

II. díl

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Litovel - veřejná prostranství města

Návrhová část

KRISTÝNA TESKOVÁ

Diplomová práce

Litovel - veřejná prostranství města

II. díl Návrhová část

Vypracovala:

Bc. Kristýna Tesková

Vedoucí práce:

Ing. Vladimír Sitta

ČVUT

Fakulta architektury

Ústav krajinářské architektury

Ateliér Sitta

2023/2024

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury
2/ ZADÁNÍ diplomové práce
Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Kristýna Tesková

datum narození: 19.12.1998

akademický rok / semestr: ZS 2024
obor: Krajinářská architektura
ústav: Ústav krajinářské architektury, 15120
vedoucí diplomové práce: Ing. Vladimír Sitta

téma diplomové práce:
Litovel – veřejná prostranství města

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Zpracování vize rozvoje systému veřejných prostranství Litovle a zpracování územních studií pro tři vybrané lokality řešící funkční, environmentální, provozní, výtvarné a rekreační aspekty vybraných lokalit včetně jejich zapracování do systému veřejných prostranství malého města.

2/

Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program
Pro D/ součástí zadání budou jasně a konkrétně specifikované jednotlivé fáze projektu, které jsou nezbytnou součástí řešení

V širším měřítku bude řešena celková koncepce veřejných prostranství v měřítku města.

V rámci podrobnějších územních studií veřejných prostranství bude řešeno:

- Funkční a programová náplň
- Celková kompozice prostoru vč. nové cestní sítě, případně nových objektů (altán apod.)
- Koncepce vegetace
- Specifikace mobiliáře a použitých materiálů

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítko zpracování

A) Analytická část

B) Návrhová část:

Celková koncepce systému veřejných prostor sídla:

- Situace (měřítko 1:10 000 -1:2 000)
- Schémata
- Další zobrazení – perspektivy, axonometrie

Územní studie pro vybrané lokality (min. 3)

- situace (měřítko 1:500-1:100), řezy
- perspektivy, případně axonometrie

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

- poster dle zadaných kritérií
- portfolio
- model vybraných lokalit

Datum a podpis studenta

14.2.2024

Datum a podpis vedoucího DP

14.2.2024

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

I. Hlaváček

15/2/24 Krmj

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE FAKULTA ARCHITEKTURY	
AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Kristýna Tesková KA 2023/2024, LS	
NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: (ČJ) LITOVEL – VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ MĚSTA (AJ) LITOVEL – PUBLIC SPACE OF THE SMALL CITY JAZYK PRÁCE: ČESTINA	
Vedoucí práce:	Ing. Vladimír Sitta Ústav:15120
Oponent práce:	Ing. arch. Zdeňka Vydrová
Klíčová slova (česká):	veřejný prostor, město, náměstí, Litovel, městský prostor, krajinářská studie, koncept veřejných prostor města, ochrana volné krajiny, zastavěnost, rozvoj města, zastavitelnost, rozvojové kapacity, obytnost, Olomouc, hranice města
Anotace (česká):	Diplomová práce se zabývá rozvojem malého města Litovel, které je výrazně ovlivněno blízkostí krajského města Olomouc. Představuje principy a poskytuje návod, jak k rozvoji města přistoupit a jak využít jeho potenciál. Zaměřuje se na klíčové oblasti: doprava, výstavba, modrozelená infrastruktura a život ve městě. Zejména je dán důraz na zafixování hranic města a omezení rozvoje města dále do krajiny. Naopak ukazuje potenciál rozvoje uvnitř města. Uvedené principy potom dále konkrétně prověřuje na třech lokalitách v územních studiích a ukazuje praktické aplikace představených řešení.
Anotace (anglická):	The diploma thesis deals with topic of the development of the small town Litovel, which is significantly influenced by the proximity of the county town Olomouc. It presents the principles and guides on how to approach the development of the city and how to use its potential. It focuses on key areas: transport, urbanism, blue-green infrastructure, and city life. In particular, emphasis is placed on fixing the boundaries of the city and limiting the urban development further into the countryside. On the contrary, it shows the potential for development within the city. Then it specifically examines the stated principles at three localities in territorial studies and shows the practical applications of the presented solutions.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou prací vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 14.5.2024

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolio a CD.

OBSAH

ÚVOD	8
CÍL PRÁCE	10
METODIKA A POSTUP PRÁCE	11
A. SHRUTÍ ANALÝZ	12
B. CELKOVÁ KONCEPCE	20
I. PROPOJENÍ	22
II. PROMYŠLENÁ VÝSTAVBA	34
III. ZELENÉ MĚSTO	44
IV. KOMUNITA	64
CELKOVÁ MAPA	78
ÚZEMNÍ STUDIE	80
I. BRÁNA - STAROMĚSTSKÉ NÁMĚSTÍ	84
II. BRÁNA - NÁMĚSTÍ SVOBODY	122
III. BRÁNA - LITOVEL - PŘEDMĚSTÍ	162
ZÁVĚR	202
ZDROJE	206

ÚVOD

Tato práce se zabývá veřejnými prostranstvími města Litovle. První část je koncepční - ve velmi malém měřítku řeší veřejné prostory města jako celek a jejich základní funkční koncepci. Druhá část je detailní - zaměřuje se na tři vybrané prostory a ty řeší formou studie.

Veřejná prostranství v Litovli jsou velice pestrá, všech základních forem - náměstí, ulice, nábřeží i parku. Řeka a nábřeží zde však hrají významnou a na české poměry nečekaně zásadní roli - přeci jen Litovel je svou přítomností vody mezi českými městy výjimečná. Často se jí říká Hanácké Benátky, i když soudím, že lepší označení by možná bylo Hanácké Nizozemí. Strávila jsem na stáži v Holandsku několik měsíců a mohu říct, že Litovel holandská města v mnohem připomíná. A myslím, že právě spíše Nizozemím a jeho přístupem k vodě ve městě, k cyklo dopravě a k městské zeleni, se může Litovel inspirovat spíše než Benátkami.

K Litovli mám vzdálený rodinný vztah. Můj dědeček zde v dětství bydlel a jeho otec byl ředitelem místní střední zemědělské školy. Já jsem zde nikdy nežila, ale dědečkovo vyprávění mi Litovel od malička vykreslovalo v pestrých barvách. Zpracování této diplomové práce tak pro mě je částečně i návrat - někam, kde jsem nikdy nebyla, ale o čem jsem slychávala. Proto doplňuji jednotlivé kapitoly citáty z dědečkova vyprávění o Litovli, které se k tématům vztahují.

V Litovelských lukách

*Do nové sítěky na motýly
kluk chytá v loukách poledne
a v otci zpátky dohlédne
kde lýtka svá jsme rosou křtili.*

*Morava mrskaná rybářskými pruty
se z břehu na břech převaluje.
Obloha po proudu v ní pluje.
Jak mít ten záběr nepohnutý*

Ze sbírky K prahu domova od básníka Aloise Volkmana (1998), Litovelského rodáka, spolužáka mého dědečka
Autorem ilustrací ke sbírce je Jaroslav Zapletal, onen dědeček, který mi vyprávěl o Litovli

CÍL PRÁCE

Cílem práce je důkladně zanalyzovat město Litovel a její veřejná prostranství a vypracovat koncept rozvoje těchto prostranství. Vypracovat ideový plán dalšího rozvoje města se zaměřením na klíčové oblasti – dopravu, bydlení, modrozelenou infrastrukturu a život ve městě. Má se primárně zaměřit na vytvoření “manuálu”, jak přistupovat k malému městu v blízkosti krajského města, jak ho zobytnit a jak s přihlédnutím k ekologickým, estetickými ekonomickým hodnotám plánovat další rozvoj takového města.

V druhé části práce pak dochází k výběru tří lokalit pro detailní územní studie. Byly vybrány takové prostory, které se tématicky propojují a odpovídají na otázku, jak řešit vstupy do města a důležité uzly ve městě. Pro tyto tři lokality byly vypracovány studie, které řeší jejich rozvoj a nastavují tak příklady řešení, jak přistupovat i dalším veřejným prostranstvím města.

METODIKA A POSTUP PRÁCE

V první řadě byly provedeny práce na analytickém průzkumu města a bylo definováno zadání. Analytická část práce probíhala během podzimu 2023 v rámci předdiplomního semináře.

V lokalitě byly provedeny tři terénní průzkumy:

říjen 2023 – první terénní průzkum města

leden 2024 – rozhovor se starostou a místostarostou města

únor 2024 – rozšířený terénní průzkum se zaměřením na zkoumané oblasti

V lednu/únoru byl vytvořen dotazník a ten po sociálních sítích rozeslán občanům. Následně proběhl sběr dat od občanů.

Důležitou součástí syntézy v práci je definice největších problémů města a z nich vycházející celkový koncept rozvoje veřejných prostorů.

Návrhová část předkládá jak celkovou koncepci města, tak tři územní studie. Celková koncepce vznikla během února/března 2024, územní studie během března/dubna 2024.

Podklady a otevřená data:

Během práce s mapovými podklady byla využívána následující data: Archiv – Geoprohlížeč ČUZK, Geoprohlížeč ČUZK, Old maps GEOLAB, Geoportál Olomouckého kraje, Mapy.cz

Data byla zpracovávána do digitální podoby v programech: Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Adobe InDesign, AutoCAD, QGIS, SketchUp, Lumion PRO

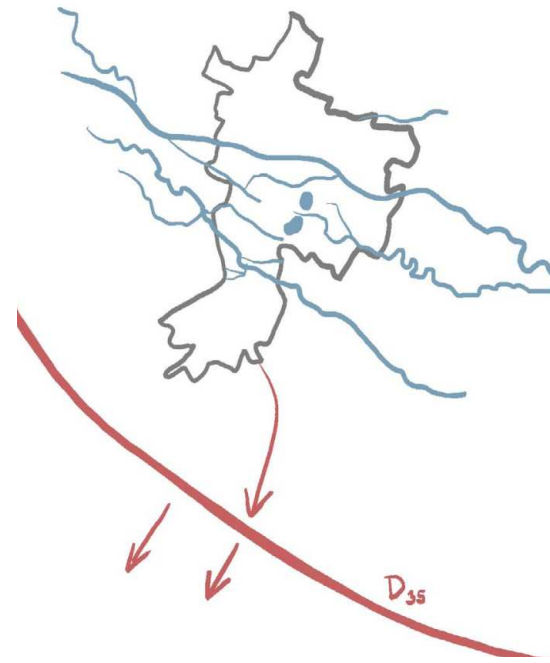
A. SHRNU TÍ ANALÝZ

SHRNUTÍ - PROBLÉMY

Základním problémem, ale zároveň i potenciálem Litovle, je blízkost Olomouce a fakt, že se Litovel prakticky stává suburbii Olomouce. Není to ale jediný problém Litovle.

1) Neprojojenost

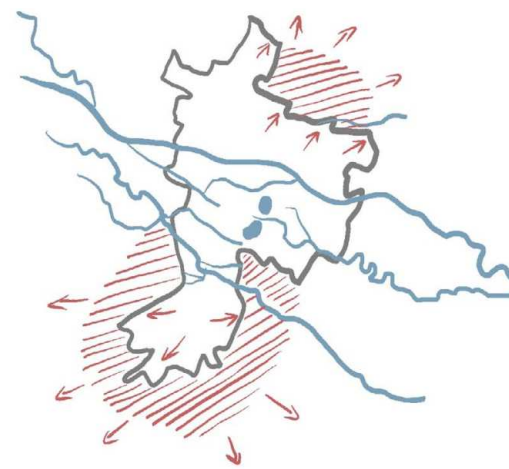
Doprava je v současnosti alfa a omegou každého města. Je tím, na čem město stojí i padá. Litovel má výborné napojení na dálnici a na železnici a obrovský potenciál pro cyklistickou dopravu. Město intenzivně pracuje na budování cyklostezek. Přesto se zde nachází zásadní problémy - jako je rušná silnice Dukelská, ztížená prostupnost města a chybějící propojení zejména s oblastmi na jih od Litovle.

Obr. 1 Neprojojenost

2) Suburbanizace

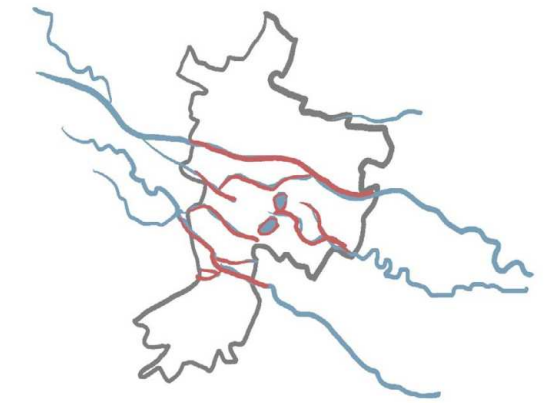
Roste tlak na novou výstavbu v Litovli a rozšiřování kapacit pro bydlení. Litovel je výrazně levnější než Olomouc a přitom je Olomouc dostupná do 20 minut. Dosud Litovel "chránily" od expanzivní suburbanizace limity dané CHKO. V budoucnu se ale chystá jejich úprava - existuje plán na vybudování severního biokoridoru nad městem (v pásu mezi Litovlí a Červenkou), následkem čehož by CHKO uvolnilo limity pro výstavbu a Litovel by mohla expandovat. To s sebou ale nese obrovské nebezpečí developerského tlaku na suburbanizační neřízenou zástavbu, rozdrobení a zásadní poškození města. Nekontrolované rozrůstání kromě ekologických problémů (zabírání volné krajiny a pro Hanou tolik typické kvalitní orné půdy) nese i ekonomické nároky (budování nové infrastruktury) a zejména se pak porušuje centralita a dostupnost města a služeb - a obyvatelé se stávají více závislí na dopravě.

Obr. 2 Suburbanizace

3) Město na vodě bez vody?

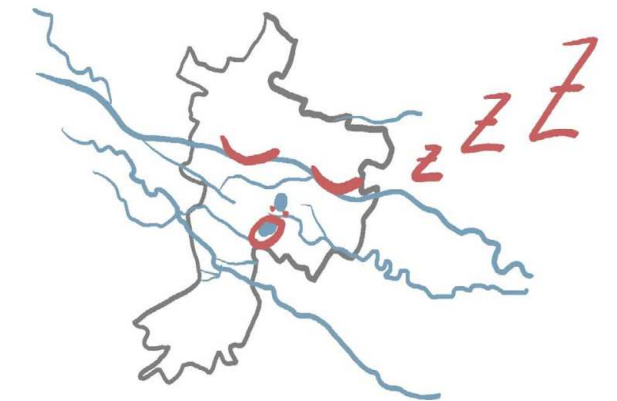
Na to, že je Litovel bytostně spjatá s řekou vlastně s vodou komunikuje minimálně. Město leží na šesti ramenech Moravy. Na mnoha místech ale ani nelze poznat, že se člověk u jednoho z nich nachází. Velkým nebezpečím pro Litovel jsou v souvislosti s klimatickou změnou zejména povodně. Problémem (zejména vzhledem k její poloze) je neprojojenost systému USES a bariéra, kterou město tvoří (do velké míry je to bariéra logická, ale přesto se jedná o problém, se kterým je možné pracovat).

Obr. 3 Voda

4) Utlumení dějů

Pro většinu obyvatel je praktické jezdit za "ději" - tedy za zábavou, kulturou, jídlem či nákupy - do Olomouce. A ačkoliv má Litovel velký turistický potenciál, turisté mířící do Litovelského Pomoraví Litovlí většinou spíše projíždějí a bydlí právě v Olomouci. Litovel se tak kulturně vylidňuje. Je tu minimum stravovacích a ubytovacích zařízení, včetně zařízení kulturních a kromě několika festivalů ročně (ovšem s velkou návštěvností) se tu dle slov místních "nic neděje". Olomouc Litovli odsává život.

Obr. 4 Utlumení dějů

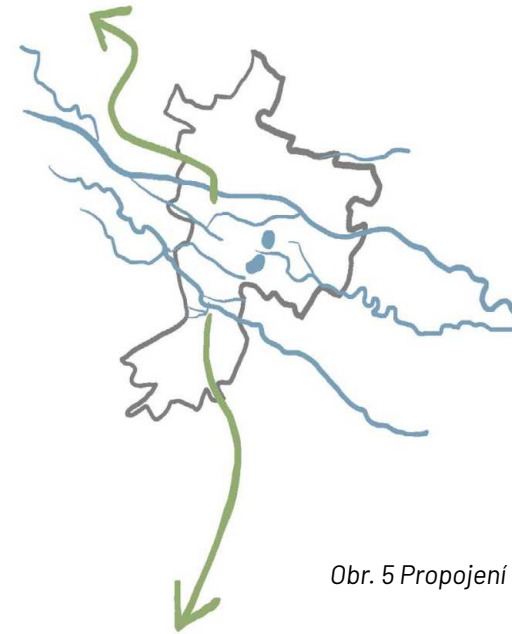
Hrozí, že se Litovel stane "ubytovnou" pro Olomouc. Místem pro přespání, kam budou lidé jezdit jen na noc a aktivní život budou trávit v Olomouci. Prázdným městem bez vlastního života, které bude stále více zabírat a zastavovat cennou krajinou, nekontrolovaně bujet a rozrůstat se do cenného CHKO.

VÝCHODISKA

Co s tím? V zásadě se jedná o děj, kterému nelze vzdorovat. Není možné předpokládat, že Litovel bude na Olomouci nezávislá, je nesmysl zde budovat multikino, protože multikina v Olomouci jsou dobře přístupná a Litovel nemá tolik obyvatel, aby se taková investice zaplatila. Je třeba naopak tuto závislost využít a podpořit pozitivní vývoj v jejím stínu.

1) Propojení

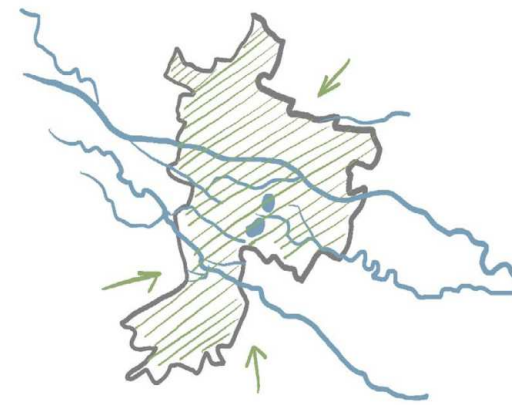
Podpora pěší a cyklistické dopravy je v kontextu Litovle naprosto zásadní. Lepší než budovat obchvat skrz CHKO je zaměřit se na zklidnění stávající silnice a její integraci do městské struktury. Je důležité dát důraz na doplnění některých chybějících propojení, které zásadně zlepší celkovou propustnost města.

Obr. 5 Propojení

2) Promyšlená výstavba

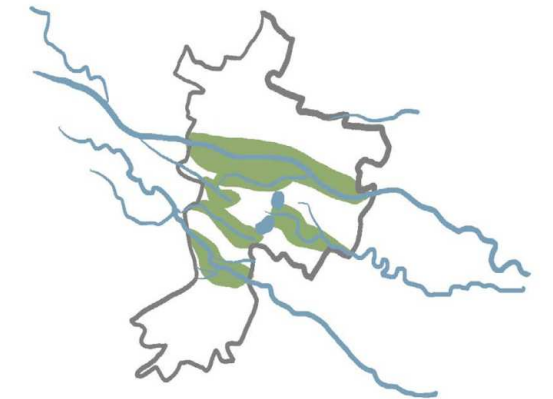
Litovel neoddiskutovatelně musí najít kapacity pro další výstavbu. Je ovšem zásadní tuto výstavbu plánovat tak, aby město doplňovala, aby racionálně zacházela s prostorem a nevytvářela nechvalně proslulá pole bungalovů s drahou infrastrukturou, malou hustotou obyvatel a žádnou vybaveností. Zároveň je důležité zabránit expanzivnímu rozvoji a snažit se maximálně chránit volnou krajinu cenného Pomoraví- tedy směřovat zástavbu do proluk a volných ploch uvnitř či v těsné blízkosti města a podpořit městský charakter.

Obr. 6 Promyšlená výstavba

3) Zelené město

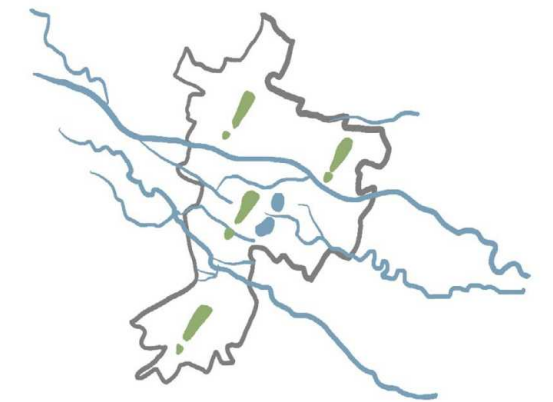
Z tohoto slovního spojení se již stává prakticky klišé, ale přesto je fakt, že je v případě Litovle - měste doslova uprostřed nesmírně cenného lužního CHKO, naprosto zásadní. V souvislosti s klimatickou změnou, povodněmi i ochranou životního prostředí je větší integrace zelenomodré infrastruktury do města zásadní. Zároveň se zde nachází obrovský potenciál komunikace s CHKO a vytvoření zelených prostupů vedoucích městem.

Obr. 7 Zelené město

4) Komunita

Litovel má díky své velikosti ideální příležitost vybudovat si pověst komunitního, malého města. Podpora malých průběžných akcí a projektů pomůže vybudovat základnu obyvatel, kteří budou v Litovli aktivně trávit čas - ne proto, že by Litovel mohla soutěžit s Olomoucí v počtu kulturních zařízení, ale protože to bude příjemné a "jejich" město. Litovli v současnosti chybí zásadní část služeb a zařízení, jejichž podpora a doplnění by výrazně napomohly životu ve městě.

Obr. 8 Komunita

Tyto čtyři body tvoří čtyři pilíře širší koncepce představené v této diplomové práci. Všechny body úzce souvisí s tématem veřejných prostranství města, kterými se tato diplomová práce přednostně zabývá a jejichž optikou bude na problematiku nahlížet.

ŠIRŠÍ POHLED NA MĚSTO

V Litovli je možné vysledovat tři/čtyři územní celky, které přirozeně směřují k určitému centru. Jedná se urbanistické centrum, které by mělo být také centrem služeb a dějů.

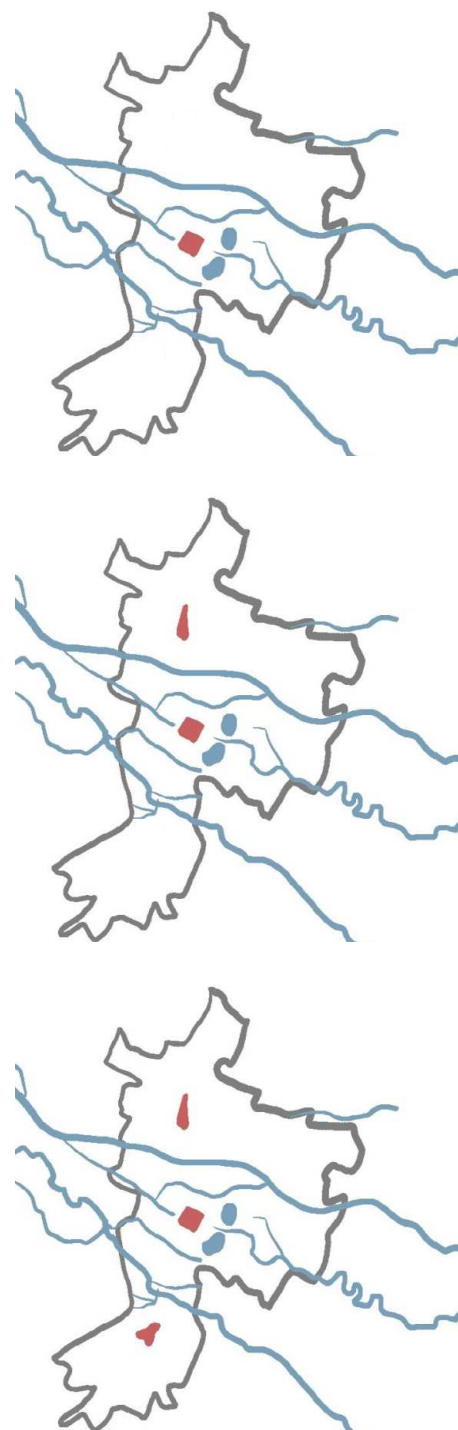
1) Nejsilnějším centrem je historické náměstí, ke kterému přirozeně spadá původní město, vilová čtvrť, sídliště Vítězná a celá oblast ohraničená hlavním tokem Moravy a Mlýnským náhonem. Zde se sdružuje - a sdružovat by se mělo - maximum dějů a služeb. **Toto primární centrum je v důležité posílit v první řadě a aktivity směřovat do něj - jedná se přeci jen o srdce města.**

2) Sekundární centrum je **Staroměstské náměstí**, ke kterému patří Staré město a sídliště. Staroměstské náměstí je nyní parkově upravené a pořádají se na něm poutě. V zásadě se tu ale nachází minimum služeb i dějů jako takových.

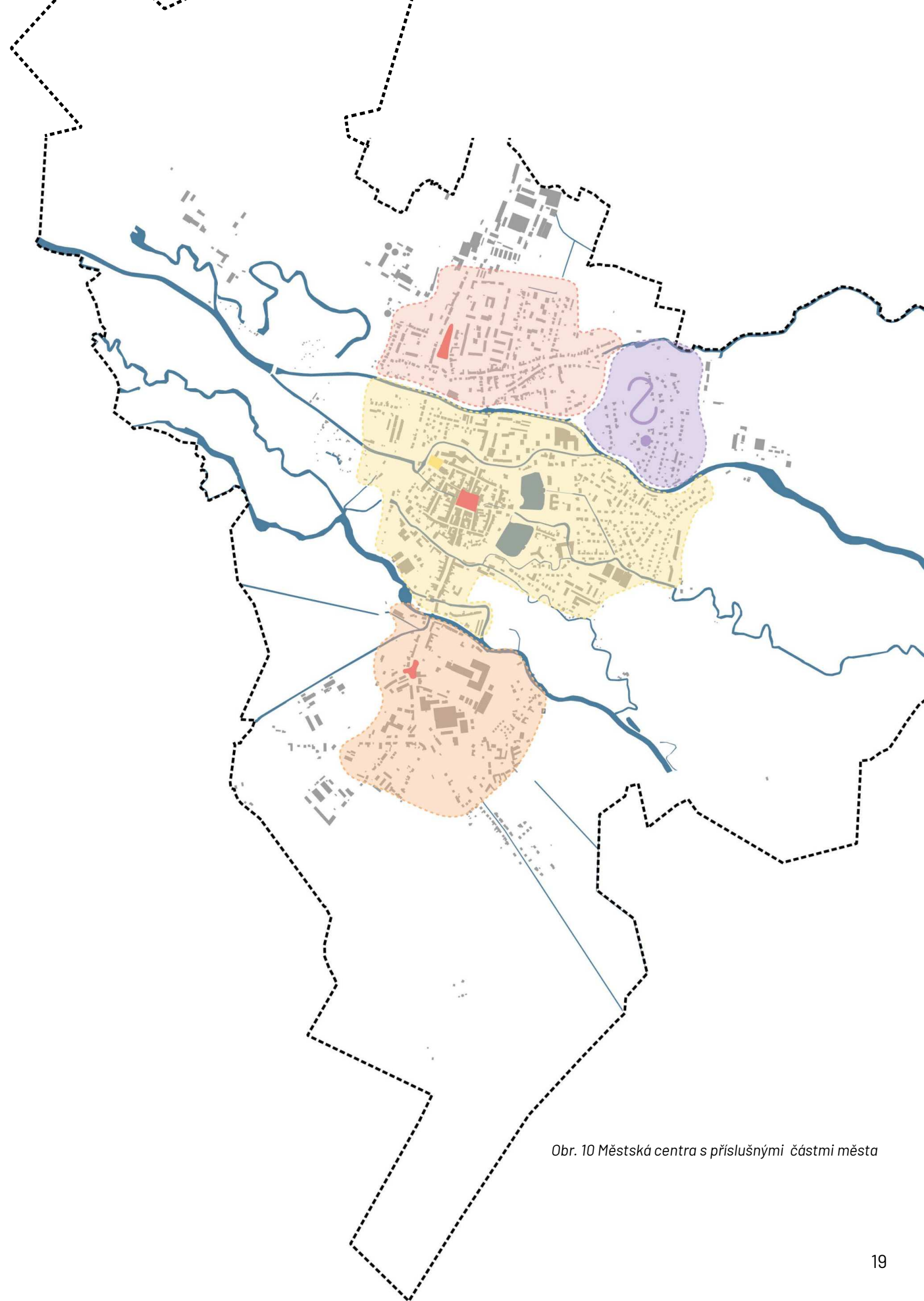
3) Druhé sekundární centrum vzniká v jižní oblasti **na křižovatce ulic Palackého a Dukelské**. Tato oblast je charakterizovaná především průmyslem - pivovarem, a má poměrně rozpadlou urbanistickou strukturu. Nachází se tu minimum služeb a tato část je tak vlastně neobsložená. Částečně se to má změnit po výstavbě nového Lidlu.

4) Poslední oblastí je nová zástavba zejména okolo Pavlínky, která **žádné centrum nemá** - jedná se o řídkou zástavbu samostatně stojících rodinných domů, kde se nepočítalo s žádným centrem ani službami. Dá se připojit k severnímu sekundárnímu centru s částečným vlastním terciálním centrem.

Tímto jsou vydefinovány tři základní centrální veřejné prostory města a "jejich" oblasti. Od této úvahy se odvíjí celá následující koncepce, postavená na čtyřech již zmíněných pilířích.

Obr. 9 Městská centra

Obr. 10 Městská centra s příslušnými částmi města

B. CELKOVÁ KONCEPCE

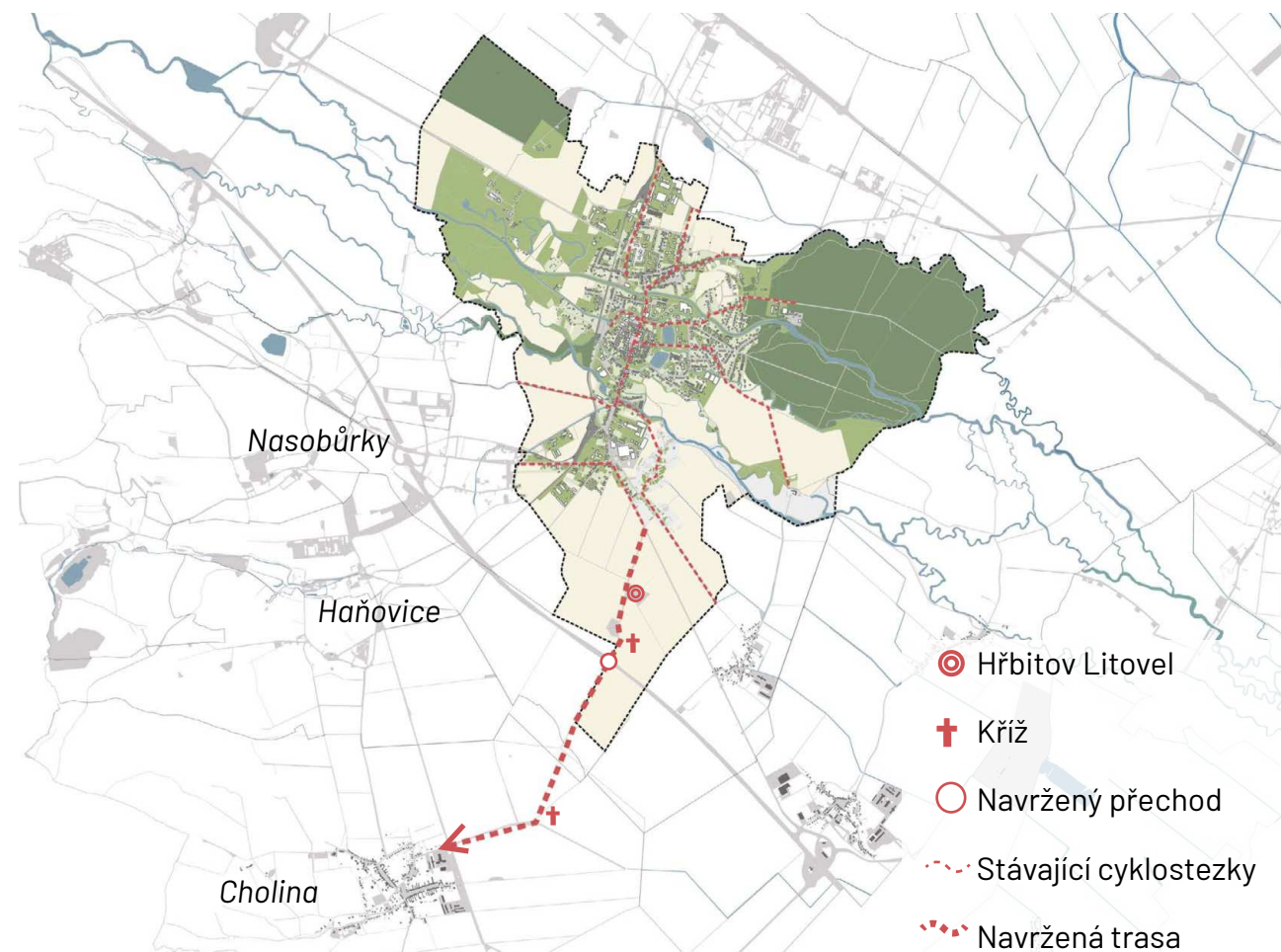
I. PROPOJENÍ

"Babička a dědeček, jak se na Hané říká stařenka a stařeček měli grunt v Dubčanech. Když byla zima a sníh, zapřáhl čeledín koně do saní, mne zabalili do dek na zadní sedadlo a s rolničkami jsme jeli do Litovle."

"Litovel totiž žila na kole. I v dobách největšího útlumu cyklistiky byla Litovel vždy kol plná. Samozřejmě i my kluci jsme měli kola a dá se říct, že na nich jsme žili. Na kolech jsme jezdili do školy, na kolech jsme se scházeli na náměstí a podnikali výpravy do okolí. Když jsem byl poslán tatínkovi přes ulici pro cigarety, jel jsem na kole."

J. Zapletal

PROPOJENÍ S JIHEM

Obr. 11 Propojení s jihem

V současnosti prakticky neexistuje pěší či cyklistické propojení mezi Litovlí a Cholinou nebo Dubčany. Nejbližší přechod přes dálnici je mezi Nasobůrkami a Haňovicemi. Pro obyvatele těchto obcí je přitom Litovel spádové město, kam jezdí za prací nebo nakoupit a jsou tak odkázáni na automobil.

Dálnice zároveň vytváří v krajině výrazný předěl, bariéru. Zemědělská krajina v současnosti trpí erozí a ztrátou biodiverzity, způsobenou rozoráním mezí a vytvoření velkých bloků orné půdy a ztrátou prostupnosti krajiny (Vacek, 2018). **Vytvoření pěší a cyklistické propojky mezi Litovlí a vesnicemi na jih od ní pomáhá všechny tyto problémy vyřešit.** Jedná se o řešení v dlouhodobém horizontu, které předpokládá spolupráci s dalšími stranami (dotčené obce, správce dálnice, majitelé pozemků apod.).

Trasa je navržena přes současný **hřbitov Litovel** kde končí slepá přístupová silnice a **po trase opuštěných křížků a božích muk**, které kdysi stávaly u cest a nyní stojí uprostřed pole.

Velkou překážkou je překonání dálnice, které by se pravděpodobně muselo řešit formou **lávky či ekoduktu** s vyhrazenou trasou pro pěší. Ekodukt je most přes komunikace navržený tak, aby byl prostupný pro zvěř - a umožňoval jí tak volný pohyb v krajině tam, kde je omezen liniovými dopravními stavbami (Libosvár, 2010).

Obr. 12 Trasa vede kolem opuštěných božích muk a dálnici překonává lávkou

PROPOJENÍ SE ZÁPADEM

Obr. 13 Propojení se západem

V současnosti prochází Litovlí cyklostezka spojující obě části Litovelského Pomoraví. Míří z východu na náměstí a poté hlavní ulicí na Staroměstské náměstí a osou na Nové Zámky. Turistická trasa vede v západním směru podél hlavního ramene Moravy. Místní ji využívají i pro jízdu na kole, ale oficiální cyklostezka zde není a kvůli turistickému náporu na Pomoraví ani není možná (Ženožička, 2013).

Obr. 14 Mapa Pomoraví

Aktuální vedení cyklostezky mají některá nejzajímavější zákoutí města a odklání potenciální výnosy z turismu. **Litovel by přitom mohla být důležitou zastávkou, středobodem mezi Olomoucí a Mohelnicí, kde by návštěvníci nejen projížděli, ale aktivně trávili čas.** Účelem této západní trasy je ukázat návštěvníkům Litovle, že stojí za to se zde zastavit. **Navržená trasa proto vede po lákadlech města** - z náměstí úzkou uličkou pod radnicí ke kavárně v Mlýnici, kolem kostela, vodáckého kempu, skate-parku a koupališti přes jez na sever, kde se napojí na osu na Nové Zámky. Napojení u cukrovaru je třeba zbudovat nově v rámci plánovaných úprav pro energetickou soběstačnost města (Bednářová, 2022).

Obr. 15 Trasa přežijí jez a kolem cukrovaru se napojuje na stávající směr

ZKLIDNĚNÍ VYTÍŽENÝCH KOMUNIKACÍ

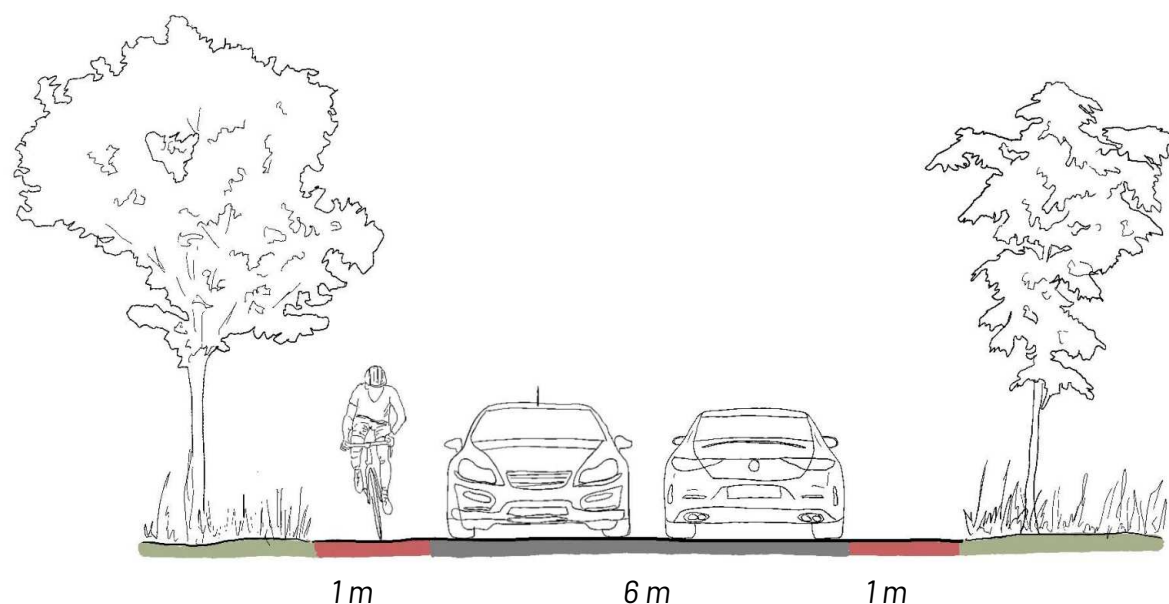
Velká část obyvatel města (dle dotazníku 82%) vnímá problematičnost vytiženosti ulice Dukelská a 15% uvádí, že je silnice vyloženě omezuje. V současném územním plánu je vymezena územní rezerva pro obchvat, který by ovšem procházel CHK0. Měření také ukázala, že 70% dopravy mířící po Dukelské začíná nebo končí v Litovli - tranzitní je tedy jen menší část a obchvat by stejně nepomohl (Sčítání dopravy, 2020).

Řešením je zklidnění silnice a její integrace do města. Zatímto nyní je silnice bariérou, ambicí by mělo být, aby se stala součástí městského organismu, aby se stala městskou ulicí. **To se docílí jak zklidněním dopravy, tak i úpravou přilehlého prostoru - zejména zřízením a úpravou chodníků a zelených pásů podél komunikace.**

Zklidnění se provádí zejména zpomalením dopravy a přerušením současného přímého a rychlého průjezdu. Řidiči mají obecně tendence jezdit na přímých, širokých a přehledných úsecích rychleji a méně dávat pozor. Čím "klikatější" a užší průjezdní profily jsou, tím více se doprava zklidňuje. Případně je také možné pracovat s prvky sdíleného dopravního prostoru (Novotný, 2021).

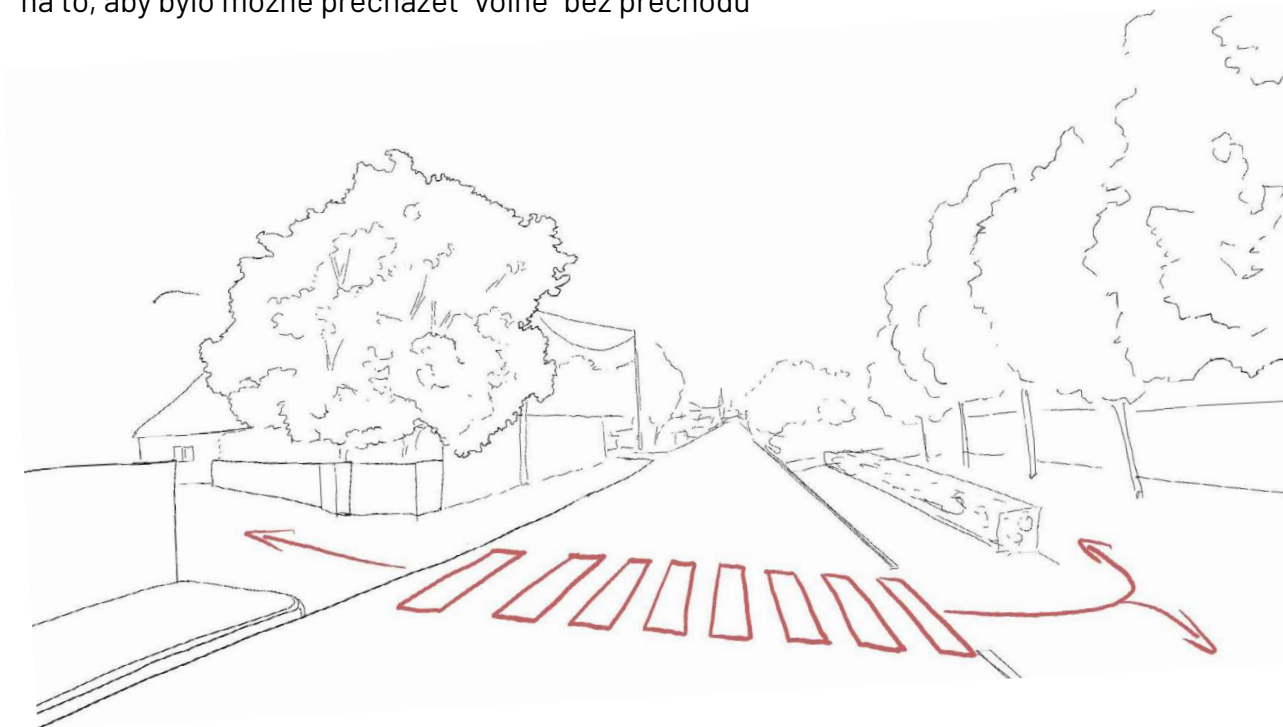
Studie z praktických příkladů ukazují, že nejefektivnějšími řešeními je (Novotný, 2021):

1) **vytvoření jízdních pruhů o minimálních šířkách** (dle norem) a obecně omezení naddimenzace komunikací a křižovatek - v současnosti je komunikace široká přibližně 7 - 8 metrů. Norma určuje minimální šířku obousměrné komunikace na 5 m + 2x0,5 m vodící proužek na okrajích. Jízdní pruh pro cyklisty v jednom směru má minimální šířku 1 m. Při minimálním zásahu tedy lze v současném profilu vozovky vytvořit obousměrnou komunikaci s dvěma cyklistickými pruhy.

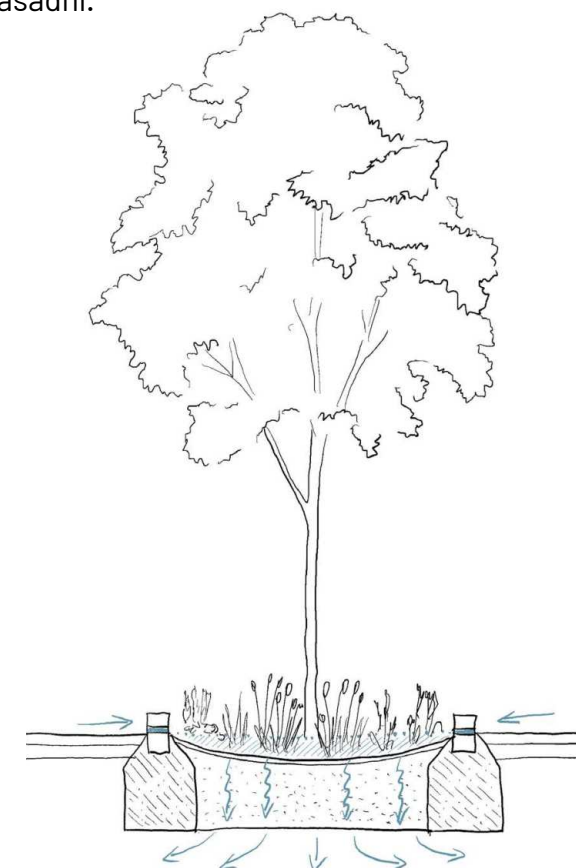
Obr. 16 Schéma jízdních pruhů

2) **vytvoření všech potřebných chodníků a přechodů pro chodce s přímými trasami chůze** (bez oddalování přechodů od přímé přirozené linie průchodu) - na většině trasy komunikace Dukelská v současnosti chybí jak chodníky, tak přechody a komunikace je zároveň příliš rušná na to, aby bylo možné přecházet "volně" bez přechodů

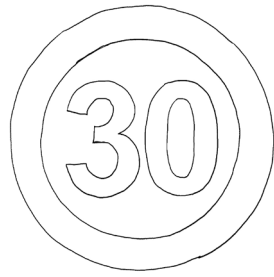
Obr. 17 Chybějící přechod v místě křížení Dukelské s NS Hvězda

3) **vytvoření cyklopruhů a zelených pásů, výsadba stromů v ulicích** - dešťové záhony, do kterých bude sváděna, čištěna a filtrována dešťová voda z komunikací výrazně pomohou odlehčit zejména při přivalových deštích kanalizaci, pomohou městu přizpůsobit se klimatické změně, sníží tepelný ostrov města a podpoří biodiverzitu (viz. kapitola Zelené město). Zřízení cyklostezek, cyklotras nebo koridorů pro cyklisty napomůže bezpečnosti cyklistické dopravy, která je pro Litovel tak zásadní.

Obr. 18 Zasakovací záhon s perforovaným obrubníkem pro svod vody z komunikace

4) **snížení rychlosti na 30 km/h** - v současnosti je zde omezení na 50 km/h a 3,5 km dlouhý průjezd městem ze severu na jih trvá 4,2 minuty. Při úpravě rychlosti by zabral 7 minut. Pro řidiče se tedy jedná ve výsledku o zdržení necelých tří minut.

Obr. 19 30 km/h

5) **změny v uspořádání jízdního prostoru** - zřízení ostrůvků, šikany, zúžení, středního dělicího pásu, vjezdových bran upozorňujících na začátek obce apod.

Schéma zklidnění dopravy:

Obr. 20 Zklidnění dopravy

Obr. 21 Změna uspořádání jízdního prostoru

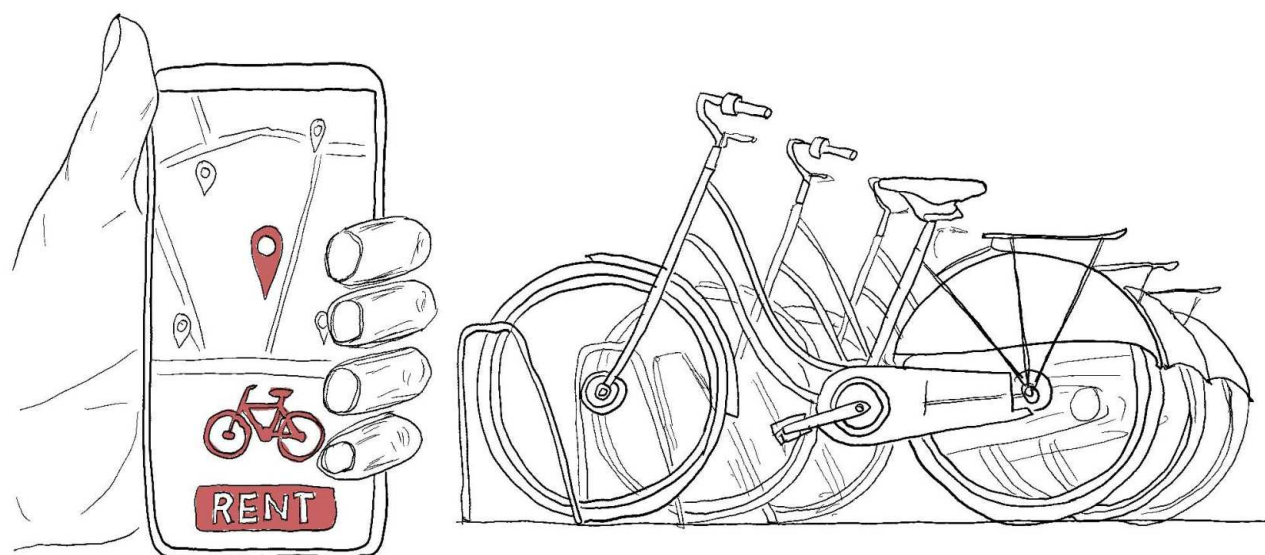
DRUHY DOPRAVY

Velký potenciál v Litovli má díky terénu **cyklistická a pěší doprava**. Oba druhy dopravy jsou ve městě podporované a rozvíjené a Litovel tak prakticky je městem pěších vzdáleností - kde se rapidně snižuje potřeba automobilů.

Navrhovaná chybějící propojení jsou zobrazena na schématech na předchozí straně nebo v dalších kapitolách - zejména v kapitole zabývající se zelenomodrou infrastrukturou města.

Dalším tématem je i **rozšiřování chodníků** tak, aby byly bezpečně užité pro chodce i cyklisty.

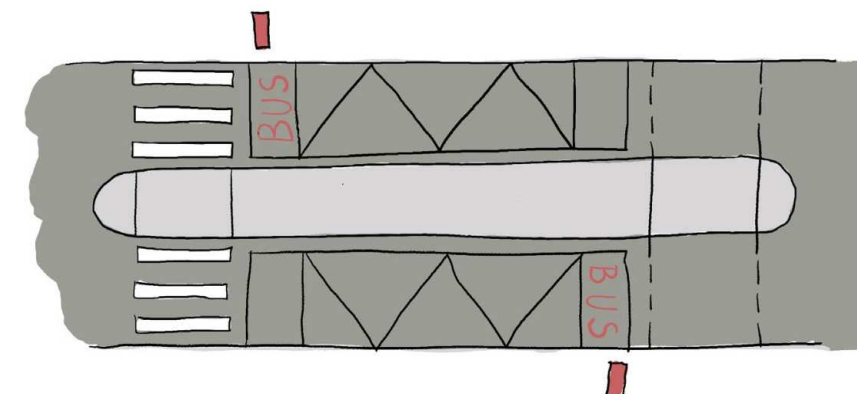
Vzhledem k významu cyklistické dopravy je také otázkou, zda by město nemělo podpořit systémy **půjčení kol** (kupříkladu v Holandsku dobře funguje princip zapůjčení a následné vrácení kol na vlakových zastávkách).

Obr. 22 Aplikace pro půjčení kol

Veřejná doprava je zastoupena vlakem s dostačujícím provozem a autobusy, jejichž nádraží bylo nedávno zrekonstruováno.

Zůstává velká **nevyužitá plocha dočasného autobusového nádraží**. Zároveň se po městě vyskytuje množství suboptimálně řešených autobusových zastávek. Jednak jde o jejich zanedbaný stav, ale i o umístění. Místo samostatných zálivů a odboček je lepší budovat tzv. **zátkové zastávky** nebo **zastávky v jízdním pruhu**. Jedná se o typ zastávky v pruhu, která znemožňuje nebezpečné objíždění autobusu a tím pomáhá zklidňovat dopravu (Novotný, 2021).

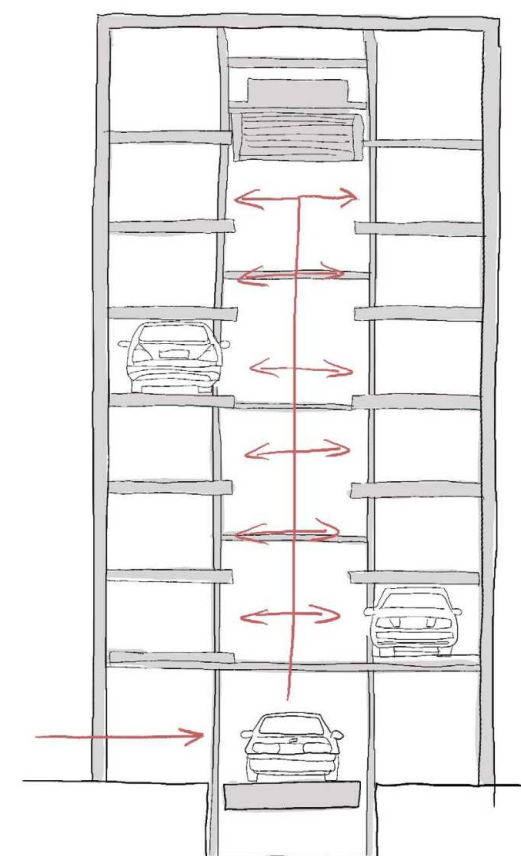
Obr. 23 Schéma zátkové zastávky

Dalším tématem je doprava v klidu - tedy parkovací plochy. Existuje množství studií (nejznámější asi publikace Města pro lidi, Gehl, 2012) dokazujících, že "čím víc aut, tím víc aut" - respektive **čím více se dá autům prostoru, tím více aut bude jezdit**. Prostor pro auta by tak měl být maximálně snížen ve prospěch chodců a cyklistů - kteří město, na rozdíl od aut, tvoří, obývají a bydlí v něm.

Je tedy důležité zklidňovat dopravu a pečlivě plánovat parkování

Místo rozsáhlých asfaltových parkovacích ploch je lepší využít kupříkladu **parkovací domy** nebo **věže**, které dokáží v poměru k ploše "ubytovat" aut výrazně víc a pokud by se výrazně změnilo rozložení soukromé automobilové dopravy dají se využít jako např. hydrofarmy.

Problém jednorázové potřeby velkého množství parkovacích míst (kupříkladu při festivalech a slavnostech) je řešitelný (a často se řeší) dočasným parkováním na loukách.

Obr. 24 Schéma parkovací věže

II. PROMYŠLENÁ VÝSTAVBA

“Bydleli jsme v zemědělské škole, kde byl otec ředitelem (pozn. jedná se o budovy nyní praktické školy na ulici Palackého). Tehdy stála na samém okraji města, za námi už ležela pole. Nyní je škola od kraje města města dobrého půl kilometru”

J. Zapletal

PROLUKY

Obr. 25 Schéma proluk ve městě

Při hledání kapacit pro nové rozšiřování města je v první řadě vhodné sáhnout do existujících rezerv - tedy do proluk, volných ploch a brownfieldů uvnitř města. Kromě ekologického (ochrana krajiny) je zástavba proluk **výhodná i z ekonomického hlediska** - stavby se připojují na již **existující infrastrukturu** a není tedy nutné nic budovat. Samozřejmě se jedná i o vhodné urbanistické řešení, které doplní mezery v těle města, dotvoří urbanistickou strukturu a pomůže formovat veřejný prostor (Hnilička, 2015).

Na schématu jsou vyznačené ty nejzjevnější a nejcharakterističtější proluky v Litovli. Na některých se již se zástavbou počítá (kupříkladu areál VDP), většina zůstává. Dohromady se jedná o plochu **21 720 m²**, což je **polovina rozlohy starého města**

Pro hrubou představu, pokud by se všechny proluky zastavěly dvoupatrovými stavbami, výsledná plocha by byla 43 440 m². Při průměrné velikosti bytu 60 m² (Průměrná plocha bytu - pronájem, 2024) je to **potenciál 720 nových bytů**. Při republikovém průměru 2,3 osoby na byt (Počet osob v bytě, 2021) se jedná o bydlení pro **1 665 nových obyvatel**, což je přibližně **pětina současného počtu obyvatel**.

Obr. 26 Polovina starého města

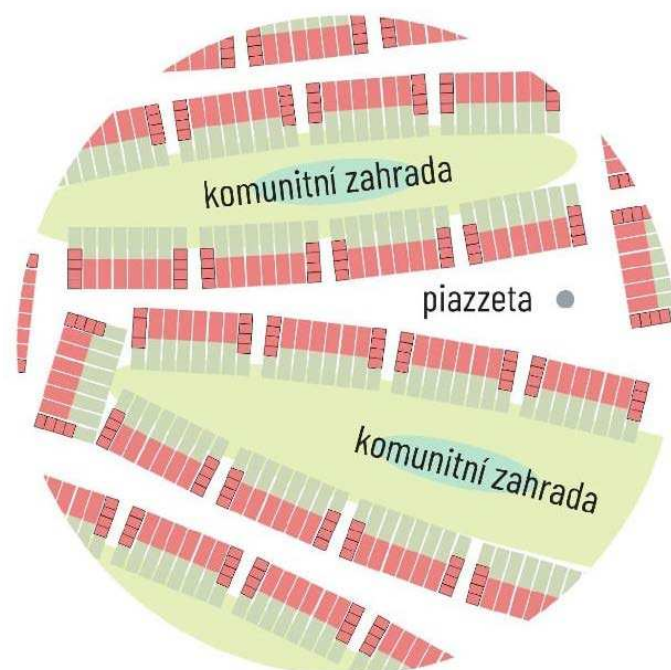
Obr. 27 Hledání stavebního potenciálu v prolukách

VYUŽITÍ POZEMKŮ

Důležité související téma je efektivita využití pozemků. Zástavba samostatně stojících rodinných domů je z více důvodů nevýhodná. Jednak prostorově - samostatně stojící rodinné domy mají sice zahradu, ale velká a využitelná plocha zahrady je pouze v prostoru za domem. Mezi bočními stranami budov a ploty jsou většinou pouze úzké pásy zahrad, které lze obtížně využít k opravdové rekreaci, pěstování plodin či jiné činnosti.

Rodinné domy mají také tu nevýhodu, že se jich na velkou plochu vejde málo - mají malou hustotu zástavby a plocha je nedostatečně využita. Vzhledem k malé hustotě se zde také ztrácí městský charakter a ve výsledku se jedná o problematickou suburbanizační zónu - kde ulice ohraničené ploty nejsou ani tak ulicemi, ale silnicemi, a chybí zde kvalitní veřejný prostor (Hnilička, 2015).

Mnohem výhodnější, městotvornější a zároveň s komfortem individuálního bydlení a zahrady je kupříkladu řadová zástavba. Řadové domy úsporněji zachází s prostorem, kdy zahrada je kompaktní a plně využitelná. Jsou úspornější i z hlediska intenzity zástavby a uliční fronta tvoří daleko příjemnější a živější ulice než ploty. Řadová zástavba tvoří opravdovou městskou strukturu, kde je možné lépe definovat veřejný prostor a pracovat s ním (Hnilička, 2015).

Obr. 28 Schéma struktury zástavby řadovými domy, Zdroj: Kokeš, 2024

Pro představu je zde uveden výpočet kapacity Pavlínky při současně navrhované zástavbě a pokud by byla navržena zástavba řadových domů. Při zástavbě rodinných domů je počítáno, že by domy tvořily blok (viz. náčrtek), v jehož středu by se nacházela společná komunitní zahrada. Kromě ní by každý dům měl vlastní soukromou zahradu. Je zde počítáno i s podílem na plochách ulice a rezervy veřejného prostoru (pro vznik piazzet apod.). Plocha celé Pavlínky je cca 100 000 m².

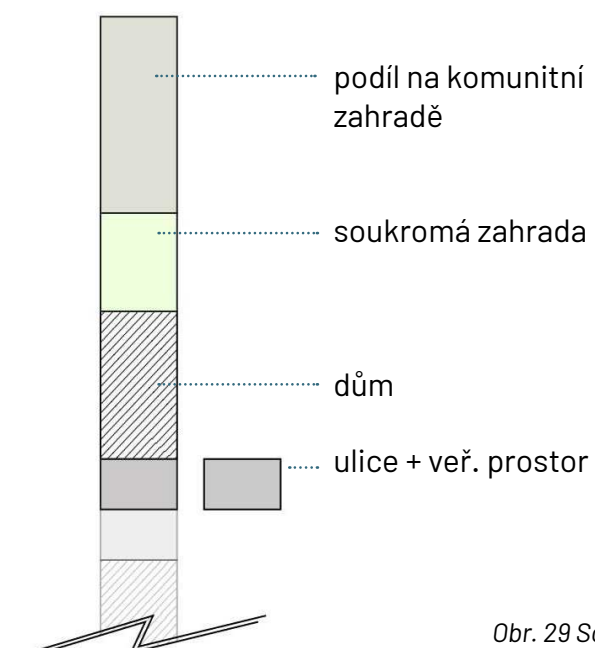
1. Samostatně stojící domy (dle studie Brauner, 2005)

Plocha pozemků pro rodinné domy:.....	9,4 ha
Počet rodinných domů:.....	66
Průměrná velikost parcely:.....	850 m ²
Průměrná velikost RD:.....	180 m ²
Počet obyvatel (počítáno 2,3 osoby na byt):	303

2. Řadové domy

Řadový dům půdorysná plocha: 12,5x6 m:.....	75 m ²
.....(2 NP = 150 m ² , 3NP = 225 m ²)	
Soukromá zahrada:	50 m ²
Podíl na komunitní zahradě:.....	100 m ²
Plocha ulice před domem:.....	30 m ²
Rezerva plochy veřejného prostoru:.....	30 m ²
Počet obyvatel v jednom řadovém domě:.....	2,3

Celkem potřebná plocha pro 1 řadový dům:.....	285 m ²
Počet řadových domů na Pavlínce:	350
Počet obyvatel:	(1 byt j.= 805, 2 byt j. = 1610)

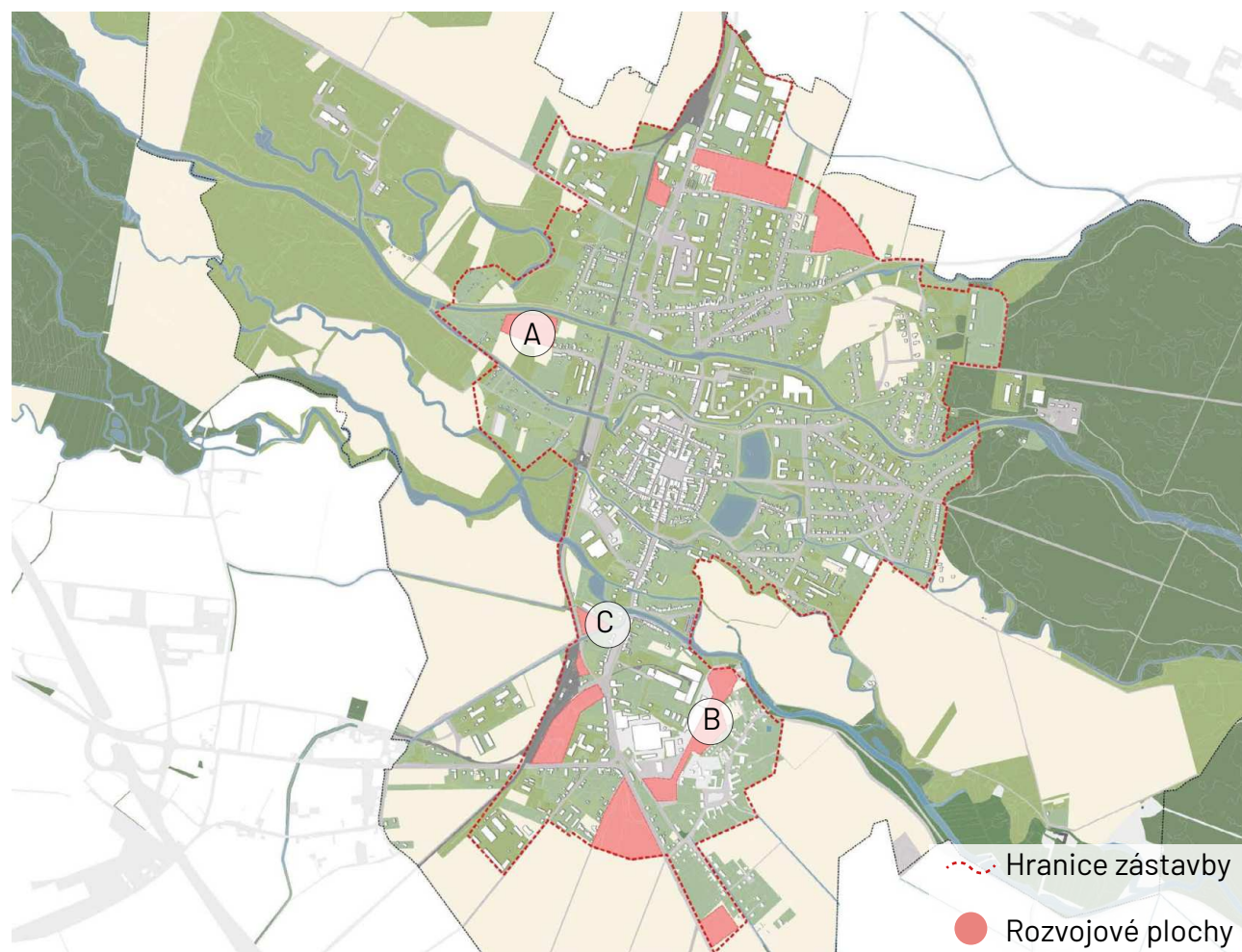

Obr. 29 Schéma řadového domu

Na stejné ploše lze tak postavit pětikrát víc budov, které dokáží komfortně ubytovat výrazně víc obyvatel.

NOVÁ VÝSTAVBA

Obr. 30 Schéma nové zástavby

A- Plocha vhodná pro rozšíření stávajících nedostatečných kapacit vodáckého kempu

B - V UP vyhrazena pro plochy zeleně, nicméně pozemek je nyní opravdu úzký- 15 m, což je pro parkovou plochu poměrně málo. Proto je účelnější plochu využít jinak.

C - V UP vyhrazena pro zeleň, ačkoliv se jedná o nevyužívanou loučku a kvalitnější parkové plochy jsou či jsou navrženy v blízkosti.

Na schématu je naznačena navržená hranice zástavby města. Ta by měla být zafixována a nepřekročena, aby se zamezilo rozrůstání města do krajiny. Vyznačené plochy jsou vybrány tak, aby doplňovaly současnou strukturu města a nevytvářely zbytečné další průniky ven. Většinou se jedná o pozemky v současném územním plánu označené jako plochy určené pro výstavbu nebo plochy rezervy.

Celková plocha nové zástavby je 185 277 m². Jedná se o plochu centrální části města. **Pokud by zde dle předchozích výpočtů byla postavena zástavba řadových domů, bylo by zde postaveno přibližně 650 budov.** Tedy v případě jedné bytové jednotky ubytování pro přibližně 1500 obyvatel, v případě dvou bytových jednotek pro 3000 obyvatel.

Samozřejmě se jedná o maximální kapacitu a ne o vhodnou - kromě bytových jednotek je nutné počítat i se službami, případně dalším využitím.

Další potenciál rozvoje města tkví v samostatně stojících garážích. Situace s garážemi je všeobecně náročná a málokdy se městům povede je vykoupit a zrušit, kvůli neochotě soukromých vlastníků. Nicméně se jedná o výrazný a dlouhodobý problém, kdy garáže zabírají v poměru k míře využití velkou plochu, přispívají k nebezpečnosti veřejného prostoru (kvůli absenci sociální kontroly) a nezřídka blokují investice města.

Na mapě vyznačená plocha soukromých garáží je **12 570 m²**. Což by dle předchozích výpočtů pokrylo výstavbu 45 řadových domů a poskytlo tak kapacitu ubytování pro 105 obyvatel.

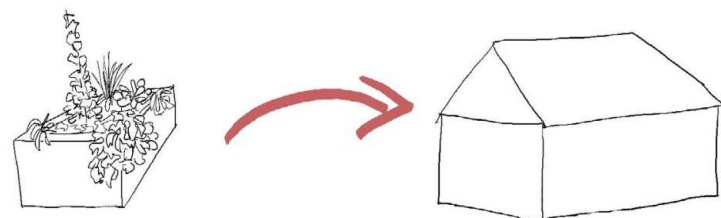
Parkovací místa za zrušené garáže lze vytvořit například v parkovacích věžích.

Obr. 31 Schéma garáží

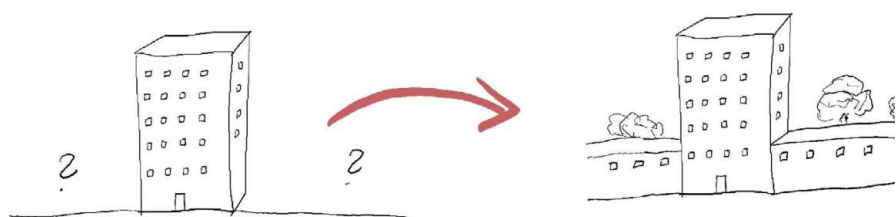
DALŠÍ OPATŘENÍ

Kromě níže představených možností je možné podpořit výstavbu a příchod nových obyvatel podporou **přeměny zahrádkářských kolonií na domy pro bydlení** - ať už legislativně (změnou UP) nebo funkčně (dovybudováním případné chybějící infrastruktury).

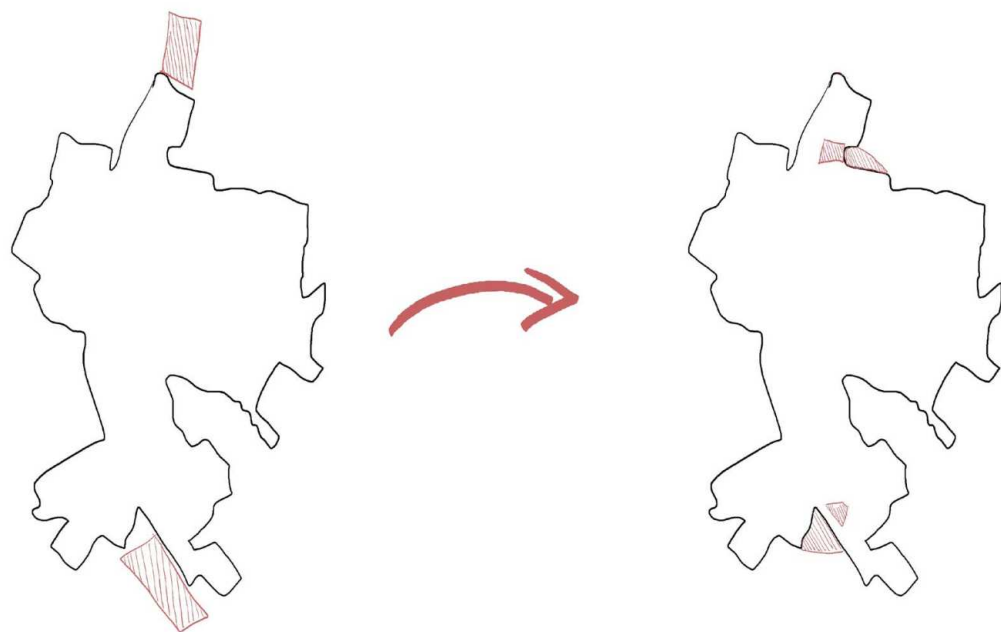
Obr. 32 Přeměna zahrádkářských kolonií

Samostatným tématem, kterým se pro jeho rozsáhlost a komplexnost tato práce detailněji nevěnuje jsou sídliště a případné **zahušťování sídlišť**. Faktem je, že v rámci regenerace sídlišť se v současnosti často přistupuje i k částečné dostavbě, která nese výrazné množství pozitivních důsledků - především co se formování veřejného prostoru týče.

Obr. 33 Zahušťování sídlišť

Velkou otázkou jsou továrny, průmysl a sklady, které se nyní expanzivně šíří do krajiny a ukrajují ze zemědělské půdy výrazně více než stavby pro bydlení. Město by mělo mít připravenou strategii, co s továrnami po konci jejich životnosti a při pokračující automatizaci udělat. **Při stavbě nových průmyslových zon je třeba dbát i na jejich urbanistické začlenění do struktury města.**

Obr. 34 Průmyslové areály

III. ZELENÉ MĚSTO

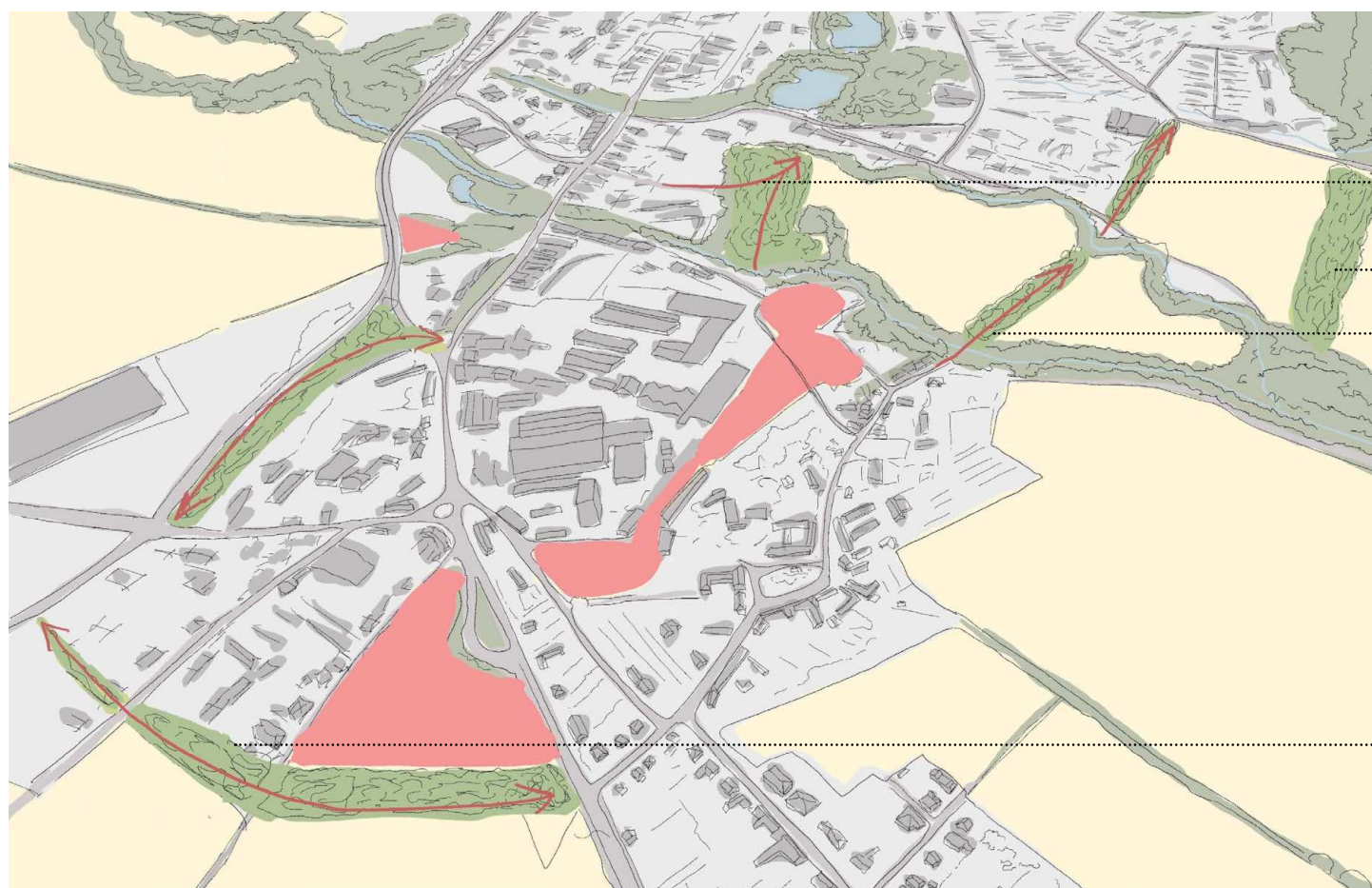
“Jako kluci jsme často lezli do Nečizu a podplavávali náměstí. Byla to taková zkouška odvahy, výzva.”

“Pamatuji si, jak mě překvapilo, když jsem se dozvěděl, že se z Pomoraví udělalo CHKO. My ho vnímali jako normální les, který nás i trochu zlobil. Byly v něm komáři a šly odtud povodně. Ale v zásadě to byl les jako každý jiný.”

J. Zapletal

VNĚJŠÍ ZELENÝ OKRUH

Obr. 35 Schéma jižního vnějšího okruhu

V současnosti jsou **obě části Litovelského Pomoraví kvůli městu fakticky nepropojené**. CHKO počítá s vybudováním rozsáhlého **biokoridoru na sever od Litovle**. Nicméně i přesto je důležité vytvořit více takových prostupů a přírodě blízkých míst a zabudovat je do systému města. Zelenomodrá infrastruktura Litovle se tak vlastně dělí na dvě větve, které musí jít neodmyslitelně ruku v ruce. Infrastruktura "pro CHKO", která se zaměřuje na propojení biotopů. A infrastruktura "pro město", která se zaměřuje na rekreační potenciál a obytnost města v souvislosti s parky, nábřežím apod. **Je ovšem důležité, aby obě tyto větve byly v souladu a doplnily se. Jedním ze zásadních prvků zelenomodré kostry Litovle je vnější zelený okruh.**

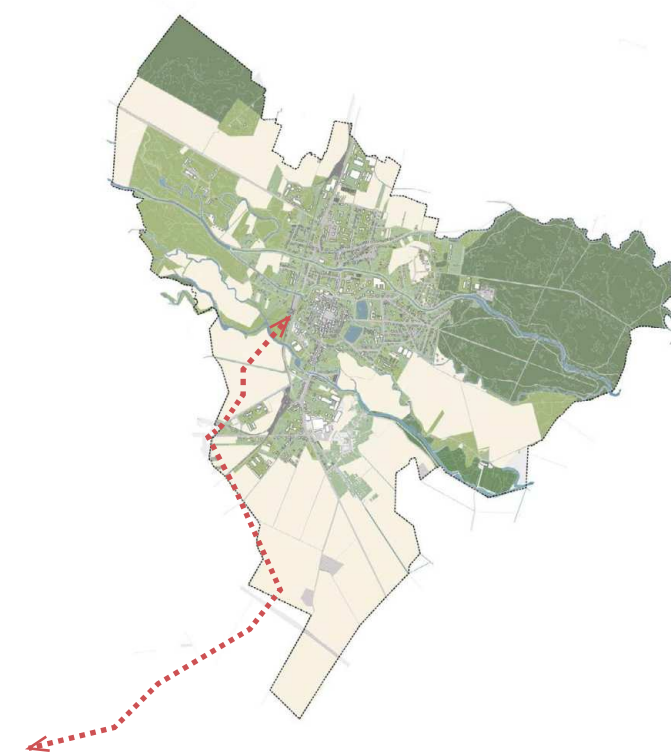
V této práci řešena pouze jeho jižní část, protože sever bude výrazně ovlivněn plánem CHKO na vytvoření biokoridoru.

V jižní části města je navržena série intervencí, jedná se zejména o průchozí parkové plochy, které zlepšují a doplňují prostupnost a vytvářejí hranici mezi městem a krajinou. Je zde **navržen biokoridor**, který přímo spojuje dva významné říční biotopy. Kromě něj jsou v severojižní ose navrženy další **dvě zelené propojky** - jedna spojující Chořelice s vilovou čtvrtí a druhá doplňující propojení do Smetanových sadů.

Kolem jižní části Litovle a Chořelice je navržen zelený prstenec, který ohraničuje novou výstavbu. Vychází z nádraží, kde proměňuje současný brownfield v park a pokračuje v dosud striktně zemědělské krajině aby navázal na osu Chořelice - vilová čtvrť/Smetanovy sady.

Tato výrazná osa také může **navazovat na představený návrh propojky mezi hřbitovem a Cholinou a vytvářet tak paralelní trasu po východní hranici města**, která se napojí na existující trasy směřující na Tři Dvory.

Obr. 36 Schéma návaznosti na nové jižní propojení

Propojení do Smetanových sadů

Biokoridor

Propojení mezi Chořelicemi a vilovou čtvrtí

Zelený prstenec

ŘEKY

Obr. 37 Řeky

Litvli se říká Hanácké Benátky, ačkoliv přiléhavější název by možná zněl **Hanácké Nizozemí**. Svými kanály a integraci vody ve městě opravdu připomíná spíše holandská města. Inspirace proto byla brána právě v holandských městech a jejich životě vázaném na vodu.

Ramena Moravy jsou rozdělena na několik úseků. Jedny s **přírodní úpravou**, která by měla maximálně vycházet vstříct ekologickým požadavkům a CHKO. A **“městskou” úpravou**, která integruje toky do urbánní tkáně města a s přesahem do ekologie je zpřístupňuje obyvatelům. Protipovodňová opatření by se měla dělat s maximálním citem - místo zpevněného koryta rozvolněný meandrující tok a místo technických zdí posedové zidky.

Prvky úpravy říčních toků:

Obr. 38 Úpravy říčních toků

••••• Optické zpřístupnění	1 Nové molo
~ Rozvolnění	2 Nová lávka
- - - Zpřístupnění - promenáda	3 Pobytová zóna Nečíz
••••• Obnova vegetace	4 Rybí přechod

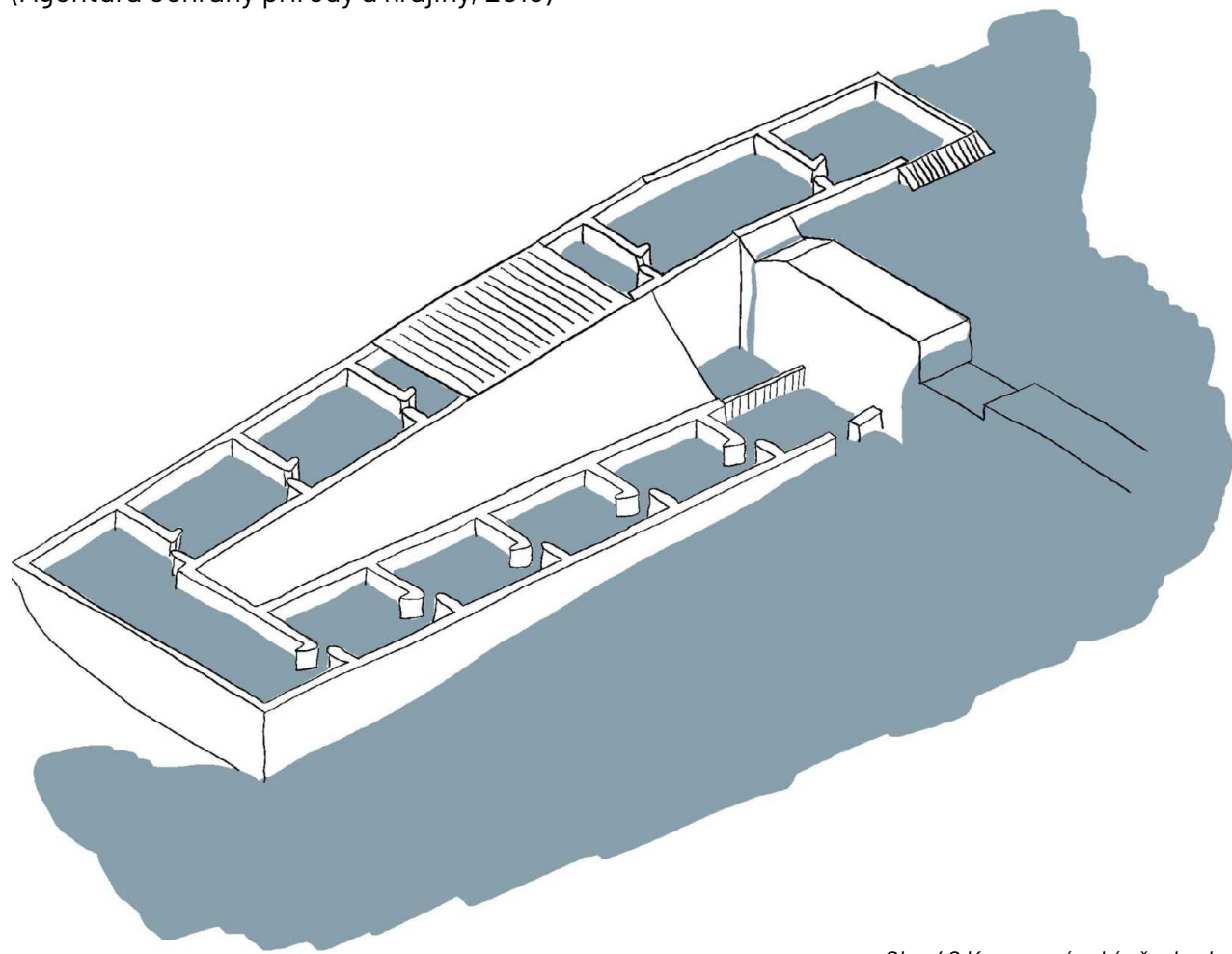
a) Obnova vegetace - Obnova břehového porostu a vysázení vhodných druhů.

Obr. 39 Břehová vegetace

b) Optické zpřístupnění - Řada ramen Moravy s městem prakticky nekomunikuje. Je skrytá za hradbou keřů, plůtků nebo nevzhledných zábradlí. Vhodné by bylo toky maximálně otevřít a umožnit k nim přístup přímo z ulice. Voda je krví města a pohled na vodu nese kromě estetických a urbanistických i zdravotní benefity, uklidňuje a výrazně zpřijemňuje pobyt ve

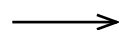
c) Rybí přechod - Vybudování rybích přechodů na existujících jezích a umožnit tak zprostředkování řeky pro vodní živočichy. Komorový rybí přechod zobrazen na schématu níže (Agentura ochrany přírody a krajiny, 2016)

Obr. 40 Komorový rybí přechod

d) Pobytová zona Nečíz - Úprava ulice Mlýnská a piazzety před kavárnou a zpřístupnění Nečizu rozšířením schodiště. Díky tomu bude možné zřídit zde nástupní místo pro turistické splavy Nečizu a rozšířit nabídku aktivit ve městě.

Obr. 41 Zpřístupnění řeky u vily G. Frištenského. Kromě odstranění zábradlí je navrženo vybudování vodáckého mola se schodištěm, které umožní přístup k vodě. Zároveň vodáci budou moci vystoupit a na vilu se podívat.

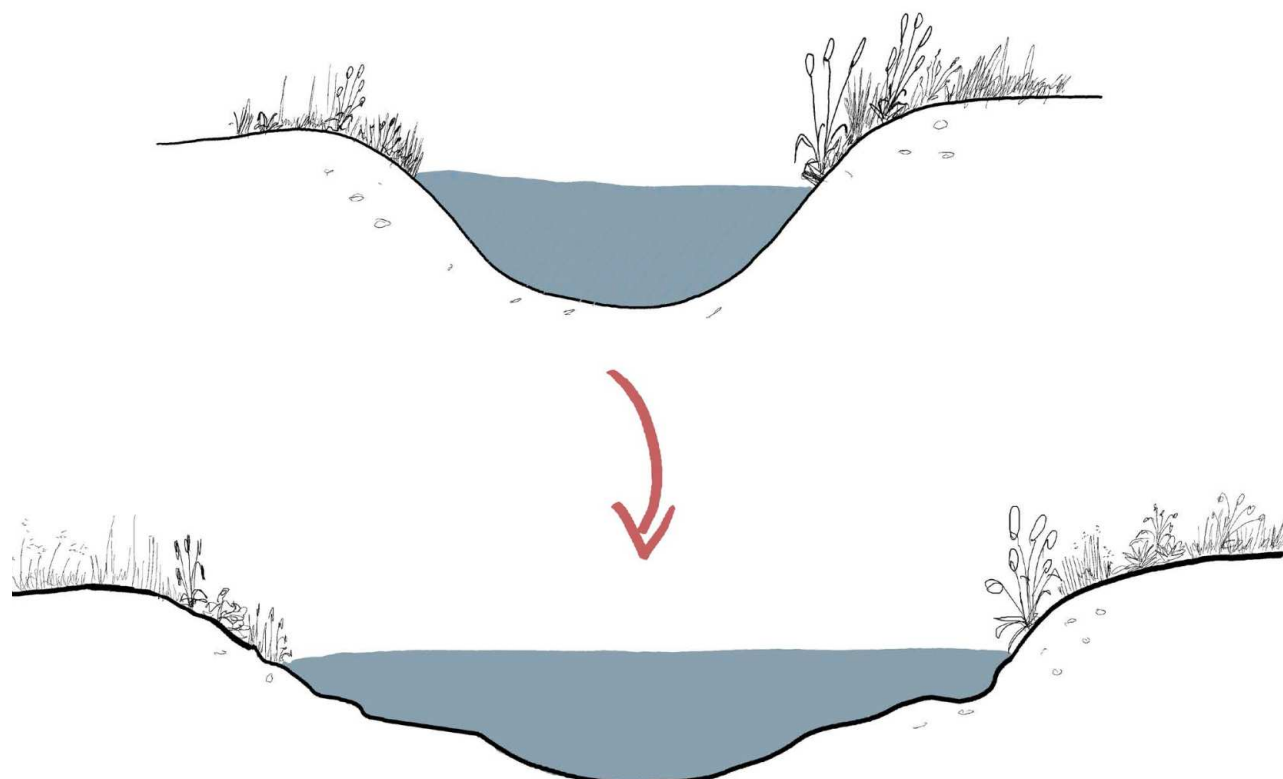

e) Zpřístupnění - promenáda - Zejména hlavní rameno Moravy je v dnešní době prakticky nepřístupné. Přitom má potenciál hrát hlavní roli v rekreaci obyvatel města - vytvořením promenády, pobytových a relaxačních míst, workoutů, laviček, venkovních grilů a mol.

f) Rozvolnění vodního toku - Rozvolnění vodního toku oproti původnímu meliorovanému stavu pomáhá zvýšit jeho ekologickou hodnotu, poskytuje prostor pro rekreaci a funguje také jako protipovodňová ochrana města. Právě s povodněmi se Litovel bude v důsledku klimatické změny zřejmě potýkat stále častěji. Rozvolnění a rozšíření toku pomůže pojmout povodňovou vlnu (Just, 2022).

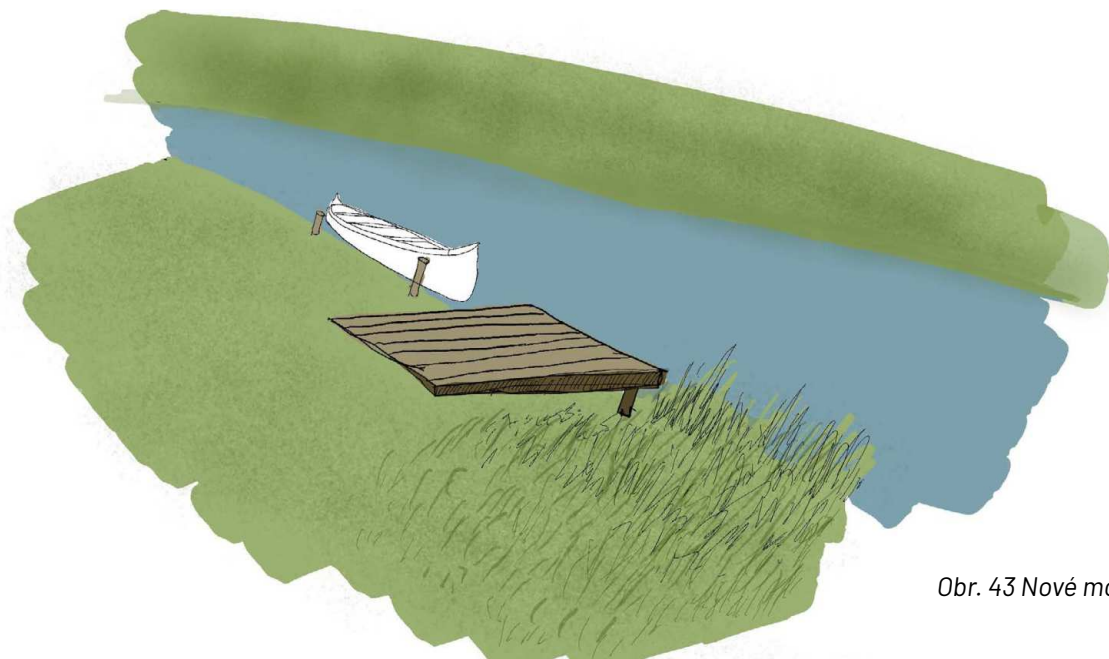

Obr. 44 Promenáda kolem hlavního toku

Obr. 42 Rozvolnění koryta

g) Nové molo a lávka - V současnosti nejsou zřízena prakticky žádná mola pro nástup a výstup vodáků. Navrhovaná jsou tři mola, která výrazně ulehčí přístup k vodě a pomohou vodnímu turismu. Dále je navrženo doplnění chybějící lávky od základní školy na Rybníček, kde je v současnosti nutné celou trasu obcházet.

Obr. 43 Nové molo

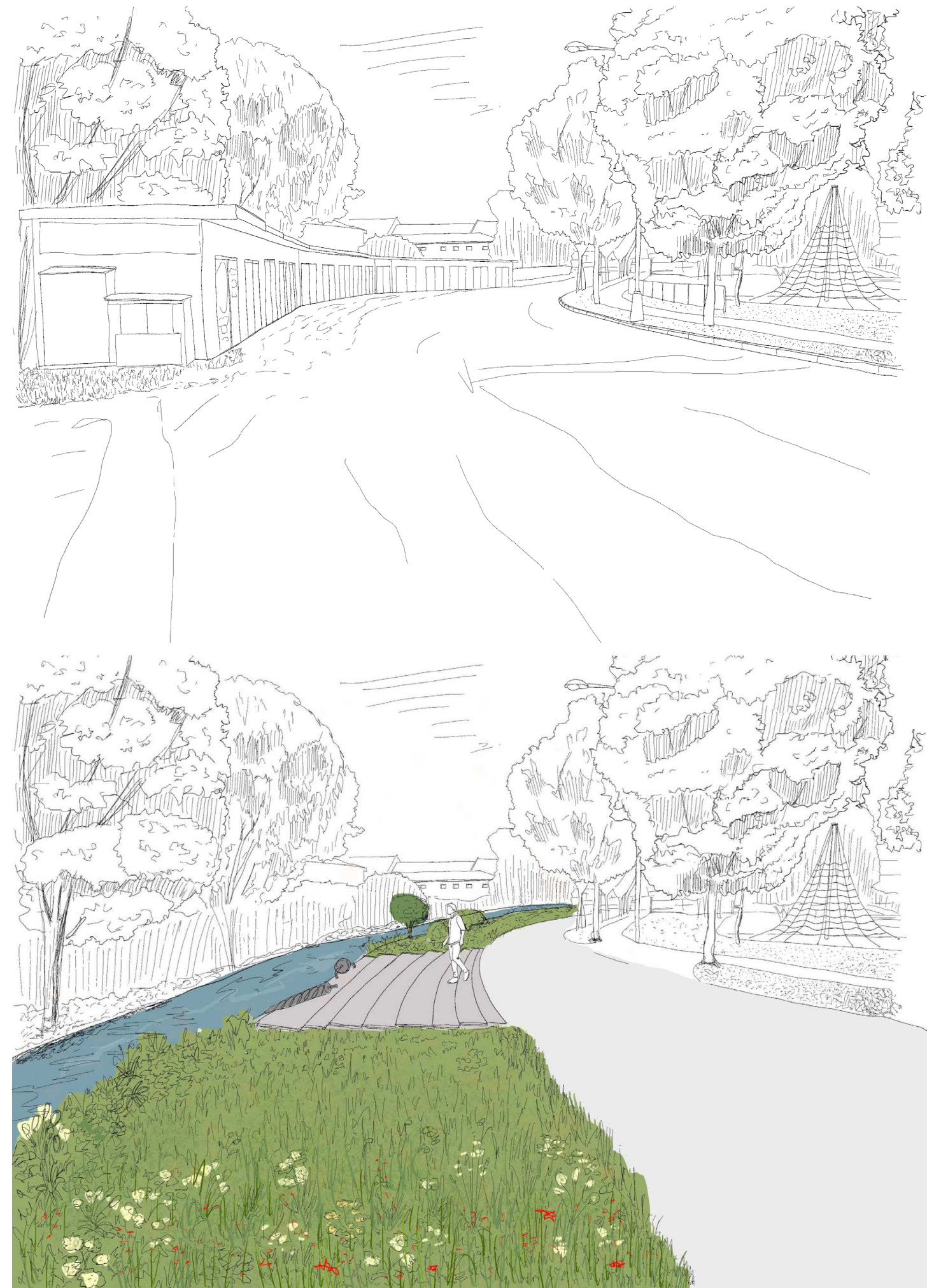

VNITŘNÍ ZELENÝ OKRUH

Kostru vnitřního zeleného okruhu tvoří Smetanovy sady, nespojitý systém zelených parčíků a průchodů směrem od náměstí Svobody k autobusovému nádraží a Muzejnímu parku. Je zde potenciál pro vybudování systému, který tyto parky propojí a napojí na ně i NS Hvězda a Náhon.

Důležitým prvkem je kupříkladu **reorganizace autobusové zastávky na Dukelské**, zrušení objezdového ostrůvku a zřízení zálivu pro zastavení autobusu. Vznikne tak mnohem větší prostor pro parkové řešení a město dostane důstojný vstup. Tímto územím se bude detailněji zabývat další část práce.

Hradebnímu okruhu, který v podstatě koresponduje s tímto vnitřním zeleným okruhem, se detailněji věnovala práce Černíkové a Malované (2023), a proto se jím tato diplomová práce nebude detailněji zabývat. Výjimkou je skica na protější straně, zobrazující možnou podobu a rozšíření Muzejního parku, pokud by došlo ke zrušení garáží. Prostor by se tak mohl stát kontinuálním parkem táhnoucím se až k řece.

Obr. 45 Muzejní park u garáží, zpřístupnění toku a zrušení garáží, zobrazeny schody k řece a vodní herní prvky, které je zde možné umístit a tím kontakt s řekou umocnit.

MALÉ PARKY

Obr. 46 Malé parky

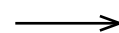
Velkou roli ve městě hrají i drobné parky. Mohou fungovat také jako piazzetty. Jedná se z velké části o proluky nebo "zbylé" prostory v křižovatkách, které teď nemají prakticky žádnou úpravu a ničemu neslouží.

Pocket parky mají být drobné zelené plochy sloužící pro odpočinek ve městě, pro narušení řady fasád a pro vnesení drobného zeleného špěrku do tkaniny urbánního prostoru. Tyto prostory by měly být navrženy tak, aby plnily zejména ekologickou funkci - zasakovaly vodu, zlepšovaly mikroklima a podporovaly biodiverzitu ve městě (Seymour, 2016).

Na skice je zobrazeno, jak by mohl vypadat drobný prostor u supermarketu Hruška - z dlažděné prázdné plochy se může stát pocket park s posezením, pásem zeleně, několika dřevinami a uměleckým dílem - muralem na zdi.

Obr. 47 Pohled na prázdný prostor před supermarketem Hruška

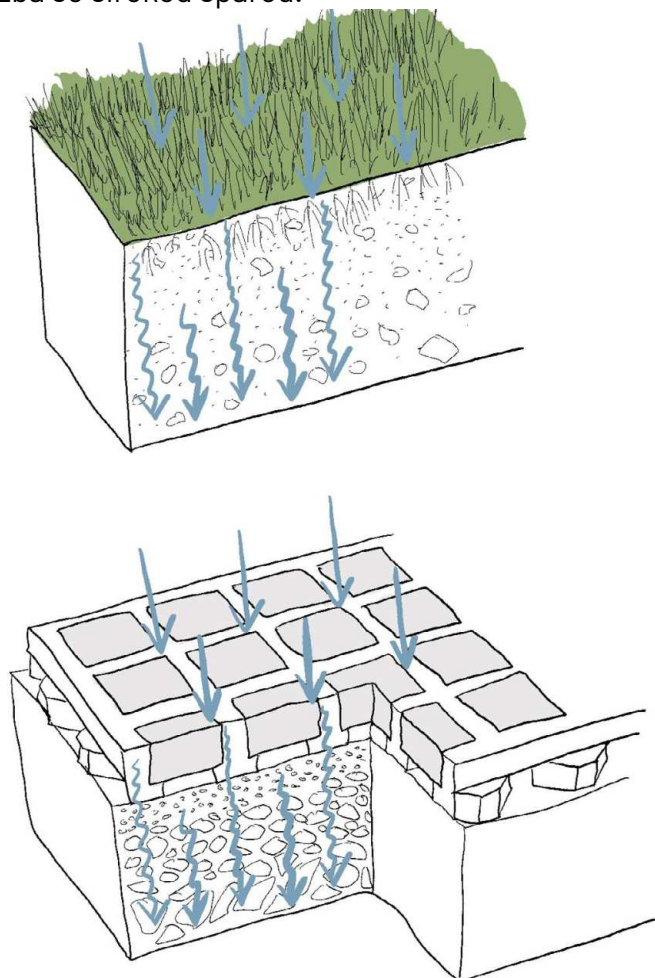
PRVKY ZELENOMODRÉ INFRASTRUKTURY A HOSPODAŘENÍ S DEŠŤOVOU VODOU

Kromě "velkého" systému zeleně města, pracujícího s měřítkem parků a nábřeží je neméně důležitá "menší" složka sestávající z drobných lokálních opatření a detailů, které by měly být brány na zřetel při jakémkoliv nové stavbě a při zadávání nových projektů.

"City as sponge" je koncept mluvící o městu jako houbě, která dokáže zadržet většinu srážkové vody a pomalu ji vsáknout nebo využít. Jde taktéž o koncept, jak se vyrovnat s povodněmi - místo přetížení kanalizace co nejrychlejším odvodem vodu zadržet a později v zelených pásích nebo akumulčních nádržích využít (World Future Council, 2016). Jedná se o nesmírně důležitý systém zvláště v kontextu adaptace na změnu klimatu. Zvýšením evapotranspirační kapacity lze ve městě udržovat vhodné mikroklima, snižovat teplotní výkyvy, zaručit příznivou humiditu a snížit negativní efekt tepelného ostrova města a přehřívání městských ploch. V zásadě by měl systém fungovat tak, aby město v případě prudkého deště naplnilo maximum svých retenčních ploch a pak je během sucha pomalu zasakovalo a sytilo tak zeleň v ulicích.

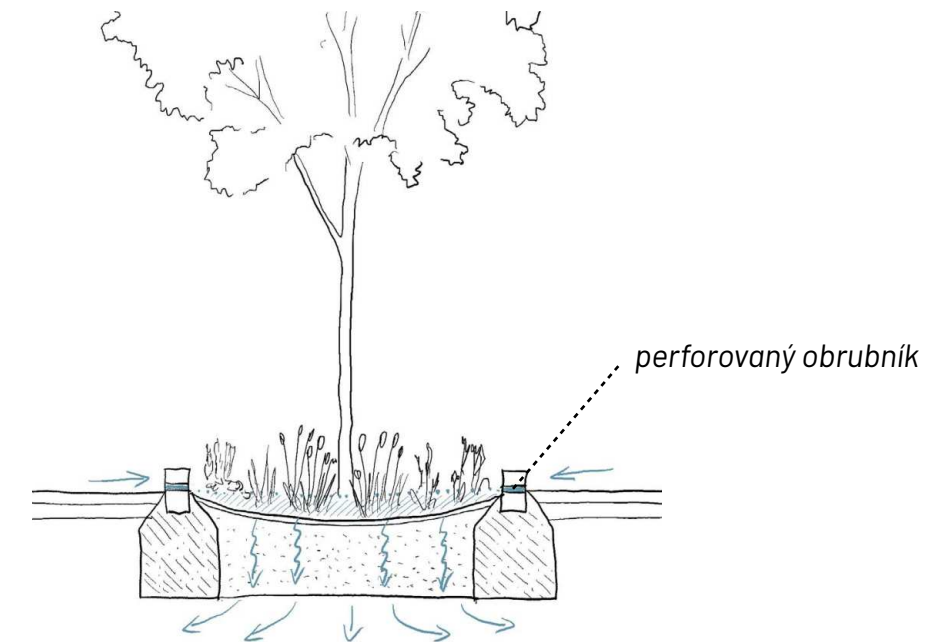
Zde bude představeno jen několik z těchto opatření (Sýkorová, 2021):

1) Užití propustných povrchů - Ve veřejných prostorech by měly být maximálně užívány propustné povrchy. Kromě obvyklých řešení - jako je mlat, štěrk nebo (štěrkový) travník, které ale nejdou použít všude, je vhodné mít na paměti i další materiály. Jako je voděpropustný asfalt nebo kamenná dlažba se širokou spárou.

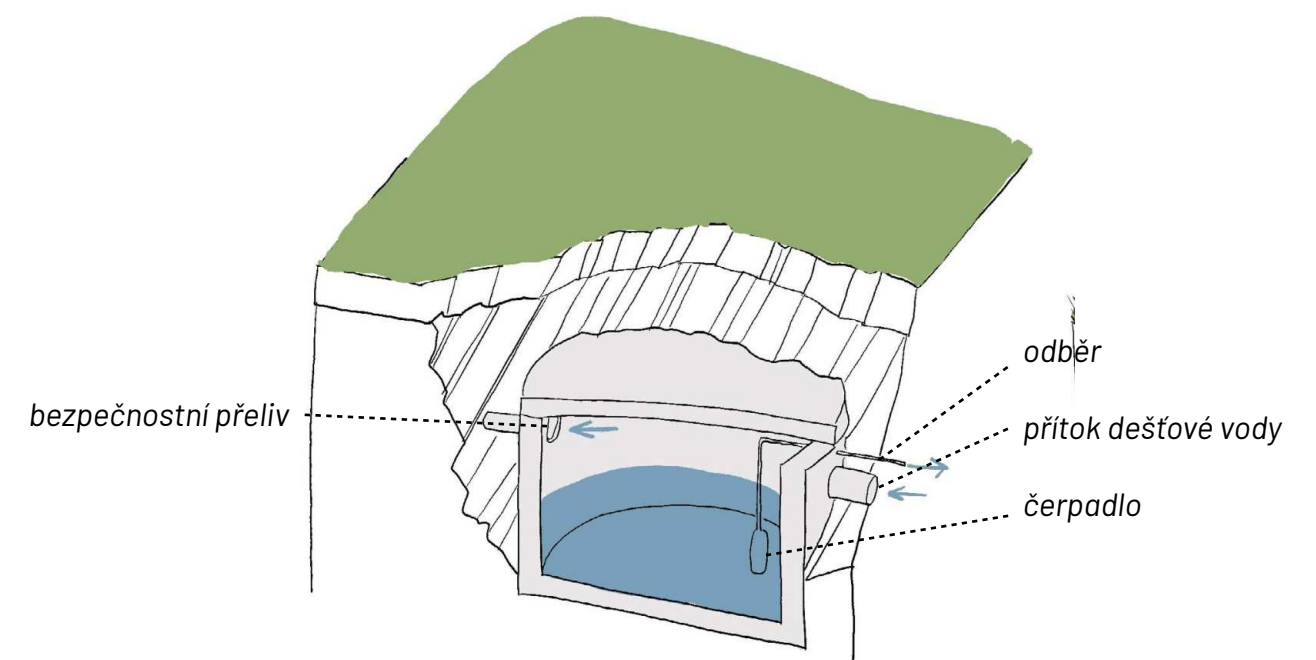
Obr. 48 Schéma zasakovacích ploch - travník a propustná dlažba se širokou spárou

2) Zasakovací pásy - Město by mělo mít ambici zachytávat a zasakovat maximum vody z nepropustných povrchů. Vody, která se za standartních okolností odvede kanalizací. Zachycením a zásakem se kanalizaci odlehčí, zejména v případě prudkých srážek. Obecně rozšířeným řešením je svádění vody z nepropustných povrchů (kupříkladu komunikací nebo střech) do přilehlých pásů - suchých poldrů, svejlů nebo dešťových záhonů. Tyto mají specifickou skladbu a výsadbu, aby dokázaly vodu nejen zasakovat, ale i filtrovat a čistit. Může se jednat o bohatě kvetoucí pásy, ale i o jednoduché travnaté pásy, které vyžadují minimum údržby.

Obr. 49 Schéma svejlu a dešťového záhonu

3) Akumulační nádrže - Vodu lze také svádět do nádrží, odkud se pak bere na zalévání či jako šedá voda pro provoz budov. V dlouhodobém horizontu se jedná o velice ekonomicky výhodné řešení.

Obr. 50 Akumulační nádrž

4) Zeleň na konstrukci - Jedná se o moderní, ale poměrně náročné řešení zelených střech a stěn. Vegetační střechy mohou sloužit čistě jako zelené střechy, ale i pro rekreaci a nebo jako pobytový prostor. Pokud není na střechách a fasádách použita vegetace, měly by být minimálně upraveny odrazivé vlastnosti použitých materiálů (kupříkladu výběr světlých řešení), aby bylo zahřívání povrchu co nejmenší.

Vegetační stěny a fasády jsou zatím v českých podmínkách obtížně realizovatelné, ačkoliv existují pilotní projekty - kupříkladu fasády, které pomáhají filtrovat a čistit šedou odpadní vodu.

Levnějším řešením než vyložení vegetační stěny, zároveň s podobnými ekologickými a izolačními benefity, je využití popínavých rostlin.

Obr. 51 Využití popínavých rostlin pro vytvoření zelené fasády, Zdroj: Swsteeltw, 2024

Obr. 52 Parkoviště před továrnou, Uničovská, implementace modrozelené infrastruktury na velké zpevněné ploše →

POVODNĚ

Povodně jsou jev, který k Litovli vždy patřil, a do velké míry bude patřit stále. Po posledních ničivých povodních byla provedena opatření, která mají riziko omezit. Zejména se jedná o opatření výše proti proudu Moravy, o uvolnění koryt a jejich údržbu. Litovel samotná díky své poloze prakticky nemá jak se povodním účinně vyhnout, může se jen snažit omezit jejich ničivé dopady.

Kolem roku 2000 vznikl poměrně naddimenzovaný a přetechnizovaný plán, který měl povodňové riziko omezit, nikdy ale nebyl zrealizovaný.

Cílem této kapitoly není přinést komplexní plán řešení povodní v Litovli (toto téma výrazně přesahuje zaměření práce), ale ukázat několik možných přístupů aplikovaných v městech s podobnými problémy a poskytnout tak prostor k diskusi a inspiraci pro případné nové zpracování opatření pro zmírnění následků povodní.

Několik opatření (zasakovací pásy a svejly, akumulční nádrže, aplikace zelenomodré infrastruktury u zpevněných ploch apod.) bylo již popsáno v předchozích kapitolách této práce.

1) Water plaza

Tento termín označuje většinou drobné veřejné prostory, které jsou přizpůsobeny tomu, aby se v případně přivalových deštích dokázaly naplnit vodou z přilehlých ulic, zadržet ji a následně pomalu zasáknout či odvést. Mimo deště plocha slouží jako sportoviště, hřiště, skatepark nebo jako pobytová piazzeta (Williams, 2012). Příkladem takového řešení může být water plaza v Rotterdamu nebo Kildegården v Roskilde. V Litovli je možné toto řešení aplikovat kupříkladu na místě "arboreta" na sídlišti Vítězná.

Obr. 53 Kildegården v Roskilde, Zdroj: Hjortshøj, 2018

2) Plovoucí domy

Toto řešení omezuje škody povodní na majetku. Jedná se o koncept výstavby domů, které jsou schopné v případě povodní "plavat" - voda je vytlačí vzhůru a domy se vznášejí ve vodě. Jsou upevněny na pružných kotvách a za normálních okolností spočívají na betonových základech. Kotvení omezuje pohyb a zaplavené domy se tak jenom vnesou a zůstávají na místě - ale voda se do nich díky tomu nedostane. Jedná se prakticky o princip hausbotu, aplikovaný na klasické budovy (Moon, 2015). Toto řešení již bylo aplikováno například v Amsterdamu. Kromě toho ale je možné negativní účinky povodní v budovách omezit i jinak - kupříkladu stavět na pilířích.

3) Protipovodňové stěny

Často navrhovaným řešením pro přímou ochranu městských čtvrtí jsou protipovodňové stěny. Jedná se o technické řešení, které často tvoří ve veřejném prostoru bariéru. Ale nemusí tomu tak být nutně. Protipovodňové stěny je kupříkladu možné řešit formou posedových zídek nebo jiných přívětivých opatření.

Obr. 54 Zídka ve West Kirby, Zdroj: Wirral View, 2023

IV. KOMUNITA

*Na rynku Přemysla Otakara
co týden býval přece trh.
Vzpomínka víc než padesát let stará
v počtu let jde jistě o podvrh."*

Malíř žánrů - sentiment A. Volkman

OŽIVENÍ NÁMĚSTÍ

Srdcem města je jeho centrum. V Případě Litovle jednoznačně definované náměstím Přemysla Otakara, které ale jen málokdy je opravdovou duší města a většinu času je poměrně prázdné a málo užívané. Základním východiskem pilíře "komunita" by mělo být oživení náměstí a centralizace aktivit na náměstí. V první řadě na zmiňované hlavní náměstí, postupem času případně podobně posílit i obě sekundární náměstí – severní i jižní.

V následujícím textu budou představeny konkrétní tipy, jak přinést do veřejného prostoru náměstí život, jak ho obohatit a podpořit vývoj městské komunity. V první řadě je zásadní fakt, že "lidi přitahují další lidi". Nebo-li nejjednodušší způsob, jak přilákat lidi do veřejného prostoru je, aby tam už lidé byli. Aby se tam něco dělo, lidé měli možnost se shromažďovat a věnovat se sociálním aktivitám. Je tedy třeba vybírat taková řešení, která umožní uživatelům široké využití prostoru a podnítí aktivitu a veřejný prostor se stane obývaným (Whyte, 1980).

1) Trhy

Ať už se jedná o farmářské trhy, lokální, food-festivally nebo trhy výroční (Velikonoční, Vánoční), pravidelné trhy dokáží výrazně oživit veřejný prostor. Studie (Davies a kol., 2024) ukazují, jak výrazně mohou trhy obohatit, a nebo v případě absence utlumit, náměstí. Nezřídka se také stává, že se trhy stanou meziměstskou záležitostí a jsou navštěvovány i obyvateli vedlejších obcí. Z provedeného dotazníku v rámci této diplomové práce rovněž vyplývá, že trhy jsou prvek, který obyvatelům na náměstí výrazně schází. Vhodné by kupříkladu bylo domluvit se s pivovarem a uspořádat trhy s pivní tematikou.

Obr. 55 Trhy, Zdroj: Miami ART scene, 2023

2) Osvěžení

Zejména v horkých letních dnech je zásadní mít se kde osvěžit. Řada měst to vyřešila instalací vodních trysek nebo mlžítek na náměstí. Přílákala do veřejného prostoru své obyvatele a výrazně jim pobyt na náměstí zpříjemnila (viz. Prostějov, Hronov apod.). Jedná se o poměrně levné řešení (jedno mlžítko může vyjít i na 60 000,-), které je obyvatele výrazně ceněno a využíváno. Zejména děti si ve vodě hrají rády a pokud mají rodiče možnost sednout si do předzahrádek restaurací a nechat děti cachtat se ve vodě, stráví na náměstí i poměrně značný čas. Prostor se tak stane doopravdy "obývaným".

Obr. 56 Mlžídla na náměstí, Zdroj: Mareš, 2021

3) Akce a festivaly

Město se stává živým také počtem akcí a festivalů, které se v něm odehrávají. Zejména akce pro děti - lampionové průvody, tématické akce apod. bývají velice oblíbené, stejně jako pravidelná letní kina (která se doteď dělala spíše formou jednorázových akcí). Velice oblíbené bývají i food festivaly a taneční nebo divadelní či sportovní festivaly. V současnosti se dělá jednou ročně Litovelská jízda a Silácká Litovel, která se ovšem odehrává pod střešou. Přímo se tak nabízí obdoba Spartan Race, nějakého sportovního silového závodu pod širým nebem. Litovel má velice aktivní a kvalitní Městský klub, který většinu podobných akcí pořádá. Dá se ho proto využít pro zvýšení nabídky akcí.

Dále zejména v anglofonních zemích je oblíbený koncept "neighbour's day". Sousedé v jedné ulici se domluví a po dohodě s městem uzavřou na jeden den průjezd autům (vyhrazený pouze pro rezidenty). Na ulici pak vytáhnou aktivity, hry, občerstvení a celé odpoledne se venku baví a navazují přátelské kontakty. V Česku se tomuto systému podobají akce jako Zažít město jinak. Jedná se o zajímavý koncept, který dá možnost lidem seznámit se a lépe poznat své sousedy. Zároveň přispívá k upevňování vztahů v komunitě, jak bude rozebráno dále.

Obr. 57 Sousedský festival, Zdroj: Westmeth Examiner, 2023

3) Obchod

Z průzkumů provedených v Bruntále v rámci projektu Bridging the Gap (Kokeš, Dreiseitl, 2022) vyplývá, že zejména mladším ročníkům ve městě ze všeho nejvíc chybí zejména fastfoody. Otevírá se tak myšlenka, nakolik může nějaké podobné zařízení oživit veřejný prostor. Lidé musí mít důvod, proč na náměstí mířit. A tím je většinou obchod a jídlo. Aktivní a živá náměstí jsou obklopena obchody a kavárnami. Dobrymi příklady jsou kupříkladu nizozemská města (ačkoliv se tento trend objevuje v posledních letech i v České republice), kde se supermarket stěhují na náměstí a otevírají své pobočky přímo v domech s myšlenkou, že supermarket nemusí být jen samostatně stojící hala a prostor před ním parkoviště. Naopak stále častěji bývá úspěšně integrován do stávající urbanistické struktury a obsazuje přízemí a sklepy budov - viz kupříkladu Lidl na Náměstí Svobody v Brně. Obchod přiláká zákazníky a ti ožíví veřejný prostor.

Obr. 58 Lidl na náměstí, Zdroj: Brno TODAY, 2020

4) Zahrádky a sezení

Náměstí musí být obyvatelná a příjemná - tedy musí být kde si sednout, nejlépe ve stínu. Problémem českých náměstí z velké části je odpor k výsadbě (hájený zejména zámy památkové péče, případně inženýrských sítí), v důsledku čehož bývají náměstí často až agorafobicky prázdná a zejména v létě nepříjemná k pobytu. Řešením je kromě vytrvalé snahy o výsadbu kupříkladu instalace slunečníků či jiných dočasných konstrukcí a využití předzahrádek. Podobně mohou fungovat kupříkladu i lavičky před výlohami obchodů, které přitáhnou k výlohám pozornost.

Obr. 59 Lavička před výlohou, Zdroj: BBC, 2017

5) Aktivita

Velký potenciál dnešní doby tkví i ve využití nových technologií a možností - jako je například virtuální realita. Venkovní aréna pro virtuální realitu nebo augmented realitu (prolínání reality s virtuálním světem) může do veřejného prostoru přivést zejména mladší generace. Populární jsou i nejrůznější venkovní únikové hry nebo možnost hraní her - jako jsou velké šachy nebo herní stolky.

Obr. 60 Venkovní šachy, Zdroj: Adobe STOCK

6) Pop-up park

Úplně specifickou platformou jsou pop-up parky. Jedná se o jednorázové netrvanlivé konstrukce, které na určitou dobu zabydlí prostor a pak ho zase opustí. Většinou bývají budované ze dřeva v rámci nejrůznějších uměleckých a sousedských workshopů (Walsh, 2018). Výhodou takového řešení je, že je poměrně levné a dá se dělat i na místech, která nelze trvale zastavět. Případně je možné tuto metodu využít k promování nového záměru v území a seznámení veřejnosti s ním. Pop up parky mohou mít různé podoby - kromě konstrukcí se může jednat i jenom o natažená lehátka nebo houpací sítě mezi stromy či o pingpongové stoly.

Obr. 61 POP UP Park, Zdroj: Ferguson, 2018

ZÁZEMÍ

Obr. 62 Zázemí

Pod heslo "zázemí" spadají především drobnější prvky a služby, které je možné ve městě doplnit (kromě podpory náměstí viz. předchozí text). Jedná se zejména o doplnění hřišť a workoutových prvků. Zásadní je jižní část města, kde dosud služby a vybavení výrazně chybí. Druhým problémem je nedostatečná vybavenost lokality na Pavlínce, kterou by mohl doplnit workout a bistro. Otevírá se zde tak možnost vytvoření funkčního centra u fotbalového hřiště, které alespoň částečně doplní nynější chybějící centrum (viz úvodní kapitoly).

Na piazzettě Na Rybníčku je možné umístit nové venkovní sportovní multifunkční hřiště, které ve městě zatím chybí.

Na promenádě okolo řeky Moravy je navrženo zřízení venkovních grilů. Ty je možné pronajímat a zvýšit tak komfort obyvatel sídliště Vítězná a dalších, kteří nemají možnost grilování na vlastní zahradě.

ÚDRŽBA

Dosud nezodpovězenou otázkou ale zůstává, kdo se o to všechno bude starat? A právě tomu by mohla pomoci práce s komunitou. Ti, kteří se přímo účastní nějakého projektu mají pak vyšší zájem na jeho prosperitě - kupříkladu méně vandalizmu podléhají dětská hřiště v oblastech, kde měli samotní obyvatelé možnost zapojit se do konstrukce hřiště formou participativního plánování nebo workshopů (Dreiseitl, 2012).

Participativní plánování - Forma plánování veřejného prostoru se zapojením veřejnosti. probíhá formou dotazníků, workshopů a setkání s odborníky, kdy současně se samotným plánováním probíhá i osvěta a edukace občanů. Lidé tak mají možnost se sami podílet na nových projektech města a sníží se tím i práh přístupnosti - neprotestují pak proti projektům, které se jim nelíbí, protože mají možnost zasáhnout přímo do jejich tvorby. Méně často se pak stává, že by se proti aktivitám radnice zvedal silný odpor občanů a obecně je to i příležitost ke zvýšení důvěry ve vedení města (Participace, 2022).

Spolky a sdružení - Pro pomoc s nejrůznějšími aktivitami, workshopy, ale i údržbou je možné zřídit nejrůznější spolky, které budou mít kupříkladu pravidelné aktivity v rámci péče o zeleň (zalévání apod.) nebo správu jiného majetku města. Mohou tak fungovat také environmentální spolky a sdružení nebo zájmové kroužky. Ať už environmentální nebo zahradnické. Další možností úspěšně využívanou kupříkladu ve Strakonících je zapojit do údržby města mládež, která vyšla školu a zatím si nenašla zaměstnání. Kromě zlepšení stavu veřejných ploch se tak přispívá i k inkluzi do pracovního procesu a předchází se sociálním problémům.

Iniciativy a workshopy - Další možností jsou přímé iniciativy a workshopy. Jako je například sousedská výsadba stromů, která kromě pomoci s výsadbou zajišťuje i pomoc s údržbou. Sází se předem připravené dřeviny a každá rodina dostane "svoji" dřevinu, o kterou se pak minimálně dva roky stará.

S údržbou souvisí i přístup k detailům - **k veřejnému prostoru v detailech, jako je dlažba nebo mobiliář**. Je patrné, že město v nových rekonstrukcích dává důraz na kvalitu povrchů, které by se měly ideálně držet jednotného stylu. Právě tomu slouží manuál povrchu a mobiliáře města - městský standart, který zatím Litovli zřejmě chybí. Jedná se většinou o malé detaily, do kterých by se stejně investovalo a které, když se budou držet kvalitně vypracovaného standardu, výrazně zvýší kvalitu veřejného prostoru města.

Obr. 63 Participace

ETAPIZACE

Na předchozích stranách byly podrobně popsány nejrůznější opatření pro město a cesty, jak přistoupit k veřejným prostranstvím města. Důležitá je ale i etapizace, protože ne všechna řešení jsou aplikovatelná v blízkém horizontu. Opatření jsou rozdělena do čtyř kategorií:

1) Krátký časový horizont – opatření, která se dají zrealizovat velice bezproblémově a rychle

- a) Opatření popsaná v rámci kapitoly “Komunita” – oživení města a podpora sousedských spolků
- b) Oživení hlavního náměstí
- c) Zpřístupnění řek a odstranění překážek – zábradlí apod. a doplnění vodáckých mol

2) Střední časový horizont – opatření která nevyžadují zásadní náklady, ale již jsou náročnější. Je u nich vhodné zapojení komunity a využití komunitního plánování

- a) Práce s pocket parky a drobnými prvky zelenomodré infrastruktury a jejich doplnění
- b) Vytvoření nových hřišť, grilů a prvků vybavenosti
- c) Zklidňování ulic a dopravy ve městě

3) Dlouhý časový horizont – nákladná opatření realizovatelná výhledově, která je vhodné zavést jako strategická opatření. Je nutné je projednat v rámci participativního plánování a zanést do územního plánu města

- a) Vytvoření jižního zeleného okruhu města
- b) Práce s konkrétními místy, vyhlášení soutěží na studie městských prostor, zejména se zaměřením na městská centra
- c) Západní propojení města, stavba nové lávky a přetrasování páteřní západovýchodní cyklostezky

4) Velmi dlouhý časový horizont – který vyžaduje spolupráci i s dalšími celky

- a) Jižní propojení města s okolními sídly přes dálnici

Zároveň je nutné provádět i **průběžná opatření**. Tím je zejména **kontrola stavebního tlaku**

- a) Usměrnovat stavební tlak, dbát na primární zastavování proluk v centru a až následně dál od města, zafixovat hranici zastavěného území města a nerozšiřovat ji

CELKOVÁ SITUACE 1:10 000

- Zástavba proluk
 - Zástavba garáží
 - Rezerva pro výstavbu
 - Zklidnění komunikací
 - Nové přechody
 - Nové pěší komunikace
 - Spojení s okolím
 - Pocket parky
 - Zelená infrastruktura
 - Biokoridor
 - Rozvolnění vodního toku
 - Nová lávka
 - Zpřístupnění řeky
 - Obnova vegetace
 - Hranice zastavěného území
- 1 Nové molo
 - 2 Piazetta pro nástup do Nečizu
 - 3 Gril
 - 4 Nová vybavenost – hřiště, bistro
 - 5 Nové hřiště
 - 6 Nový rybí přechod
 - 7 Rozšíření kempu
 - 8 Zelenomodrá úprava parkoviště

0 100 500 m

C. ÚZEMNÍ STUDIE

BRÁNY LITOVLE

Pro detailní územní studie byly vybrány tři "brány Litovle" - reálné i metaforické vstupy do města, které ovšem v naplnění svého účelu selhávají. Všechny spojují tři základní slova.

brána - linie - centrum

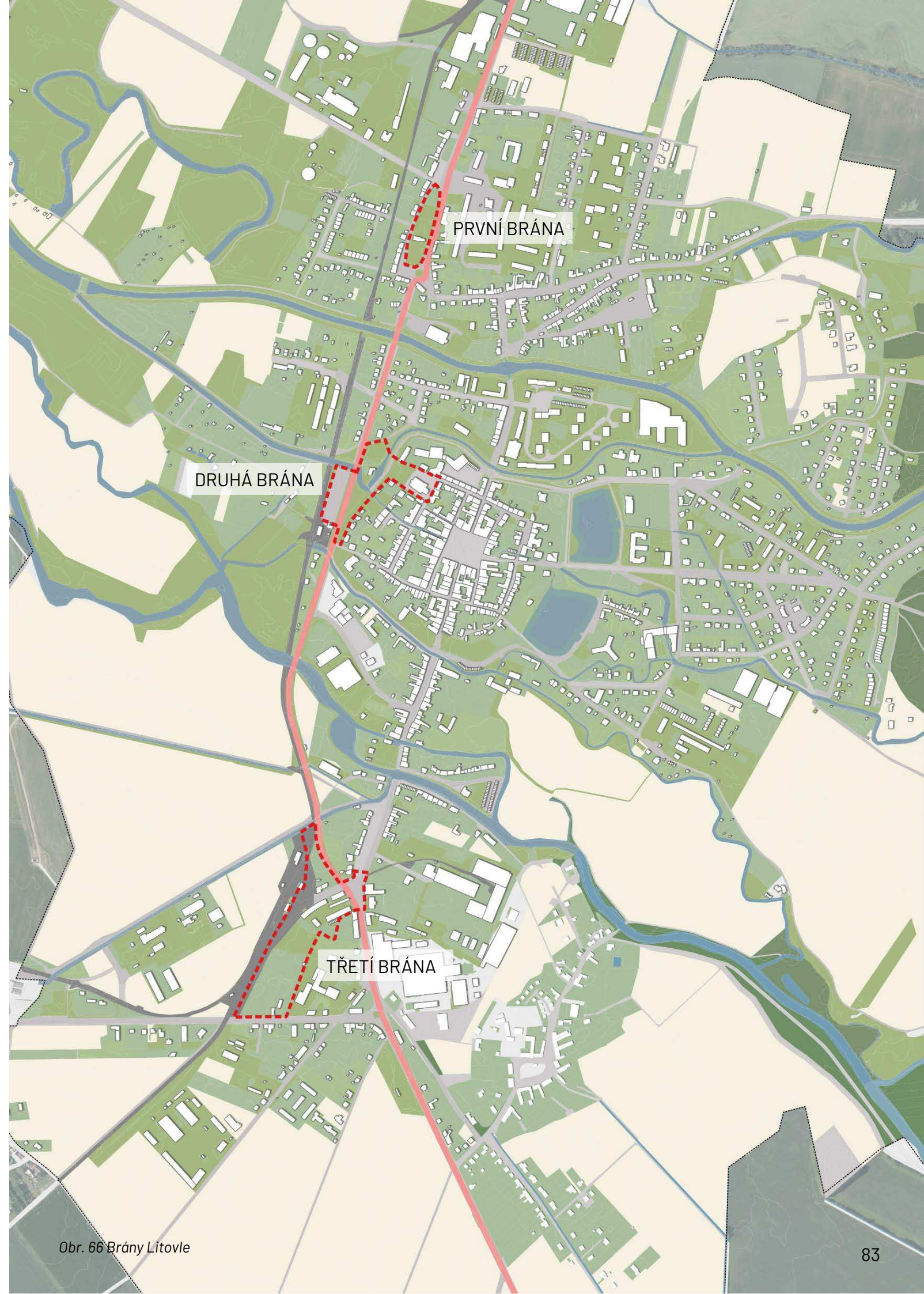
Branou je vstup do města, reprezentační prvek, který odděluje vně a uvnitř a symbolizuje přechod z nebezpečného venku do bezpečného uvnitř. Dává jasně najevo kde město začíná a končí a jaký význam má. Je to první, co návštěvník při příjezdu vidí. První brána uvádí návštěvníka příjezdějího autem ze severu. Druhá toho, kdo přijíždí autobusem nebo vlakem. Třetí uvozuje jižní vstup do města a to jak automobilový, tak vlakový, jižním nádražím.

Každá brána stojí na linii. Na komunikaci, která bránou vede a kterou přetíná a rozděljuje. V tomto případě je touto hlavní komunikační osou, zásadní linií, hlavní průtah městem. Silnice, která spojuje, ale i rozděljuje město. Na ni jsou navlečeny tři brány, tři řešená území. Tato linie je vytváří a je jejich spojnicí, propojkou mezi jednotlivými městskými částmi.

Centrum je střed dění, střed moci. Místo koncentrace dějů a událostí, místo, kde se shromažďují lidé a kde se protínají jejich trajektorie. Je zdrojem života a tepu města. První brána vytváří chybějící centrum severního předměstí Litovle. Druhá brána pracuje s duchovním centrem - kostelním náměstím a třetí brána vytváří a definuje jižní chybějící centrum.

Obr. 65 Bývalá Olomoucká brána, Zdroj: Bezděk, 1931

Obr. 66 Brány Litovle

I. BRÁNA - STAROMĚSTSKÉ NÁMĚSTÍ

“Jednou jsme jeli po škole na výlet. Vrátili jsme se až večer a z nádraží mě čekala cesta domů přes celé město. Byla už tma, když jsem procházel kolem opuštěného kostela sv. Filipa a Jakuba. Rozhodl jsem se, že si splním bobříka odvahy, proplížím se temným hřbitovem až do rozbořeného kostela a nechám tam vzkaz, abych ho mohl zítra ukázat ostatním. Proběhl jsem kolem starých hrobů, vlezl ztrouchnivělými dveřmi do kostela a na oltáři nechal lístek s nápisem “Já jsem tu byl”. Doma jsem dostal strašně vynadáno, že jsem přišel tak pozdě. Ale další den jsem mohl kluky zavést do kostela a ukázat jim lístek jako důkaz klukovské odvahy.”

J. Zapletal

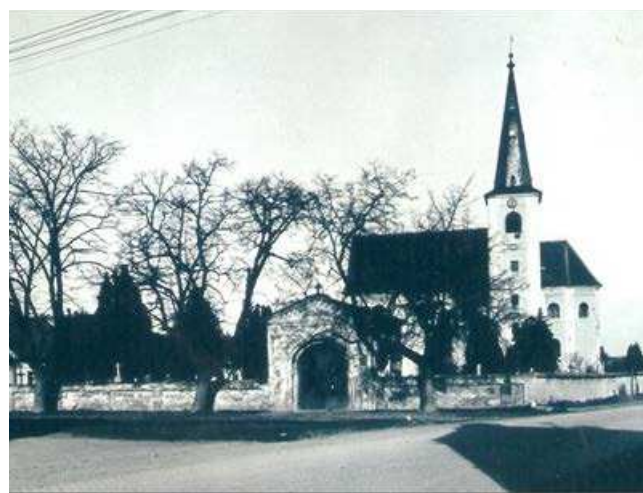
ÚVOD

První brána vítá návštěvníka ze severu. Jde o **Staroměstské náměstí**, velkou plochu, které vévodí kostel sv. Filipa a Jakuba. **Jedná se o nejstarší litovelský kostel, kolem kterého se dlouho rozprostíral hřbitov.**

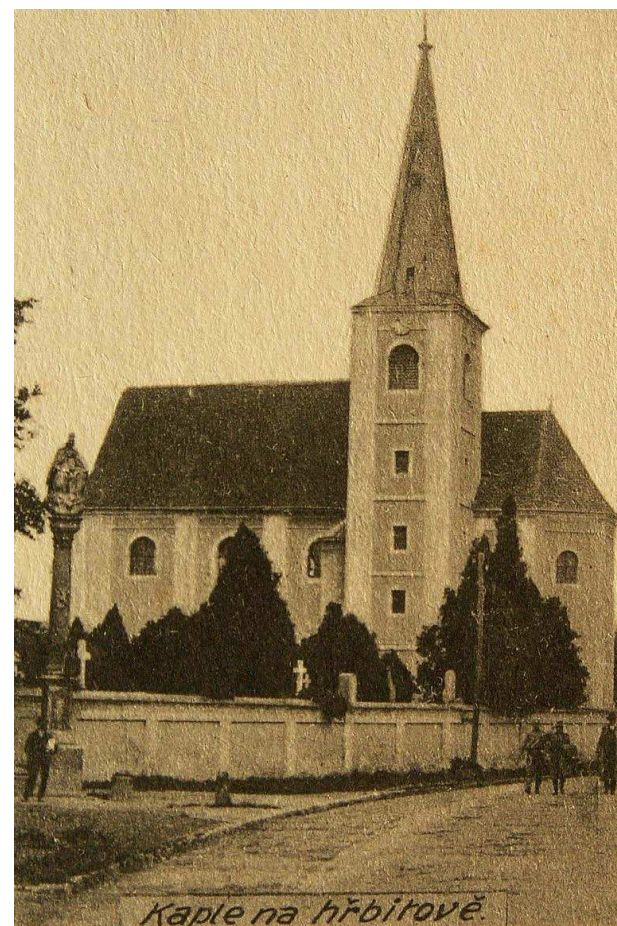
Název Staroměstské náměstí není úplně přesný. Často se uvádí, že tato rozsáhlá plocha byla původním centrem, návsi rybářské vesnice předtím, než byla založena Litovel. Centrum se však rozprostíralo jinde a o naves se nikdy nejednalo. Plocha dnes tak označovaná byla vždy spíše **hřbitovem přimknutým ke komunikaci**. Na hřbitově se přestalo pohřbívat roku 1927, od té doby chátral a definitivně byl zrušen v roce 1955.

Dnes hřbitov připomíná nová parková úprava - zejména obvodová alej s plotem stříhaných keřů a traviny u bývalé vstupní brány, která se nacházela v jižní části hřbitova (Litovelské noviny, 2013). **Nový park je ale bohužel zřejmě velice málo užívaný.** Lidé zde obvykle čas netráví ani sem nechodí a živo je tu zejména **jednou ročně o poutích**. Nachází se zde několik **památkově chráněných drobných sakrálních objektů**.

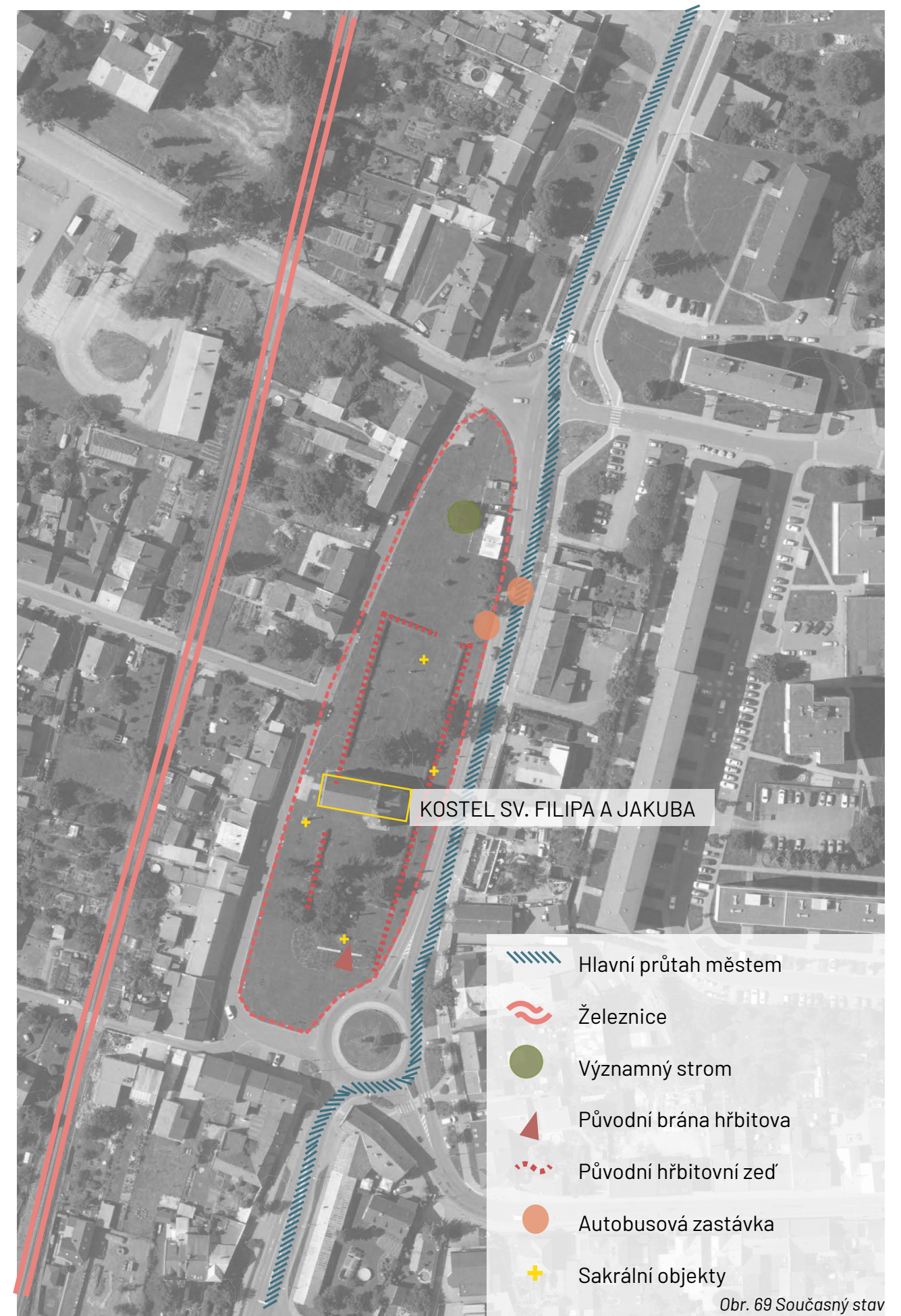
V tomto území hraje zásadní roli zejména **kostel sv. Filipa a Jakuba**, který je nejstarším litovelským kostelem, poprvé je zmiňován roku 1342, ale je zřejmě ještě starší. Byl zde nalezen náhrobní kámen, který ukazuje, že se zde hřbitov nacházel minimálně od roku 1303. Současný kostel zde stojí od roku 1692. Do té doby tu byl kostel dřevěný, který byl zničen při švédských válkách a na jeho počest jsou ve zdi kostela zazděny dělové koule (Šlězár, 2008).

Obr. 67 Hřbitov, Zdroj: Litovel, 2011

Obr. 68 Kaple na hřbitově, Zdroj: Kollmann, 2023

Obr. 69 Současný stav

PROBLÉMY V ÚZEMÍ

Hlavním problémem Staroměstského náměstí bezpochyby je, že **jako náměstí nefunguje a z principu fungovat ani nemůže**. Přitom by mohlo být **centrem severní části Litovle**, které funkční střed zatím chybí. Mohlo by být opravdovým náměstím, plným života a ruchu.

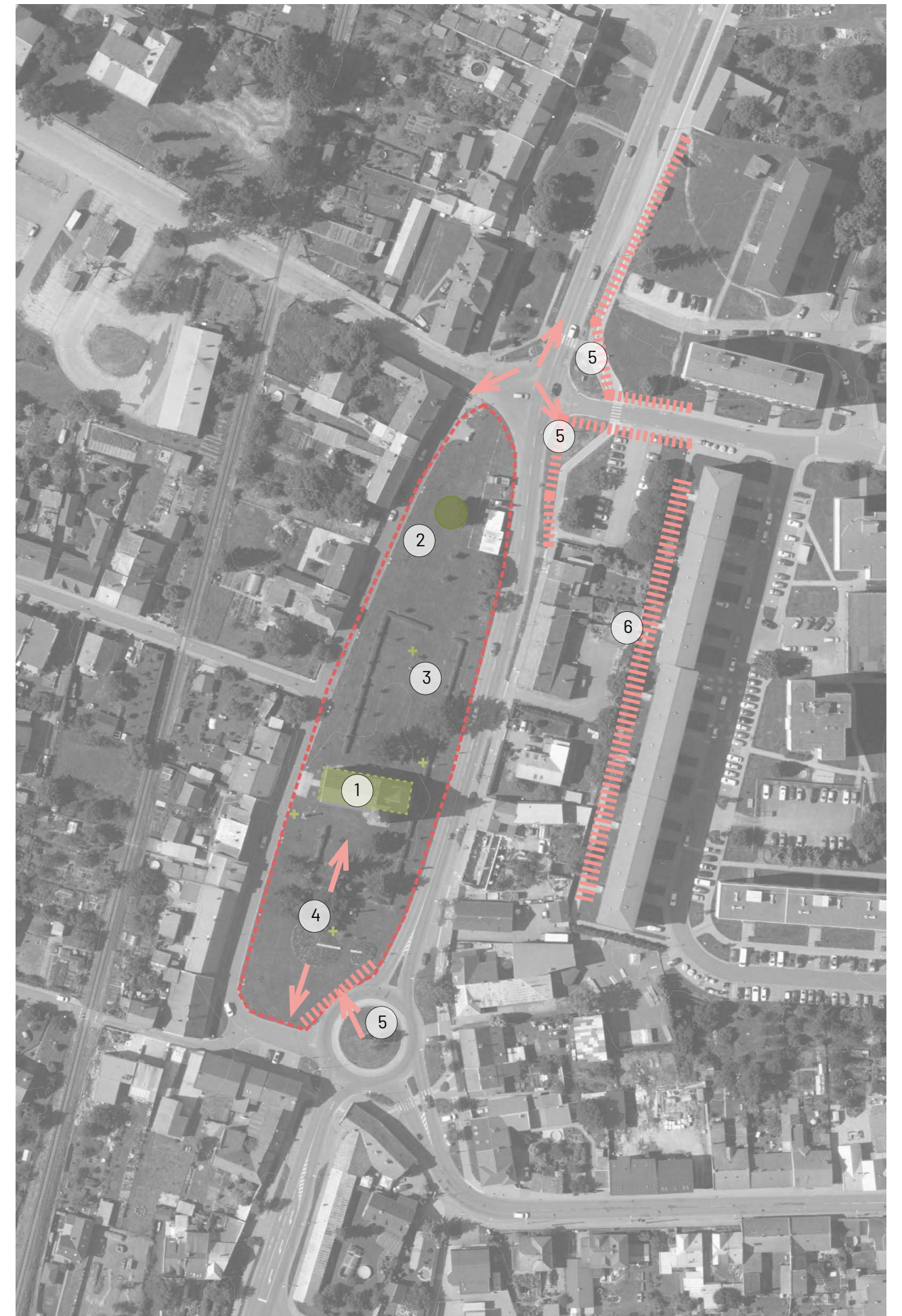
To zásadní, co zde chybí, je život a náplň. **Plocha "náměstí" je obrovská a prázdná, neuchopitelná**. Zároveň se zde nenachází taková forma zástavby, která by větší provoz umožňovala. V zásadě se dá říct, že hlavním problémem této plochy je, že je příliš velká, otevřená a prázdná. **Chybí zde živý parter a body zájmu**. Plocha je na "náměstí" zkrátka moc velká.

S přílišnou otevřeností souvisí i problém páteřní komunikace Dukelská - která se zejména v severním směru (ale je to patrné u obou kruhových objezdů) **z městské třídy stává silnicí, protože jí chybí uliční fronta**. Její doplnění má potenciál ze silniční struktury nevládné k pěším vytvořit mnohem **přívětivější strukturu městskou**.

Práce s velikostí a otevřeností plochy je vlastně i odpovědí na výše řešenou problematiku dalšího rozvoje města, které hledá, kde nalézt kapacity zástavby, a kam by se město mohlo stavebně rozvíjet. Tento příklad má ukázat, že **stavební kapacity lze pohodlně nalézt i uvnitř města**. A to tak, že nová stavební činnost lokalitě výrazně pomůže a doplní ji.

A v neposlední řadě pro funkci náměstí je životně důležité, aby bylo **napojené na okolní struktury**. Toto propojení zejména se sídlištěm Karla Sedláka v současnosti ovšem výrazně chybí.

S	W	O	T
1) Dominanta kostela	4) Přílišná otevřenost a neuchopitelnost "náměstí"	Požadavek na nalezení nové kapacity pro výstavbu	Povodně Q100
Historický odkaz hřbitova	"Náměstí" prakticky nefunguje a neslouží svému jménu		
2) Významný strom	5) Absence uliční fronty u kruhových objezdů, silniční charakter komunikace		
3) Množství drobných sakrálních památek	6) Absence propojení se sídlištěm		

Obr.70 Problémový výkres

VÝCHODISKA - KONCEPT

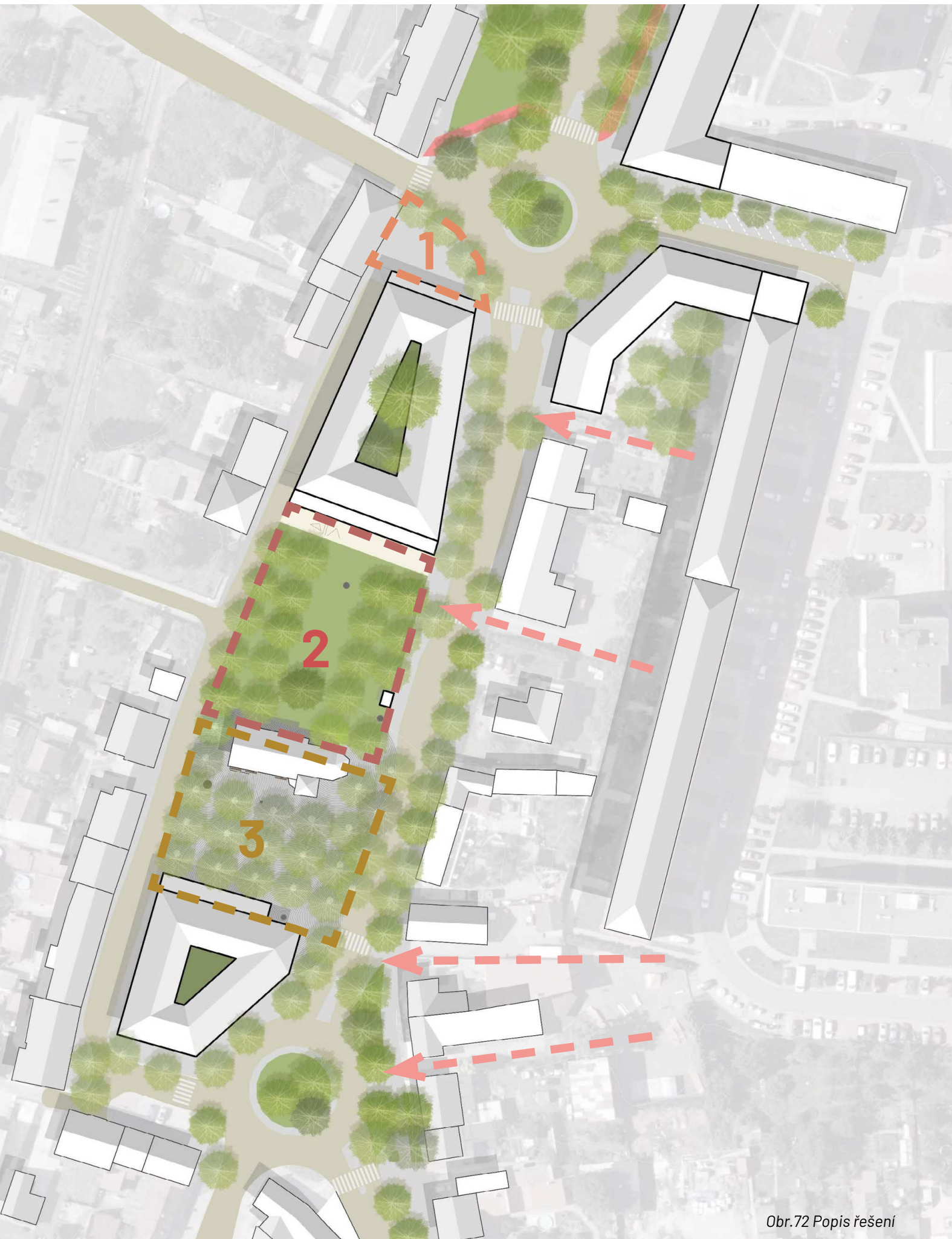
Jak bylo definováno v problémové analýze, tím zásadním nedostatkem je přílišná otevřenost a velikost - z níž pramení i neuchopitelnost. Návrh vychází právě z tohoto a v první řadě se snaží **plochu zmenšit a docílit její uzavřenosti**. Vychází přitom z principů kompozičně hodnotných veřejných městských prostor, tak, jak je definuje C. Sitte ve své publikaci "Stavba měst podle uměleckých zásad". Sitte zde definuje ideální náměstí dle estetických principů uvolněnosti středu, uzavřenosti náměstí, velikosti a tvaru náměstí a nepravidelnosti náměstí (viz. úvodní kapitoly práce). **Tyto všechny principy jsou v návrhu použity a právě princip uzavřenosti je zásadní a výchozí**. Na něm totiž stojí myšlenka hmotového doplnění plochy. Dotvoření uliční fronty a živého parteru a tím vnesení života - **doplnění chybějících funkcí a služeb**, které na opravdové náměstí patří a zde zatím citelně chybí.

Stejně jako u celkové koncepce města se koncepce územní studie bude opírat o čtyři základní pilíře: Doprava, Bydlení, Modrozelená infrastruktura a Provoz

- **DOPRAVA**
1) **Vytvoření nových prostupů** a propojení ze sídliště Karla Sedláka na náměstí
- **BYDLENÍ**
2) **Doplnění stavební hmoty na severu** tak, aby došlo k optickému uzavření náměstí a kruhové křižovatky. Stavba by měla v sobě zakomponovat a zachovat centrální významný strom. Stavba by neměla zasahovat do prostoru hřbitova.
3) **Doplnění stavební hmoty na jihu**, uzavření náměstí z jihu a vytvoření uliční fronty pro kruhový objezd. Tato stavba zároveň stojí v místě bývalé brány na hřbitov a metaforicky tak onu bránu vzpomíná a zpodobňuje - je branou do nového náměstí, které pomáhá zásadně definovat.
4) **Doplnění uliční fronty u kruhové křižovatky** v návaznosti na stávající slepé štíty, řešení zrušeného parkování pomocí parkovacích věží.
5) **Doplnění uliční fronty a vytvoření tak malé piazzetty**
- **MODROZELENÁ INFRASTRUKTURA**
6) Stavebními úpravami dojde prakticky k rozdělení plochy na dvě části - jižní bude plnit funkci náměstí, **severní parkové plochy**. Vzhledem k blízkosti Pomoraví i Smetanových sadů a ploch zeleně na sídlišti zde není potřeba velkého rekreačního městského parku. Jedná se proto spíše o extenzivní travnatou louku.
- **PROVOZ**
7) **Vytvoření pravého náměstí s koncentrací služeb a dějů**, které v sobě ponese odkaz na zrušený hřbitov.

Obr.71 Východiska - Koncept

Obr.72 Popis řešení

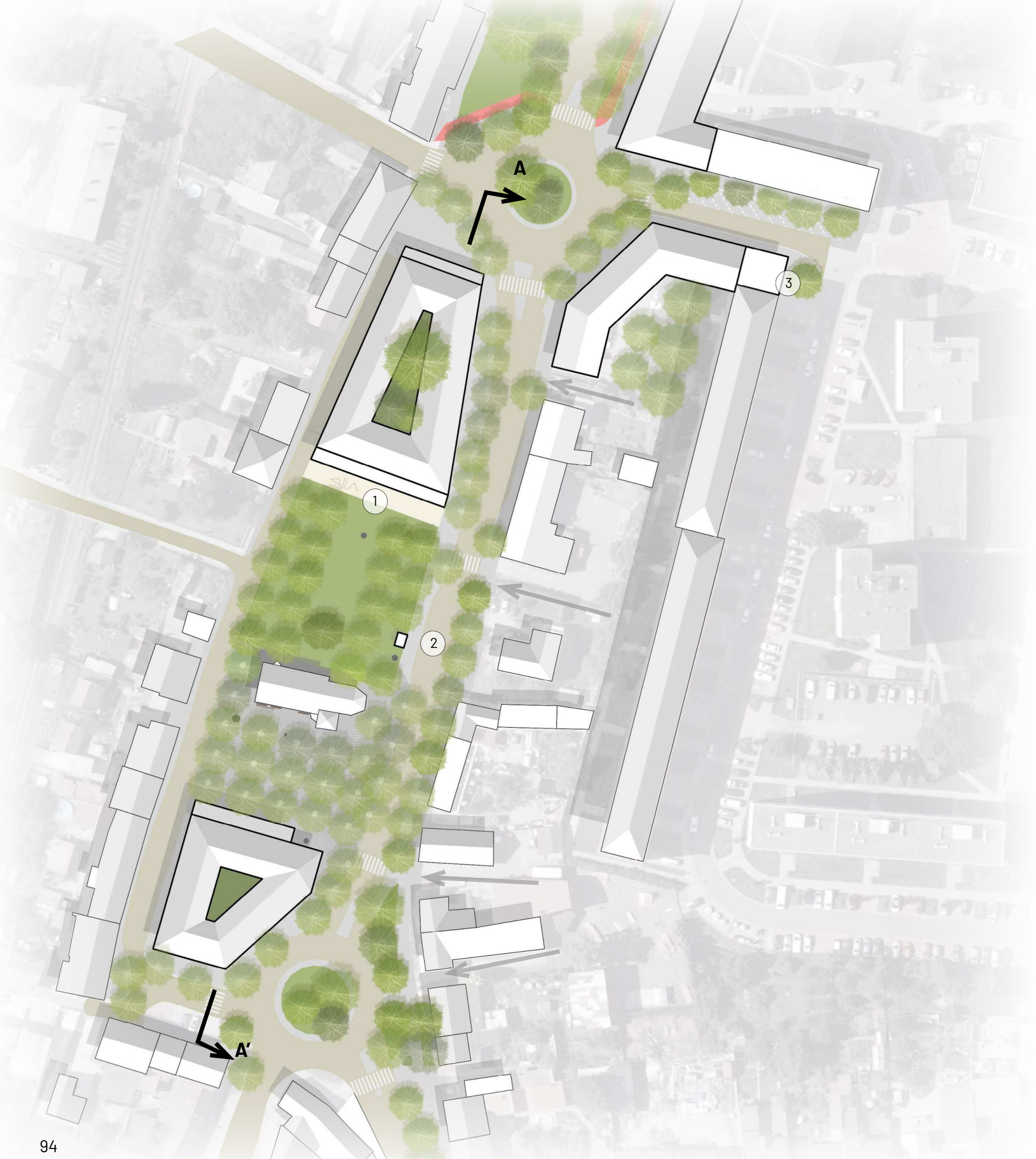
POPIS ŘEŠENÍ

Řešené území trpí mnoha problémy. Především jistou neuchopeností, neuchopitelností a absencí městského rázu. Proto v první řadě bylo řešeno, jak tohoto rázu, charakteru docílit. Východiskem je **hmotové dotvoření prostoru**. Na obou koncích náměstí jsou navrženy budovy. **Ty náměstí uzavírají a dotváří**. Nové budovy jsou taktéž navrženy na severní okružní křižovatce, která se tím **dostává do městské struktury a stává se obytnou ulicí**. Budovy jsou zamýšleny primárně pro bydlení, s možností umístění administrativy a služeb (obchodu) v přízemí. **Naprosto zásadní je vnesení živého parteru**.

- ➔ Problémy s prostupností a městskou strukturou byly řešeny i v širším měřítku. Na schématu jsou tak vyznačené šipkou **nově navržené prostupy**, která zatím z východního směru od sídliště zásadně chybí. Jestli má náměstí opravdu fungovat, musí být ze všech směrů dobře dostupné.

Obě budovy jsou umístěny tak, aby nezasahovaly do prostoru bývalého hřbitova. Tvoří tak jakousi pomyslnou stěnu, **ohrazení bývalé posvěcené půdy**. Jejich umístěním vznikají tři prostory.

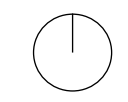
- **První je malý předprostor u kruhového objezdu**. Jedná se o drobnou piazzetu vyhrazenou pro služby a obchod v parteru a zároveň se jedná o jednu z hlavních pěších a cyklo křižení.
- **Druhá plocha je ponechána jako travnatý prostor, odpočinková louka**. Na budovu navazuje mlatový pás s herními prvky. Ideální je, aby v budově bylo umístěno nějaké zařízení pro děti - dětská skupina, volnočasový klub, jazyková škola apod., kde děti budou moci využívat jak herní prvky, tak louku. Počítá se také s tím, že se na louce bude jednou ročně odehrávat pravidelná pouť - prostor je navržen tak, aby sem bylo možné zajet nákladním autem. Dochází taktéž k úpravě autobusové zastávky.
- **Třetí prostor je samotné náměstí v pravém slova smyslu**. Zpevněná plocha s bosketem stromů, sevřená mezi kostelem a jižní budovou. Důraz byl dán na maximální otevřenost, prostupnost a širokou užitnost. Je zde možné pořádat trhy, akce, festivaly i další činnosti. Hlavním kompoziční myšlenkou je připomínka dřívějšího využití tohoto prostoru. Jako hlavní tři body - s trojicí jako základním číslem křesťanství, byl určen presbytář kostela, krucifix a sloup se sousoším Nejsvětější trojice na náměstí. Tyto body jsou zdůrazněny v dlažbě vzorem soustředných kružnic. Na protnutí těchto tří kružnic - tří principů - je umístěn nový vodní prvek.

SITUACE 1:1000

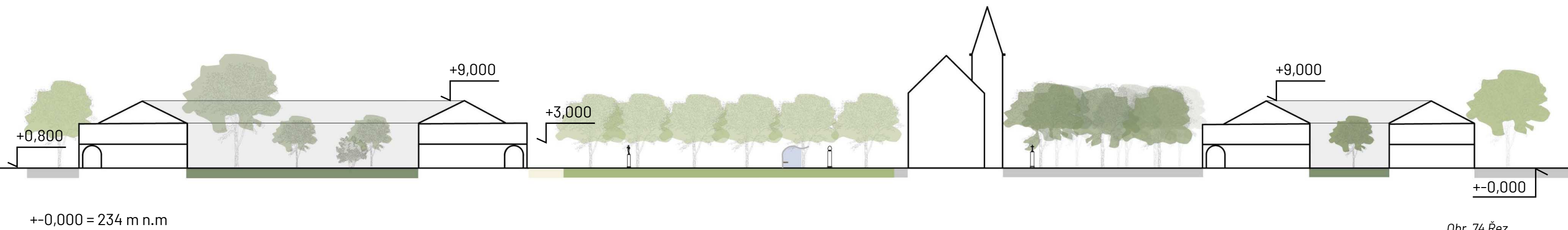
LEGENDA

- Asfalt
- Dlažba žulová kostka
- Cyklopruh
- Vegetační plocha
- Vzory v dlažbě
- Mlat
- Navržená hmota budov
- Stávající budovy
- Dřevina
- Mobiliář
- Parkovací místa
- Vrstevnice
- Významné body - sochy
- 1 Herní prvky
- 2 Autobusová zastávka
- 3 Parkovací věž

ŘEZ

ŘEZ A-A' 1:1000

+0,000 = 234 m n.m

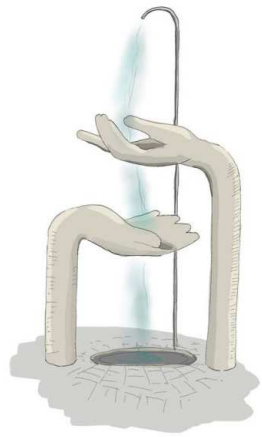
Obr. 74 Řez

FUNKCE

NOVÁ AUTOBUSOVÁ ZASTÁVKA

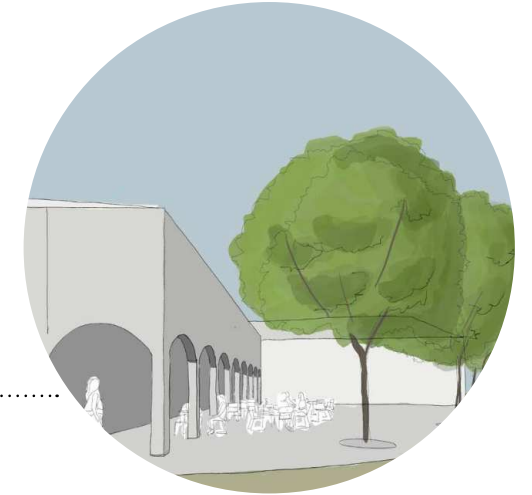
NOVÝ VODNÍ PRVEK*

MULTIFUNKČNÍ NÁMĚSTÍ

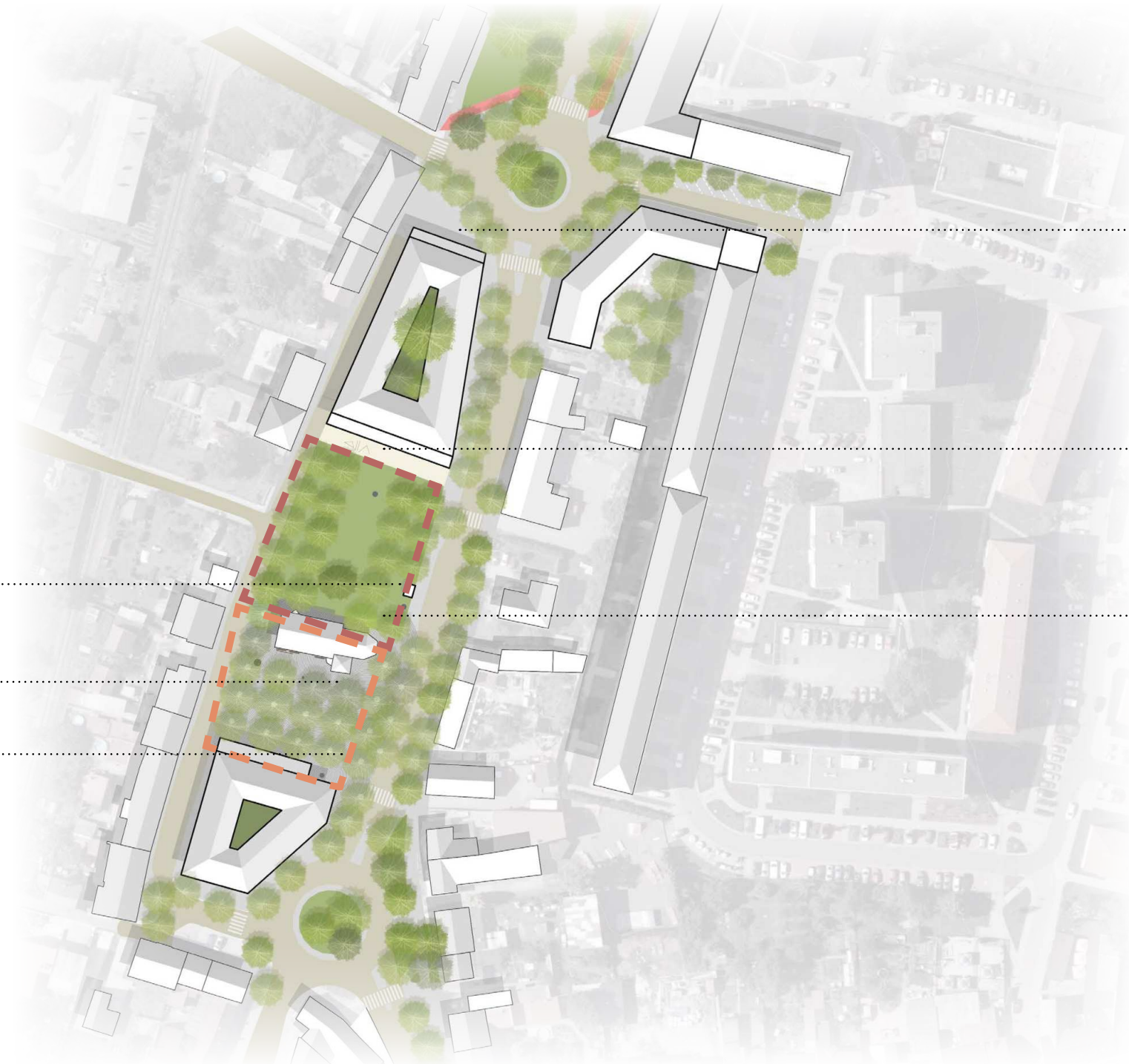
POBYTOVÁ PIAZZETTA

HERNÍ PRVKY

POBYTOVÁ LOUKA

*Pozn. Jedná se pouze o ideové ztvárnění. Finální podoba by měla vzejít z výtvarné soutěže

Velké akce a poutě:

- Plocha pro kolotoče a atrakce
- Plocha pro trhy a stánky

NÁMĚSTÍ

Hlavní náměstí je koncipováno jako maximálně multifunkční plocha, kde se mohou odehrávat trhy i další akce. Má sloužit jako srdce severní části Litovle, centrum dění. Celý jej stíní baldachýn stromového rastru. Výrazným prvkem je podloubí nově navržené budovy, pod kterým je možné si posedět, či navštívit některý z obchodů a kaváren v parteru. Podloubí se netáhne po celé délce budovy a ustupuje tak, aby tvořilo pozadí a zároveň rám pro sousoší Nejsvětější trojice, jednu z připomínek bývalého hřbitova.

Obr. 76 Náměstí

VÝTVARNÝ KONCEPT

Koncept vychází z tří bodů - kostela, Kucifixu a sousoší Nejsvětější trojice. Tyto tři body byly brány jako středy kružnic, vyvedených v dlažbě. Jsou hlavními prvky, kolem kterých se náměstí doslova točí. Na jejich křížení je pak navrženo umístění nového vodního prvku, který má podpořit vzpomínku na bývalý hřbitov. Jedná se o pitko, kde si lidé nabírají vodu do dlaní, aby se mohli vody - symbolu života - napít. Voda však prokluzuje mezi prsty a padá do obou dlaní vyvedených skulpturou, až se vsákne do sběrné nádoby pod nimi, v metafoře ubíhajícího života a smrti.

Obr. 77 Výtvarný koncept

AUTOBUSOVÁ ZASTÁVKA

Nová zastávka je navržena tak, aby nenápadně a lehce zapadala do návrhu. Tvar vychází z oblouku - stejně jako v případě podloubí. Je posunutá blíže ke kostelu a k božím mukám. K těm se vztahuje a obrací - její tvar připomíná úklonu. Ze zastávky je atraktivní výhled na náměstí a na sousoší Nejsvětější trojice. Je vytvořena z kovu se skleněnou zástěnou a dřevěnou lavicí.

Obr. 78 Autobusová zastávka

POBYTOVÁ LOUKA

Jedná se o velký prostor osetý směsí travin a jednoletých bylin, který by měl být udržován v souladu s ekologickými principy - mozaikovitou a vysokou sečí tak, aby podporoval atraktivní druhy pro hmyz a drobné obratlovce. Prostor před budovou by měl být sekán pravidelněji, aby zde bylo možné posezení na dekách. Plocha musí být založena tak, aby snesla občasný pojezd těžké techniky. Před budovou se nachází mlatová plocha s herními prvky, která je ideálně využitelná pro venkovní aktivity nových služeb v parteru - kupříkladu dětské skupiny.

Obr. 79 Pobytová louka

DOPRAVA

Obr.80 Doprava

Na schématech jsou vyznačené koncepty prostupnosti v řešeném území. **Důraz je dán na pěší a cyklistickou dopravu.**

Hlavní automobilový provoz zůstává po hlavní silnici. Vedlejší silnice na západní straně náměstí je zamýšlena jako **jednosměrná ulice se sdíleným dopravním prostorem**, v jedné výškové úrovni s náměstím. Slouží výhradně rezidentům, protože je slepá. Na konci je na malé piazzettě možné **auto v případě potřeby obrátit**. Prochází tudy i **hlavní cyklistická trasa**.

Jsou zachovány obě autobusové zastávky, ta na straně náměstí je **doplněna novým přístřeškem**.

Počítá se s občasným průjezdem vozidel s nákladem pro pouť.

Naprostým základním prvkem prostupnosti jsou **nově vytvořené trasy směrem z východu od sídliště Karla Sedláka**, které v současnosti nejsou zcela průchozí.

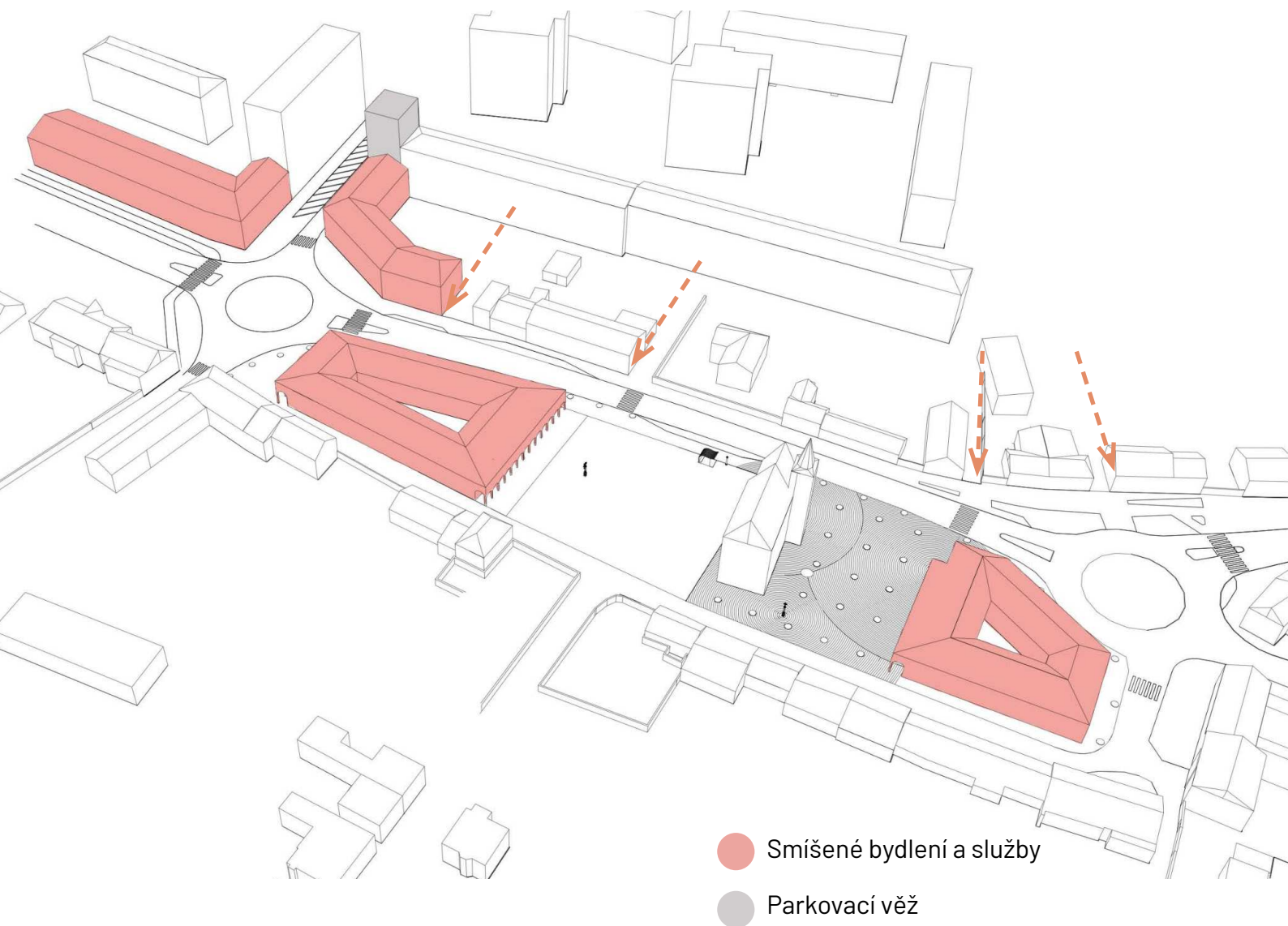
Kapacity:

Parkoviště:.....	12 míst
Parkovací věž:.....	110 m ² , 36 míst
Rušená parkovací místa:.....	28 míst

Ostatní parkovací místa (podélná parkování v ulicích) zůstávají ve stávajícím počtu. Další parkovací místa pro rezidenty jsou zamýšlena v garážích nově zbudovaných objektů.

ZÁSTAVBA

Obr.81 Zástavba

V řešené ploše jsou navrženy dvě budovy, které ji ze severu a z jihu uzavírají. Jejich výška je navržena na 2NP + podkroví. **Výškově odpovídají okolní zástavbě. Specifickým prvkem je podloubí, které je v návrhu zobrazeno v tradiční formě.** Podloubí - a nebo žudra - jsou na Hané typickým prvkem, který kromě jiného sloužil i jako stínění a úkryt před sluncem i deštěm. A právě to mají podloubí v návrhu zajišťovat - mají **sloužit jako doplňující prvek živého parteru, kde je možné si sednout do stínu a odpočinout nebo tudy projít chráněni před deštěm.** Měly by se zde nacházet zahrádky kaváren, ale i městský mobiliář. Budovy jsou navrženy s **uzavřeným vnitroblokem, který může být dle potřeby poloprůchozí a uzamykatelný.**

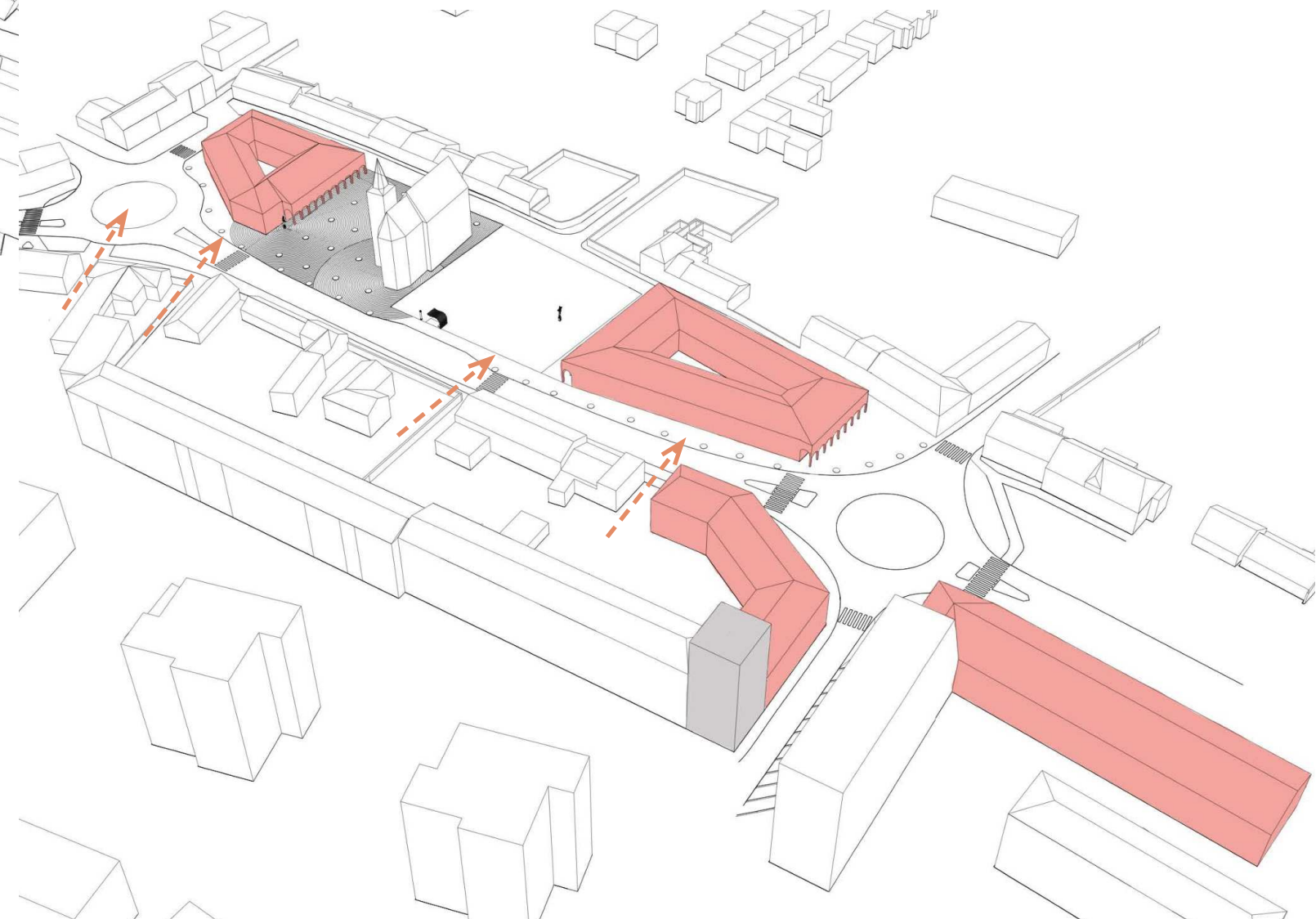
Další dvě budovy jsou navrženy na severní kruhové křižovatce a doplňují zde uliční strukturu. Navazují na slepé štíty stávajících budov. Jsou o něco vyšší - 3NP + podkroví, čímž už **naznačují změněný charakter zástavby. Pohledovou dominantou je věž, která rámuje pohled na východ ulicí Karla Sedláka.** Je zamýšlena jako parkovací věž pro náhradu zabraných parkovacích míst.

V této práci je představené pouze **základní hmotové řešení.** Vzhledem k charakteru lokality zde **není vhodné stavět jednolitě bloky.** Naopak je záhodno **navrženou hmotu rozdělit na jednotlivé stavební parcely a ty potom ztvárnit jednotlivě.** Navržené řešení **pouze ukazuje základní hmotové a výškové členění - výšku hlavní římsy a hřebene střechy. Nejedná se o finální architektonickou podobu!**

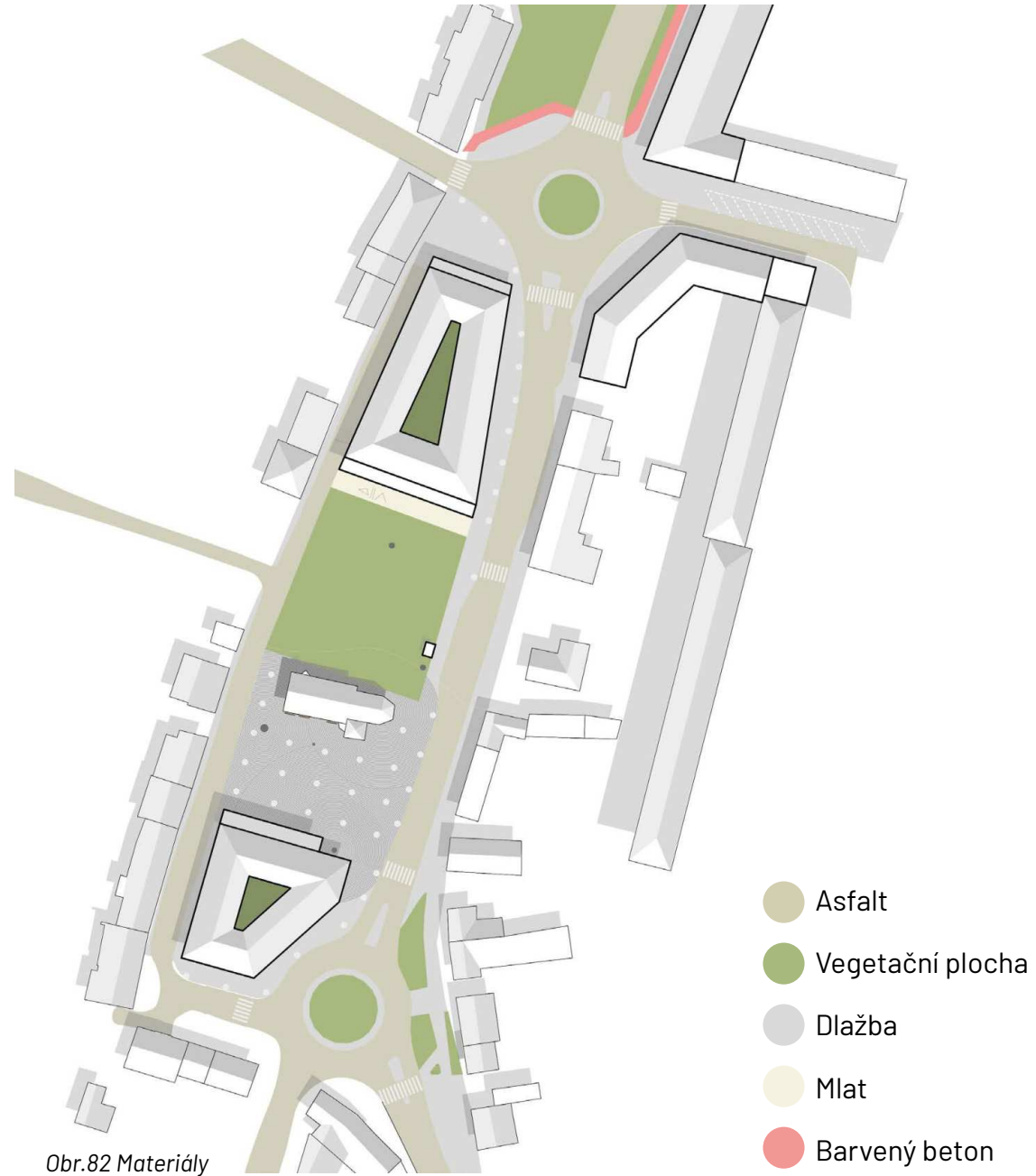
Kapacity:

Budovy na náměstí:
Výška budov:.....2 NP + podkroví
HPP budov na náměstí:.....7 120 m²
HPP živého parteru:.....2 270 m²

Budovy kolem kruhového objezdu:
Výška budov:.....3 NP + podkroví
HPP budov na náměstí:.....7 800 m²
HPP živého parteru:.....1950 m²
HPPparkovací věže:.....990 m² - 9 NP

MATERIÁLY

Obr.82 Materiály

Materiálové řešení - zejména užití žulových kostek - vychází částečně z **materiálů používaných v centru města**. Tam se většinou používá žula štípaná, zde je zvolená řezaná pro lepší detail vyvedení dlažby. Barevnost by měla odpovídat barevnosti v centru - volba světlého a tmavého odstínu.

V okolí Staroměstského náměstí se nachází povrchy tvořené betonovými dlaždicemi.

Obr. 83 Mlat, Zdroj: Stavby Dlouhý, 2024

Obr. 84 Směs travin a jednoletých bylin, Zdroj: Vari, 2024

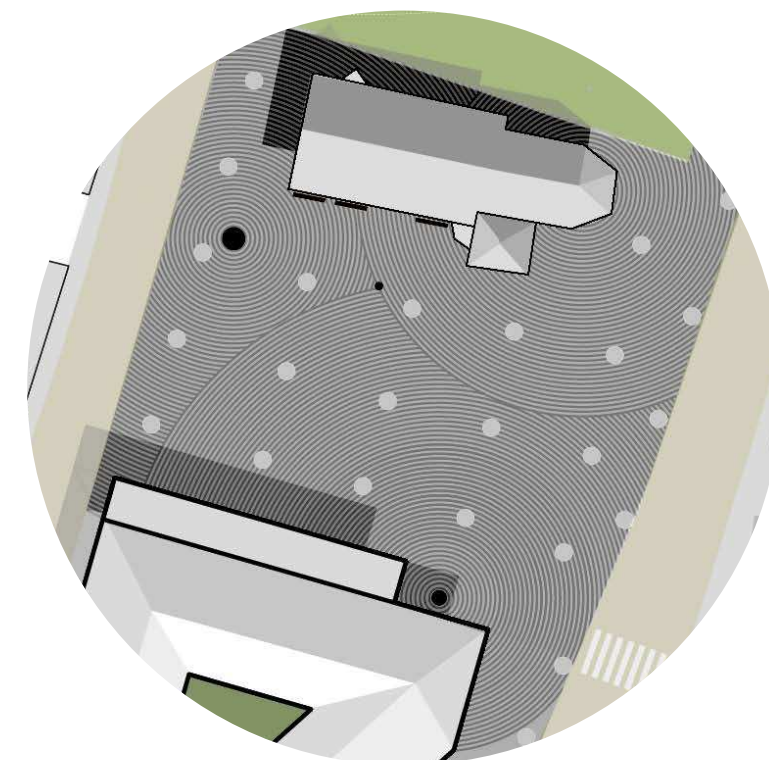
Obr. 85 Černá žulová kostka řezaná 10x10 cm, Zdroj: Stonetra, 2024

Obr. 86 Bílá žulová kostka řezaná 10x10 cm, Zdroj: Stonetra, 2024

Obr. 87 Kruhy v dlažbě

VEGETACE

- 1 Pobytová louka, přizpůsobená pro občasný pojezd techniky
 - 2 Polosoukromý vnitroblok se zachovalými stávajícími dřevinami
 - 3 Stromový bosket
- *Platanus x acerifolia*
 - *Tilia cordata* , *Greenspire*'
 - *Acer carnea* 'Briotii'

Louka se směsí travin a jednoletých bylin, **musí být přizpůsobena občasnému pojezdu**. Obecně je vhodné plochu sekat jen párkrát do roka a to **mozaikovitou sečí**. Plocha před budovou by měla být sekána častěji, aby zde bylo možné sezení.

Obr. 89 Louka, Zdroj: Vari, 2024

Dřeviny určené pro bosket a uliční stromořadí by především měly být **odolné do města** – dobře snášet sucho a odražené teplo a případné zasolení. Pro bosket je navržen *Platanus x acerifolia*, do stromořadí *Tilia cordata* , *Greenspire*' nebo *Tilia x europea* , *Pallida*' a na louku krásně kvetoucí odolný *Aesculus carnea* 'Briotii'

Obr. 90 *Platanus x acerifolia*, Zdroj: Archipro, 2024

Obr. 91 *Tilia cordata* 'Greenspire', Zdroj: VdBerk, 2024

OSVĚTLENÍ

Osvětlení je navrženo spíše jemné, zejména podél hlavní severojižní trasy. Dále jsou nasvětleny výrazné body.

Obr. 92 Osvětlení

Obr. 93 Svitilna CAMPO, Zdroj: Hess, 2024

Obr. 94 Spodní nasvětlení soch, Zdroj: Pro Památky, 2022

MOBILIÁŘ

Mobiliář zejména ve formě laviček je navržen **podél jižní strany kostela a v podloubí**. Podél kostela jsou umístěny tři lavičky a ve třech podloubích dohromady devět kusů laviček. Na mlatové ploše jsou umístěny herní prvky. Je zde také navrženo několik odpadkových košů

Obr. 95 Lavička VERA, Zdroj: Mmcité, 2024

Obr. 96 Odpadkový koš NANUK, Zdroj: Mmcité, 2024

HERNÍ PRVKY

Obr. 97 Zemní trampolína, Zdroj: CKA, 2014

Obr. 98 Multifunkční herní prvek, Zdroj: Město Pelhřimov, 2022

Obr. 99 Skluzavka s herním prvkem, Zdroj: Moduplay, 2022

Obr. 100 Balanční talíř, Zdroj: iStock, 2024

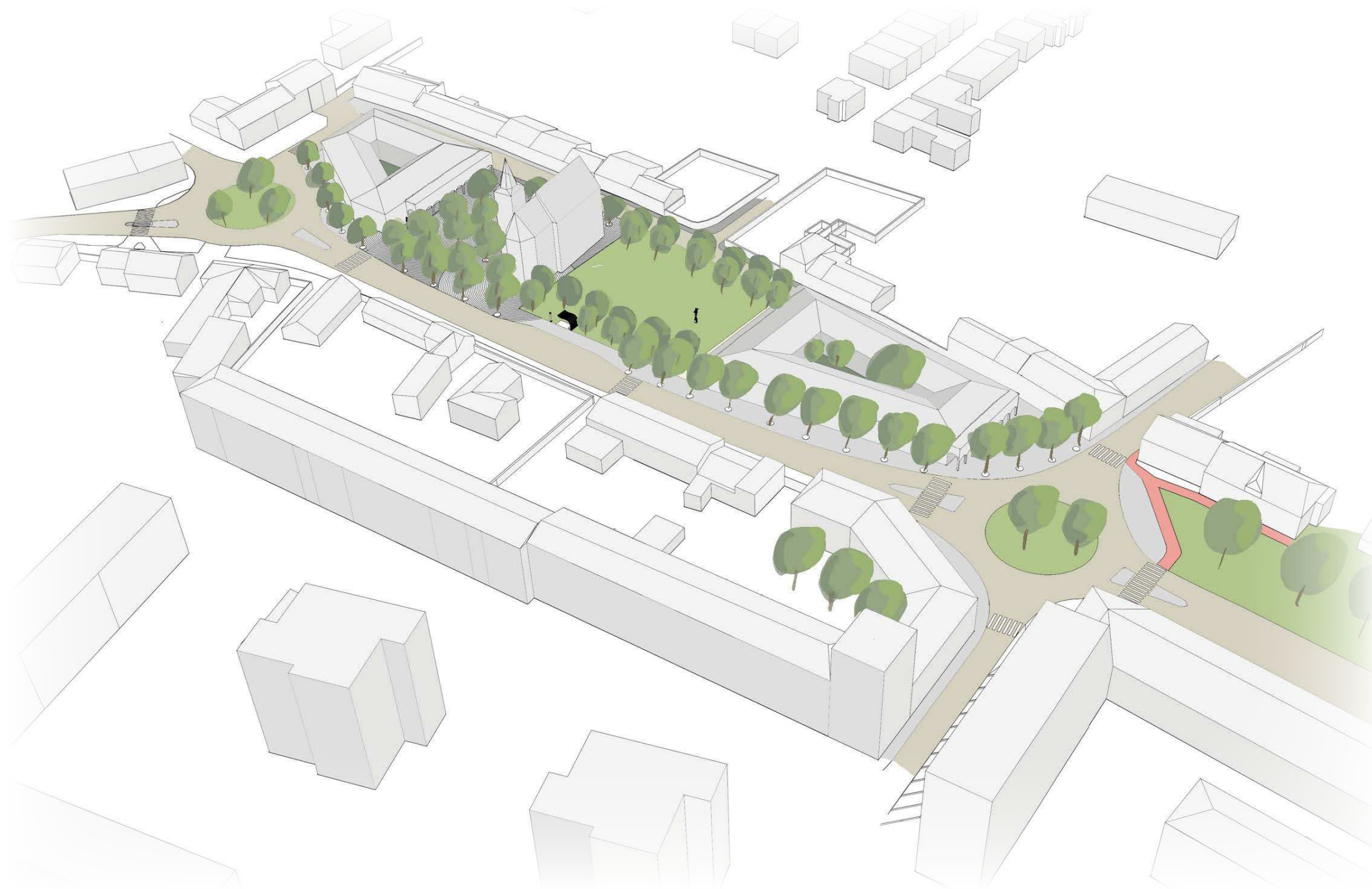
VODA

Obr. 101 Voda

- Zsakovací plochy
- Jednotlivé stromy se zásakem

Do území jsou zakomponovány zsakovací plochy. Voda z ploch bez zásaku (náměstí) je **zachytávána a zsakována ke stromům**. Pro případ prudkých srážek je zde možné umístit **podzemní zásobní nádrže, ze kterých lze brát vodu na zalévání**. U nových budov je možné vodu zachytávat, čistit a využívat jako šedou vodu. **S využitím vnitrobloků lze vytvořit celý systém cirkulace zachycené vody.**

Obr. 102 Axonometrie

II. BRÁNA - NÁMĚSTÍ SVOBODY

"Litovlí se Hanácké Benátky neříká jenom kvůli vodě, ale také kvůli tomu, že má stejně jako pravé Benátky kostel sv. Marka. Kterých je v Čechách poskrovnu. Kostel ale postupem času ztratil část své výzdoby, ve vnějších výklencích, které jsou nyní prázdné a bílé bývaly fresky. Ty odvál čas a nyní jsou oči kostela slepé. Ani za mých časů už nebyly."

J. Zapletal

ÚVOD

Druhou branou Litovle je území **kolem autobusového nádraží a kostela sv. Marka**. Autobusové nádraží prošlo roku 2023 rekonstrukcí a doplněním nových čekáren. Nádraží od náměstí odděluje malý park. Náměstí samotné, díky dominantě kostela vlastně duchovní náměstí Litovle, je aktuálně řešené v parkovém duchu. Je velice otevřené a zasahuje do něj **mimo urbanistickou koncepci umístěná budova hasičské zbrojnice**. Důležitým prvkem pro úvahu nad tímto prostorem je zejména **cyklotrasa**, navržená v celkové koncepci představené výše v této práci, která umožňuje vést návštěvníka **po největších lákadlech města a která právě zde překonává řeku**. Ambicí řešení je vytvořit takový prostor, který bude **důstojným vstupem do města pro příjezdající autobusem a který bude zároveň důstojně zasazovat kostel sv. Marka do struktury města**.

Kostel sv. Marka - Postaven někdy kolem roku 1340, původně se jednalo o celý areál i se hřbitovem a kaplí sv. Jiří. Hřbitov byl zrušen roku 1784 a nyní ho připomínají už jen dvě velké lípy. Nyní prázdné výklenky v jižní části kostela dříve obsahovaly fresky. V současnosti se jedná o jediný funkční (katolický) kostel ve městě (Kostel sv. Marka, 2011). Kostel se dříve nacházel přímo u hradeb, které procházely nynějším kostelním náměstím (více v práci Malované, Černíkové, 2022).

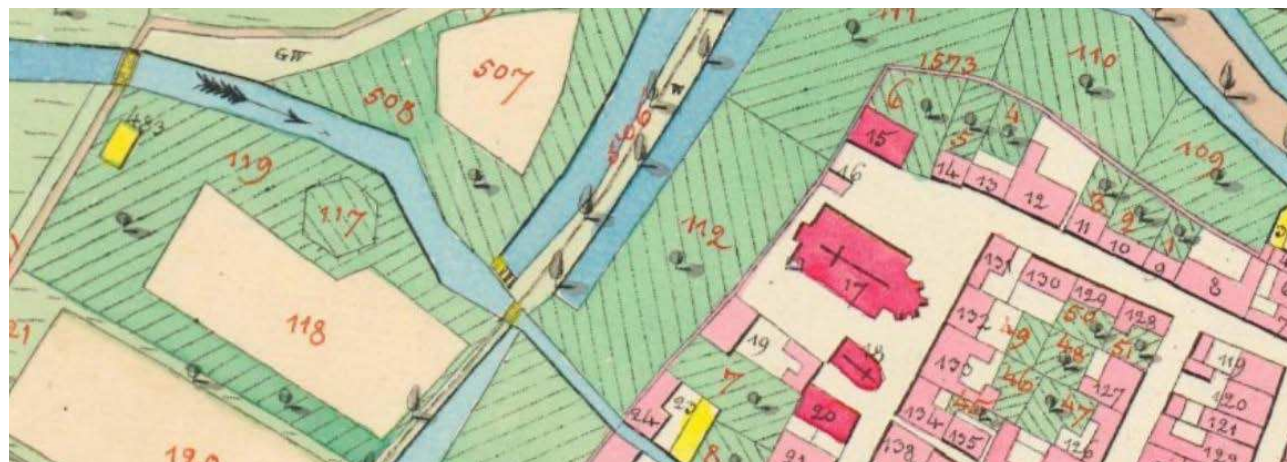
Kaple sv. Jiří - Pozdně gotická, původně hřbitovní kaple postavená roku 1484. (Kaple sv. Jiří, 2011)

Knihovna - Nebo-li Dům soukenického cechu, renesanční budova z 16. století, v jejímž štítu je ještě patrný zbytek městských hradeb. Dům sloužil také jako chudobinec, špitál a archiv, nyní se zde nachází městská knihovna (Dům soukenického cechu - knihovna, 2011).

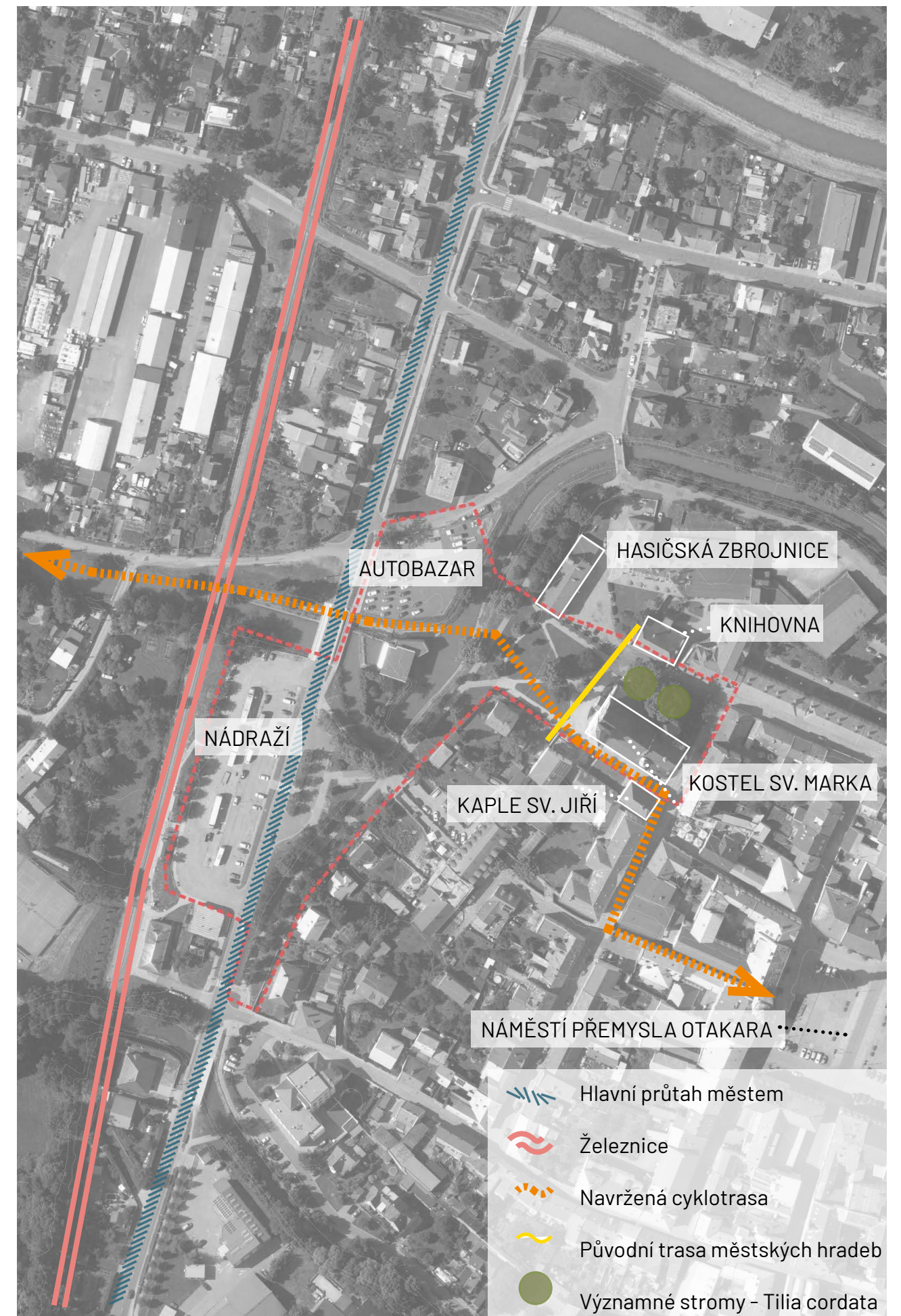
Hasičská zbrojnice - Nově postavená zbrojnice, která vstupuje do prostoru náměstí. Je v plánu její zrušení a přemístění. Lze i uvažovat o její přestavbě na nové užívání.

Nádraží - Do Litovle denně autobusem dojíždí cca 600 lidí (což je dvakrát více, než druhým nejrozšířenějším prostředkem - automobilem). Z Litovle denně vyjíždí autobusem cca 2600 osob. Opět se jedná o nejrozšířenější dopravní prostředek (Výsledky sčítání 2021, 2021)

Řeka - Další ochranu města tvořila voda, vodní příkopy a přetrasovaná ramena řek. V tomto místě se na řece nacházel podlouhlý ostrov s promenádou. Na malém ostrově na soutoku se v současnosti nachází vodní elektrárna.

Obr. 103 Císařské otisky, Zdroj. Archiv CUZK, cit. 2024

Obr. 104 Současný stav

PROBLÉMY V ÚZEMÍ

- 1) **Nevyužitý prostor proluky** - Aktuálně se zde nachází autosalon. Jedná se o prázdný prostor ve struktuře města, který netvoří pozadí náměstí.
- 2) **Zbytečně velká točna autobusu** - Velký asfaltový záliv pro autobus, kde se autobusy otáčí. Možno přesunout na autobusové nádraží.
- 3) **Propojení mezi nádražím a parkem** - Mezi nádražím a městem se nachází park, do kterého je možné vstoupit pouze nešikovně dvěma přechody
- 4) **Nekoncepční parkování**
- 5) **Absence důstojně řešeného předprostoru knihovny**
- 6) **Nefunkční náměstí** - Parkově řešená plocha v současnosti jako náměstí víceméně nefunguje - nachází se zde jen několik laviček, na kterých tráví málokdo čas. Náměstí má také problém s uzavřeností (dle již zmíněných principů C. Sitte).
- 7) **Absence komunikace s vodou** - Náměstí nijak nekomunikuje s řekou, nenachází se zde žádné nábřeží.
- 8) **Absence rybiho přechodu** - Rybí přechod je zde zřejmě připraven, ale je nefunkční
- 9) **Nekoncepčně posazená hasičská zbrojnice**, jejíž areál od náměstí odděluje plůtek

S	W	O	T
Množství stavebních i jiných dominant (kostel, staré lípy, kaple...)	Autobusové nádraží bez širšího řešení modrozelené infrastruktury	Nová cyklotrasa z náměstí na západ (dle představené celkové koncepce)	Povodně Q 100
Přítomnost řeky Moravy	Absence rybiho přechodu	Přestavba hasičské zbrojnice	
Kvalitní kosterní dřeviny	Náměstí prakticky neplní svou funkci		
Kvalitní kostra parku mezi nádražím a náměstím	Nevyužité plochy proluk		
Bohatá historie území	Zbytečně velká točna autobusu		
	Absence komunikace s řekou		

Obr. 105 Problémová mapa

VÝCHODISKA - KONCEPT

Koncept vychází primárně z prostorových nároků území a z potřeby doplnit a uzavřít náměstí. Doplnění hmot také přispěje k doplnění funkcí a rozvoji života a provozu na náměstí. Dále byla zásadní úprava nádraží a vytvoření důstojného předělu mezi nádražím a náměstím, jako brány do města.

DOPRAVA

1) **Vytvoření lávky umožňující cyklistické a pěší spojení** mezi náměstím a druhou stranou řeky. Tím se výrazně zvýší pěší a cyklistický provoz na náměstí a dá se tak předpokládat, že dojde i ke zvýšení jeho atraktivity a "obytnosti". Provoz přiláká další návštěvníky a náměstí se stane navštěvovaným.

2) **Návrh nábřeží pro kontakt s řekou**, který zatím zásadně chybí

3) **Cyklistické napojení na západ** (viz celková koncepce města)

4) **Propojení autobusového nádraží s parkem a náměstím** a potažmo tak se zbytkem města

BYDLENÍ

5) **Doplnění proluky a uzavření severní strany náměstí**

6) **Přestavba bývalé hasičské zbrojnice** a doplnění uliční řady s živým parterem a doplněním služeb pro oživení náměstí

7) Ve velmi dlouhodobém horizontu by bylo vhodné uzavřít i západní část náměstí (kde se nyní nachází soliterně umístěná vila) - není součástí návrhu, je však součástí širší úvahy o území

MODROZELENÁ INFRASTRUKTURA

9) **Vyřešení MZI na autobusovém nádraží** - vytvoření bosketu

10) **Začlenění točny autobusu do parku**

PROVOZ

11) Díky navrženým stavebním úpravám dochází k vytvoření malé **piazzety před knihovnou**, která může sloužit jako předprostor knihovny a prostor pro všemožné venkovní akce

12) **Definování kostelního náměstí** a jeho úprava s vnesením funkcí v parteru nově navržených objektů

Obr. 106 Východiska - koncept

POPIS ŘEŠENÍ

Řešené území je spjaté s myšlenkou brány - vstupu do Litovle z autobusového nádraží. Dělí se na čtyři části.

- První je samotné **nádraží**, které je upraveno tak, aby lépe hospodařilo s vodou a poskytovalo komfort cestujícím. Autobusové nádraží je "zastropeno" baldachýnem dřevin, ke kterým je rovněž sváděna a **zasakována dešťová voda z této plochy**. Je zde navržen **nový prostup přes koleje podél řeky**, který umožní pěší spojení s kempem bez nutnosti chodit po frekventovaném mostě podél hlavní silnice.
- Dále **park mezi nádražím a kostelním náměstím**, který je upraven a jsou zde dosázeny dřeviny. Jedná se o otevřenou, přehlednou **parkovou plochu, která má návštěvníka vtáhnout do zeleně, zklidnit po cestě a připravit na další zážitky**. Herní prvky a workout jsou ukryty trochu "za rohem" - na plošince podél řeky mimo přímý pohled z náměstí. Parková plocha je řešena velice jednoduše a přehledně, prim zde mají hrát dřeviny a jejich kompozice a možnost zklidnění v jejich stínu.
- **Třetí plochou je prostor náměstí**, který je upraven, aby sloužil jako menší vedlejší městské náměstí.
- A poslední plochu spojuje s náměstím lávka. Jedná se o **prostor za řekou, kterému dominuje navržená novostavba a který tvoří celé scéně pozadí**. Lávka vede přes jedno z bočních ramen Moravy, které je nyní prakticky nepřístupné. Proto je navrhována **náplavka, která umožní přístup na dřevěné molo nad řekou**. Podél jednoho břehu by mělo být možné dojít po chodníčku až k nejbližšímu mostu. Do terénu jsou zde také zapuštěny **posedové stupně**. Celá konstrukce musí být velice bytelná a schopná **odolat častým povodním**. Přístup k vodě, **kontakt s vodou je zde naprosto krucální**.

Centrálním prostorem je bezpochyby kostelní náměstí. Prioritou bylo zajistit jeho prostupnost a přizpůsobit jej změněným nárokům na dopravu a funkci. S novou lávkou a přetrasováním hlavní cyklistické trasy Pomoravím bude většina turistů projíždět právě tudy. Zároveň jsou zde navrženy nové budovy, jejichž **živý parter doplní chybějící funkce a služby**. **Pruhy v dlažbě je vyznačena hlavní osa spojující vstup do kostela s lávkou**. Prochází středem náměstí, kde nyní stojí v kruhu pět stromů. Tato jedinečná skupina je v návrhu využita pro tzv. **srdce náměstí, centrální bod setkání**. Pod stromy je navržena velká lavice a ve středu plastika, navržena tak, aby nenásilně odkazovala na **duchovní tematiku náměstí**.

Výraznou linií je taktéž linie již neexistující - **bývalá trasa městských hradeb**. Ta je připomínána kovovým pruhem v dlažbě, který je v noci nasvětlený a díky efektu mlhy vypadá, jako by **ze země povstávala přízračná stěna - odkaz na zbořenou obrannou linii**.

Myšlenka uzavřenosti náměstí je naplněna **návrhem nových dostaveb - jedná se o budovu za řekou, která pohledově náměstí uzavírá ze severu a doplňuje proluku současného autosalonu**. A dále o **přestavbu a dostavbu bývalé hasičské zbrojnice**. Díky exponovanému umístění budovy vzniká vedle kostela menší piazzetta, **nově navržený předprostor knihovny**, který může sloužit zejména pro drobné akce, sousedská setkání apod.

Obr. 107 Popis

SITUACE 1:1000

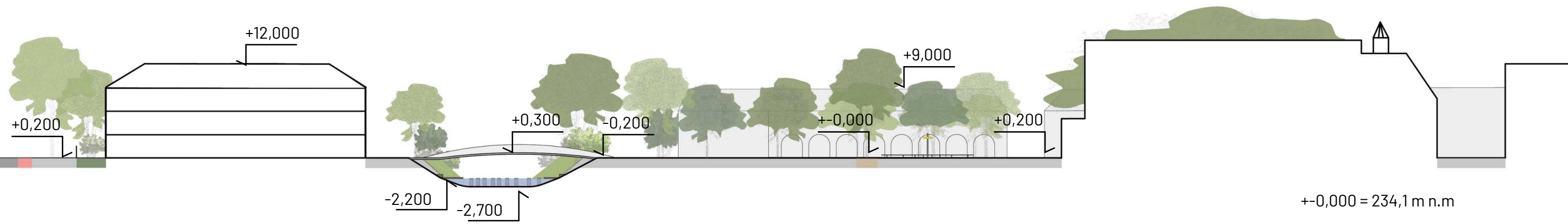
LEGENDA

- Asfalt
 - Dlažba žulová kostka
 - Kovové prvky
 - Vegetační plocha
 - Vodní tok
 - Dřevěná terasa
 - Pruhy v dlažbě
 - Mlat
 - Navržená hmota budov
 - Stávající budovy
 - Dřevina
 - Mobiliář
 - Parkovací místa
 - Vrstevnice
- 1 Srdce náměstí s plastikou a lavicí
 - 2 Odpočiková plocha před kaplí
 - 3 Připomínka bývalých hradeb - mlha
 - 4 Nový most přes řeku
 - 5 Dřevěná náplavka - lávka
 - 6 Náplavka - schody na molo s dřevěnými stupni na sezení
 - 7 Nová malá piazetta před knihovnou
 - 8 Multifunkční plocha s herními a workoutovými prvky
 - 9 Záliv - zastávka autobusu
 - 10 Nový přechod přes trať
 - 11 Napojení přechodu přes trať z nástupiště

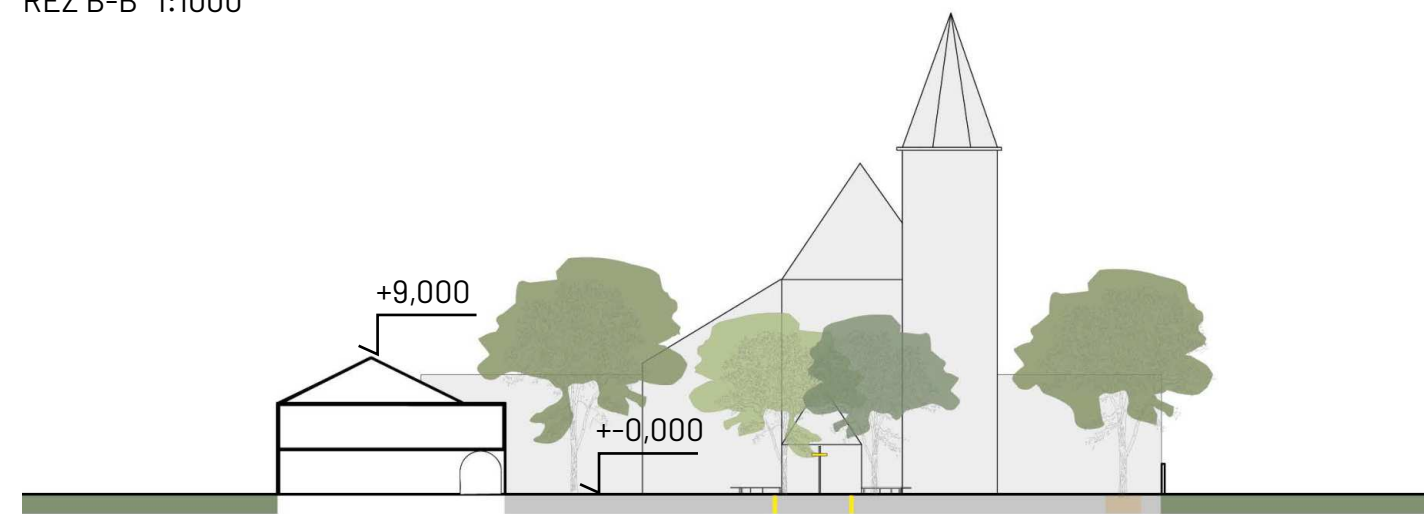

ŘEZ

ŘEZ A-A' 1:1000

ŘEZ B-B' 1:1000

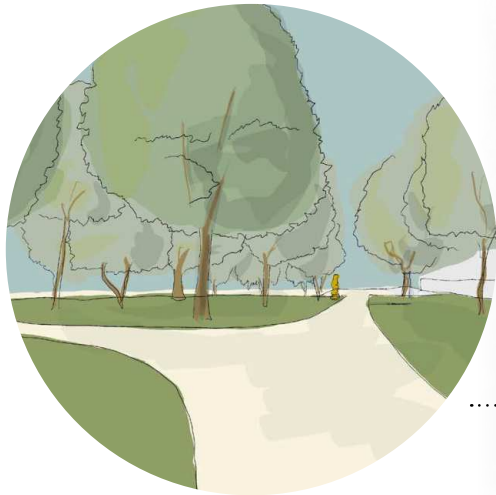

Obr. 109 Řez

OBOUSTRANNÁ NÁPLAVKA

ROZVOLNĚNÝ PARK

DĚTSKÉ A WORKOUT HŘIŠTĚ

SRDCE NÁMĚSTÍ

FUNKCE

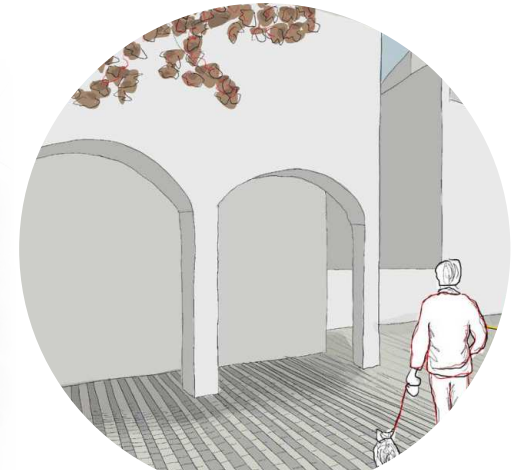
PŘIPOMÍNKA HRADEB

POSEZENÍ

ŽIVÝ PARTER

PIAZETTA PŘED KNIHOVNOU

UMĚNÍ V NIKÁCH KOSTELA

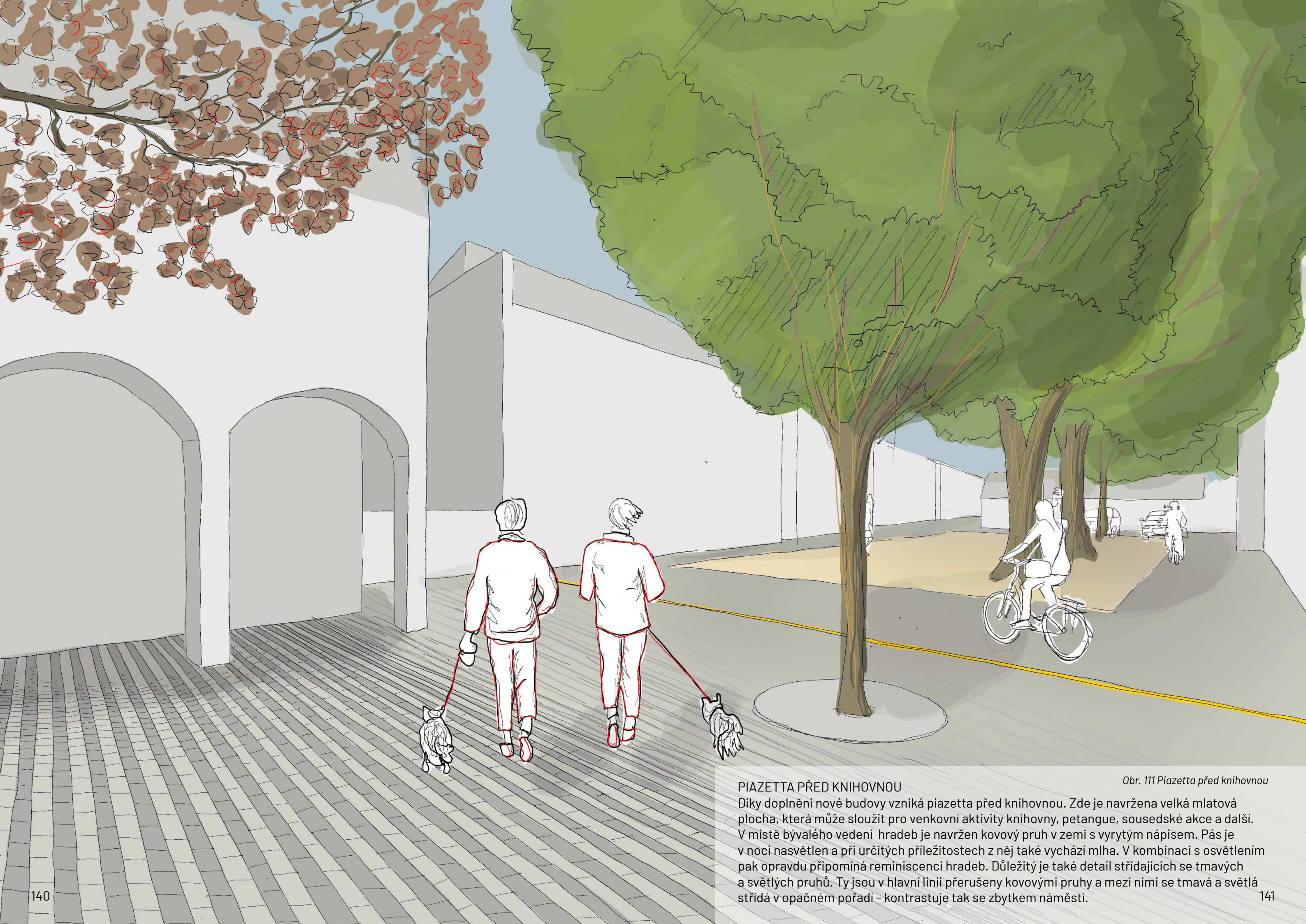

Obr. 111 Výtvarné prvky

VÝTVARNÉ PRVKY

Srdce náměstí - V kruhu pěti listnáčů sevřen v dlaních velké dřevěné lavice stojí umělecký prvek - sloup s okružím, navrženým tak, aby z každé strany připomínal kříž. Zlatý kruh v noci svítí a tvoří tak majoritní podíl na osvětlení náměstí.

Umělecká díla v nikách kostela - V nyní prázdných nikách kostela dříve bývávaly fresky. Je navrženo jejich obnovení či doplnění jiné umělecké formy - kupříkladu plastiky.

PIAZETTA PŘED KNIHOVNOU

Díky doplnění nové budovy vzniká piazzetta před knihovnou. Zde je navržena velká mlatová plocha, která může sloužit pro venkovní aktivity knihovny, petangue, sousedské akce a další. V místě bývalého vedení hradeb je navržen kovový pruh v zemi s vyrytým nápisem. Pás je v noci nasvětlen a při určitých příležitostech z něj také vychází mlha. V kombinaci s osvětlením pak opravdu připomíná reminiscenci hradeb. Důležitý je také detail střídajících se tmavých a světlých pruhů. Ty jsou v hlavní linii přerušeny kovovými pruhy a mezi nimi se tmavá a světlá střídá v opačném pořadí - kontrastuje tak se zbytkem náměstí.

Obr. 111 Piazzetta před knihovnou

LÁVKA S NÁPLAVKOU

Oboustranná náplavka zprostředkovává přístup k řece. Kromě schodů a mola se tu nachází i posedové stupně. Po jižní straně mola pokračuje úzkým chodníkem nad vodou. Řeku je možné překonat také "po vodě" - po stupních zapuštěných ve dně, po kterých je možné přeskákat. Lávka je navržena jako velice malá a jednoduchá, má sloužit prakticky výhradně pro pěší a cyklo. V noci je prostor pod lávkou osvětlen, stejně jako posedové stupně. Je třeba zvolit odolné materiály, které odolají i povodním.

Obr. 113 Lávka s náplavkou

HERNÍ PLOCHA

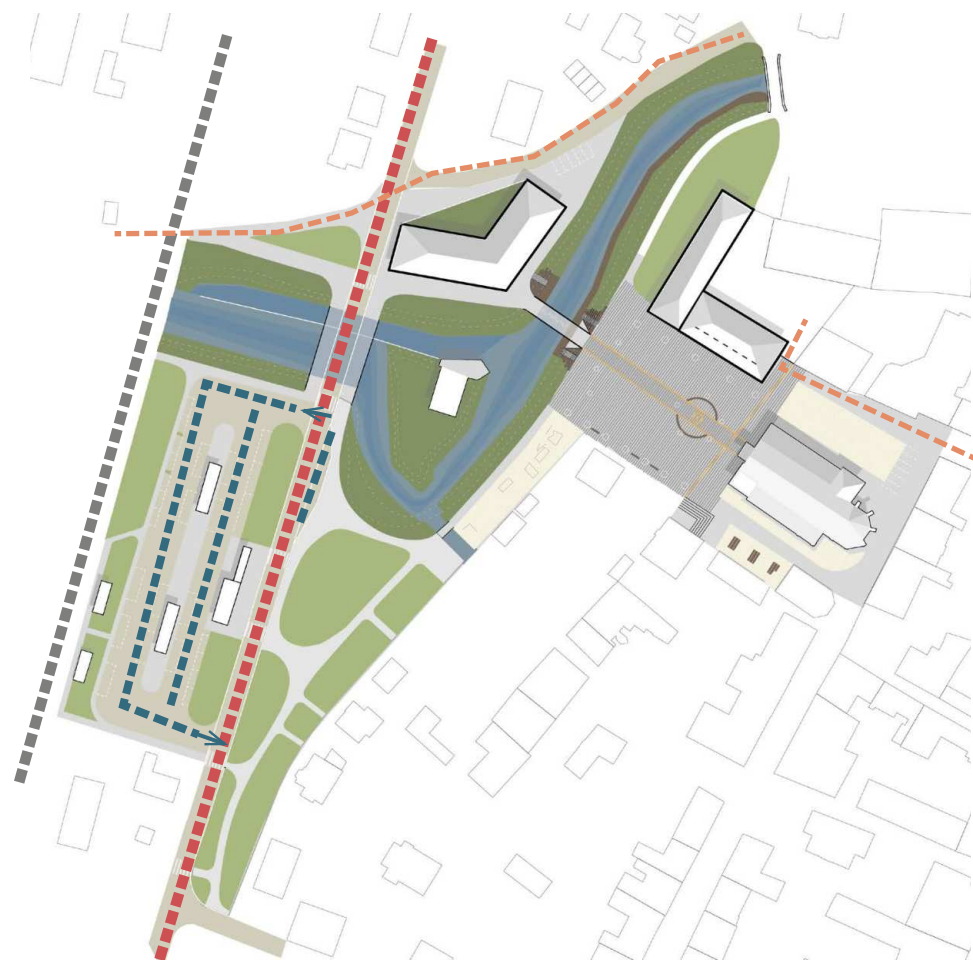
Bokem od náměstí ve stínu podél zdi je vytvořena velká plocha pro dětské hřiště, workoutové prvky a herní prvky pro seniory a dospělé. Jedná se o přechodovou plochu mezi parkem a náměstím. Jsou zde také umístěny snížené plochy - svejly, které pomohou zadržovat a zasakovat vodu.

Některé herní prvky (jako kupříkladu archimédův šroub) jsou umístěny přímo na náplavce.

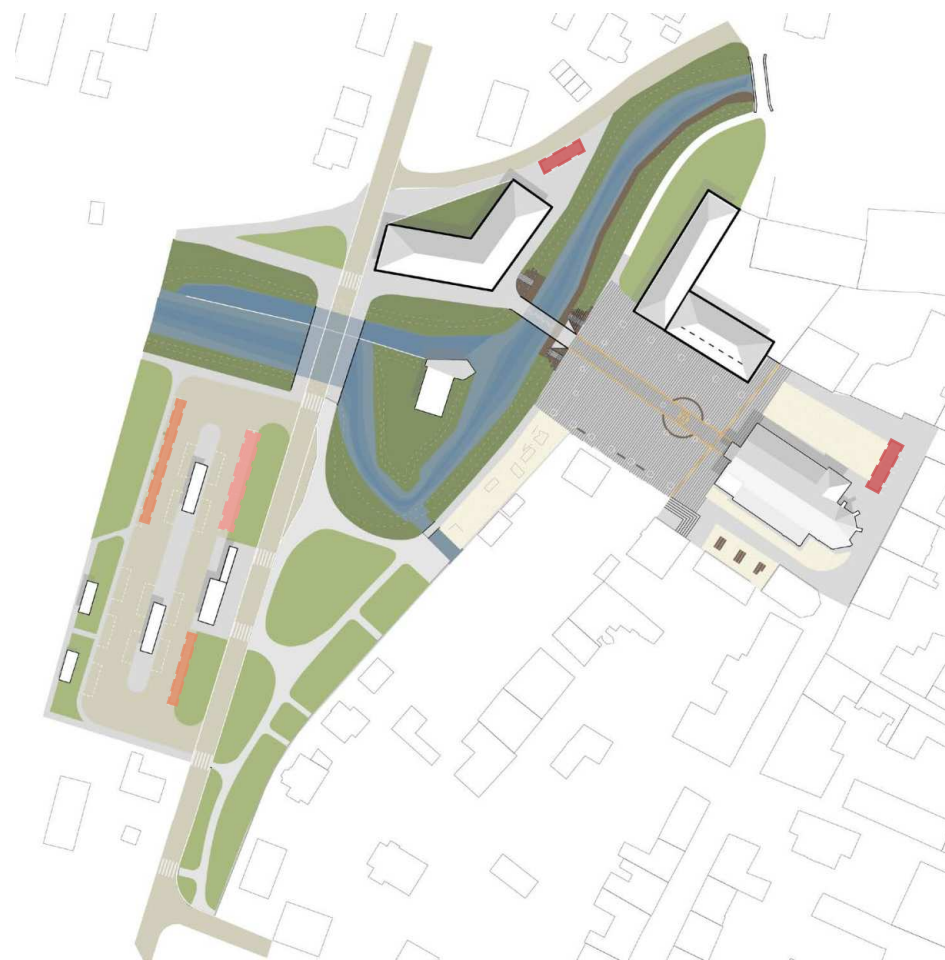
Obr. 114 Herní plocha

DOPRAVA

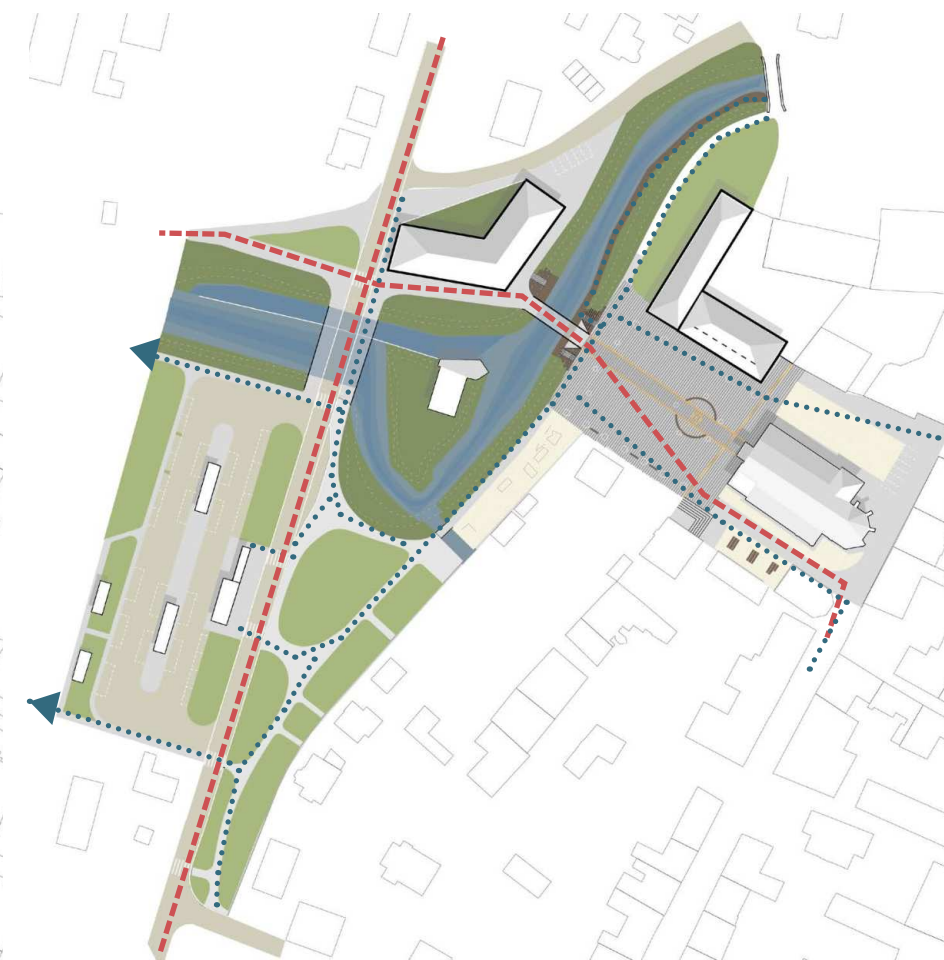
MOTOROVÁ DOPRAVA

DOPRAVA V KLIDU

PĚŠÍ A CYKLO DOPRAVA

- Hlavní provoz
- Vedlejší provoz
- Železnice
- Autobus

- Parkoviště
- Parkoviště K+R
- Parkoviště pro autobusy

- Cyklotrasa
- Hlavní pěší trasy
- Přechod přes trať

Obr. 115 Doprava

Na schématech jsou vyznačené koncepty prostupnosti v řešeném území. Důraz je dán na pěší a cyklistickou dopravu.

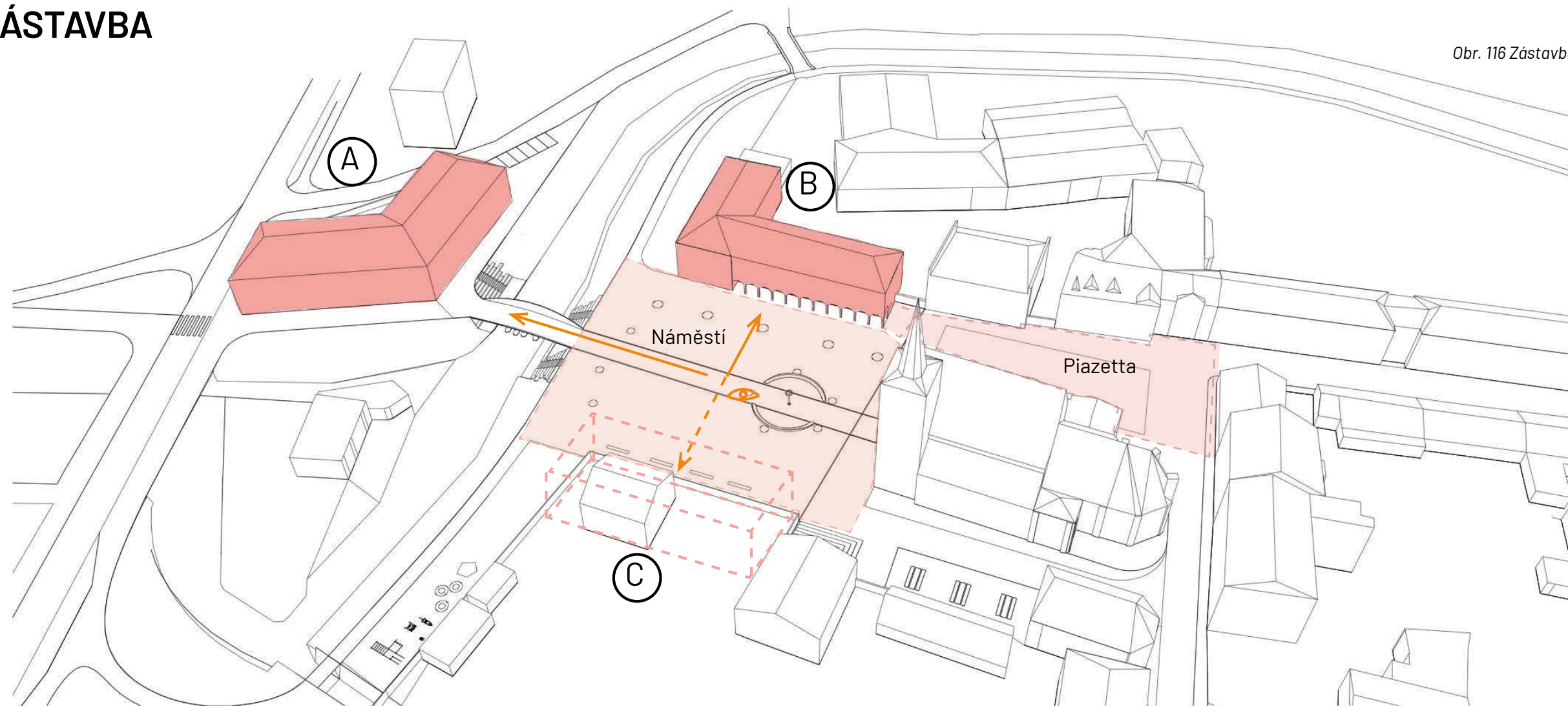
Hlavní automobilový provoz zůstává po hlavní silnici. Je přidán malé vedlejší spojení vedoucí **do dvora a garáže nově postaveného objektu** na malé piazzettě vedle kostela. Provoz autobusového nádraží je řešen prakticky stejně jako v současnosti, jedná se o **průjezdni smyčku**. Nově jsou navržena parkoviště **kiss and ride**. Také je zrušena velká smyčka pro městský autobus na druhé straně silnice. Uvažuje se s tím, že se autobus bude **otáčet na nádraží**, stejně jako dálkové autobusy. Místo smyčky je zřízen jen malý **zastávkový záliv**. Parkovací plochy před kostelem jsou **vyhrazené pro návštěvníky kostela** (jedná se o časově omezená parkovací místa). Další parkovací plochy jsou nově navrženého objektu.

Hlavní cyklotrasa vede přes nově zbudovanou lávku. Pěší cesty odpovídají důležitým směrům pohybu. Je zde přidán **nový přechod přes trať**, čímž je nádraží napojeno na kemp bez nutnosti chodit podél vytížené hlavní silnice. Další možnost pěšího prostupu je **po dřevěném chodníčku podél řeky**.

Kapacity:

Parkoviště:.....	12 míst
Parkoviště K+R:.....	11 míst
Parkoviště pro autobusy:.....	3 místa

Další parkovací místa pro rezidenty v garážích nově navržených objektů.

Zobrazené hmotové řešení ukazuje, jakým způsobem je v návrhu přistupováno k hledání nových stavebních kapacit ve městě - **hledají se uvnitř města**, v prolukách a na vhodných plochách. Zde navíc budovy pomohou doplnit a opticky uzavřít náměstí.

A- Budova se smíšeným využitím, která opticky uzavírá severní stranu náměstí a tvoří zde pevnou linii. Hmoty je navržena v klínovitém tvaru, kdy do hlavní ulice je orientovaná štítem a do vedlejší ulice ohradní zdi.

B - Přestavba hasičské zbrojnice a doplnění hmoty. Současná hasičská zbrojnice se bude přesouvat a tedy je možné s budovou pracovat. Zde je navrženo její doplnění a tím i doplnění hrany náměstí, do kterého nyní zbrojnice podivně zasahuje a které je z této strany nešikovně vymezeno plůtkem. **Nová hmota tak tuto stranu pevně definuje (na rozdíl od plůtku).** Zároveň nemůže zasahovat až ke knihovně, z důvodu památkové ochrany zbytku bývalých hradeb. Štít nově navržené budovy tak **vystupuje do malé piazzetty vedle kostela a částečně ji odděluje od náměstí.** Dá se říct, že ji vlastně utváří. **Piazzetta by mohla sloužit především pro akce knihovny.** Budova má směrem do náměstí obrácené podloubí s živým parterem. Podloubí má tu výhodu, že se zde je možné schovat před nepřízní počasí a do stínu před hanáckým létem.

V této práci je představené pouze **základní hmotové řešení.** Navržené řešení **pouze ukazuje základní hmotové a výškové členění** - výšku hlavní římsy a hřebene střechy. **Nejedná se o finální architektonickou podobu, která by měla vyjít z dalších studií. Je také záhodno hmotu rozdělit na jednotlivé stavební parcely a k těm pak přistupovat jednotlivě.**

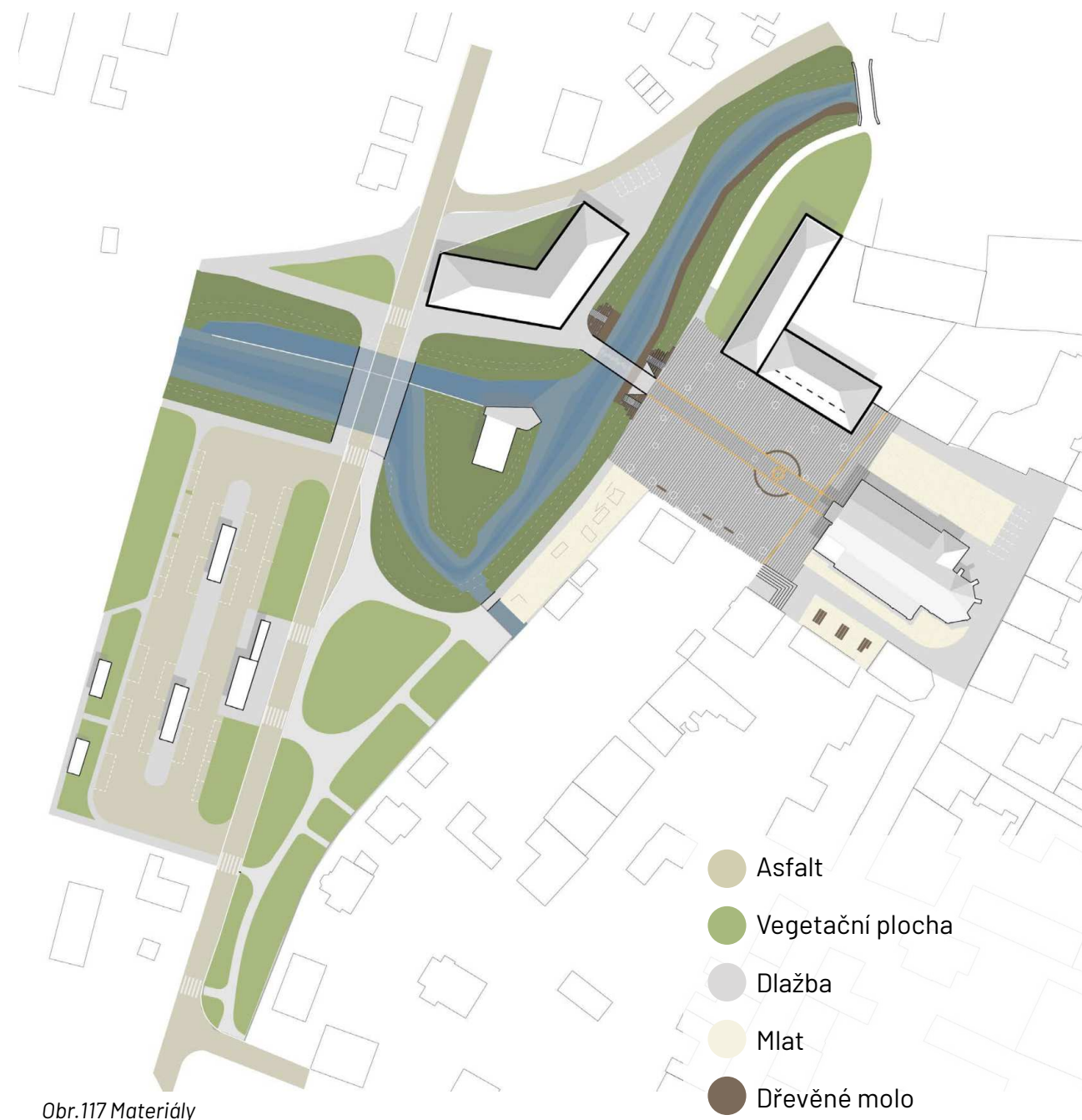
Jak je ze schématu patrné, obě hmoty dostatečně náměstí vymezují. Co ovšem náměstí nevymezuje je poslední strana, kde nyní stojí malá vilka (C). **Optické uzavření je v návrhu řešeno alejí.** Bylo by ale vhodné při dalším plánování města uvažovat o doplnění této poslední strany a v budoucnu pro něj nastavit podmínky.

Kapacity:

Budova A
 Výška budovy:.....3 NP + podkroví
 HPP:.....3 577 m²
 HPP živého parteru:.....894 m²

Budova B
 Výška budovy:.....2 NP + podkroví
 HPP:.....3 117,5 m²
 HPP živého parteru:.....363 m²

MATERIÁLY

Obr.117 Materiály

Materiálové řešení vychází z **materiálů používaných v centru města**. V okolí se nachází štípané žulové kostky a betonové dlaždice.

Obr. 118 Mlat, Zdroj: Stavby Dlouhý, 2024

Obr. 119 Směs travin a jednoletých bylin, Zdroj: Vari, 2024

Obr. 120 Černá žulová kostka řezaná 10x10 cm, Zdroj: Stonetra, 2024

Obr. 121 Bílá žulová kostka řezaná 10x10 cm, Zdroj: Stonetra, 2024

Obr. 122 Betonové schodiště, Zdroj: Stavby Karlovarska, 2023

Obr. 123 Kovový pás s vyrytým nápisem, Zdroj: Alamy, 2024

VEGETACE

Obr.118 Vegetace

- Původní dřeviny, jichž návrh zachovává naprosté maximum
 - 1 Bosket na autobusovém nádraží tvořený odolnými druhy
 - 2 Rozvolněná výsadba dřevin v parku
 - 3 Centrální kruhová skupina - srdce náměstí
 - 4 Výměna aleje
 - 5 Dosadba do řady pro symetrii náměstí
 - 6 Původní velké lípy vedle kostela s novou dosadbou
 - 7 Vzdušné dřeviny vedle kaple tvořící baldachýn nad sezením
- *Tilia cordata* 'Greenspire'
 - *Gleditsia triacanthos* 'Skyline'
 - *Celtis occidentalis*
 - *Tilia cordata*
 - *Acer campestre*
 - *Salix* sp.
 - *Aesculus carnea* 'Briotii'

Louka se směsí travin a jednoletých bylin, je třeba ji sekat jen občasně, ponechávat **vysokou louku a sekat mozaikovitou sečí.**

Obr. 119 *Tilia cordata* 'Greenspire',
Zdroj: VdBerk, 2024

Obr. 120 *Gleditsia triacanthos* 'Skyline',
Zdroj: VdBerk, 2024

Obr. 121 *Celtis occidentalis*,
Zdroj: Blanokřídli v Praze, 2024

Obr. 122 *Tilia cordata*, Zdroj: MaxGarden, 2024

Obr. 123 *Acer campestre*,
Zdroj: Woerlein, 2024

Obr. 124 *Aesculus carnea* 'Briotii',
Zdroj: Franc, 2024

OSVĚTLENÍ

Zásadním prvkem osvětlení je středový prstenec. **Atmosférické osvětlení tvoří i pruh v dlažbě, odkazující na hradby.** Náplavka je osvětlená ze spodní strany některých stupňů.

Obr.125 Osvětlení

Obr. 126 Svítlna CAMPO, Zdroj: Hess, 2024

Obr. 127 Podsvícení schodů, Zdroj: Choose Cicago, 2024

Obr. 128 Podsvícení pruhu - hradby, Zdroj: DMBIV, 2024

Obr. 129 Světelný prstenec

MOBILIÁŘ

Hlavním prvkem mobiliáře je **centrální kruhová lavice**. Kromě ní jsou v prostoru před kaplí umístěny dva stoly s lavicemi, podél jižní strany náměstí tři lavice a v parku další tři. Jako posedové prvky slouží i stupně na náplavce. Je zde umístěno několik odpadkových košů.

Obr. 130 Kruhová lavice ve středu

Obr. 131 Lavička VERA, Zdroj: Mmcité, 2024

Obr. 132 Poseďové schody dřevěné, Zdroj: ReformLandscape, 2016

Obr. 133 Posezení, Zdroj: Mmcité, 2024

Obr. 134 Odpadkový koš NANUK, Zdroj: Mmcité, 2024

HERNÍ PRVKY

Obr. 135 Workout, Zdroj: Savvymonkey, 2024

Obr. 136 Multifunkční herní soustavy, Zdroj: Hřiště.cz, 2024

Obr. 137 Mlýnek na náplavce u vody, Zdroj: Pinterest, 2024

Obr. 138 Archimédův šroub na náplavce u vody, Zdroj: Malí výletníci, 2020

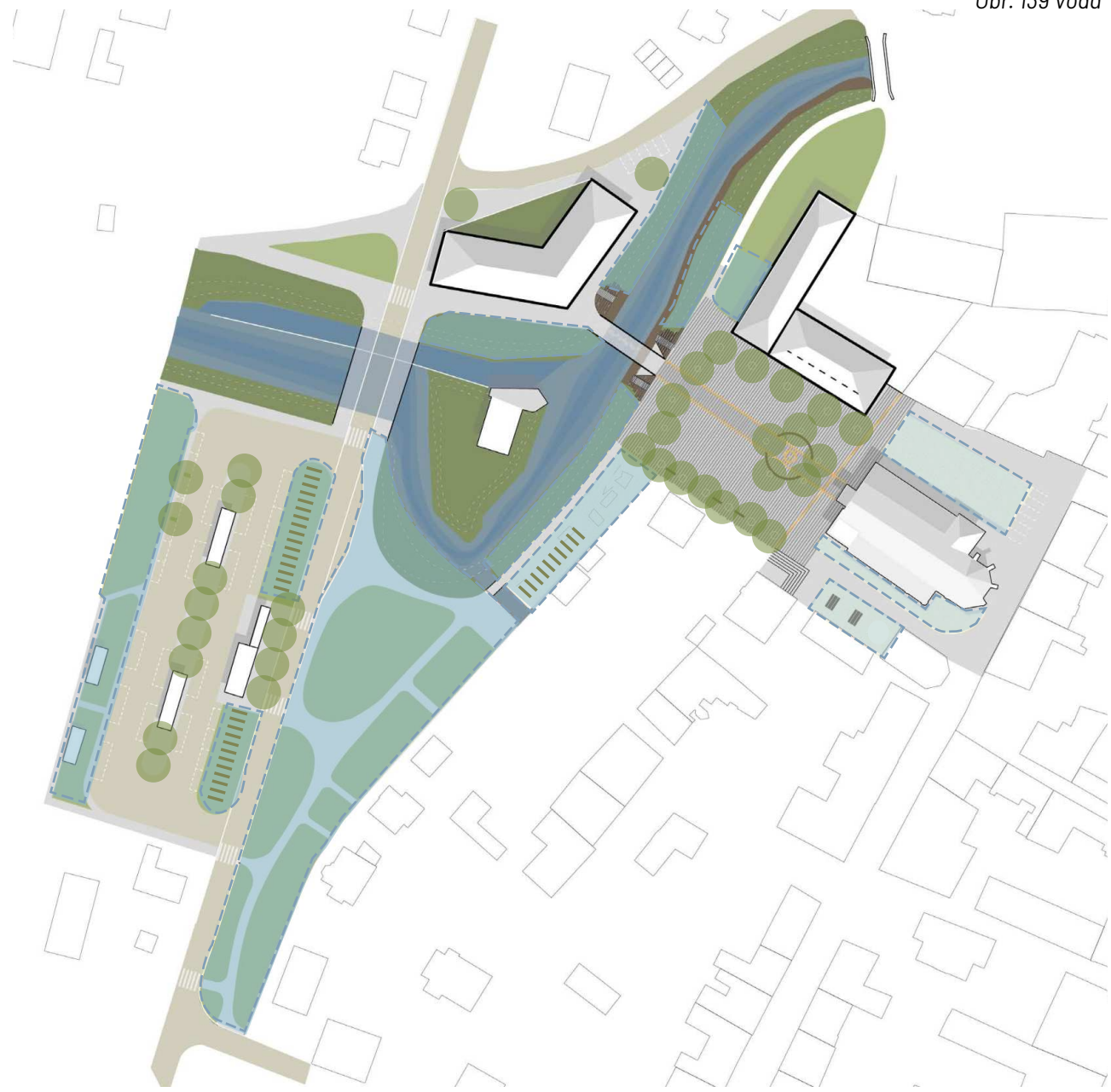

Podél řeky je na mlatové ploše umístěna série herních a workoutových prvků. Do této plochy také na několika místech zasahují **zasakovací opatření - snížené svejly**, které pomáhají zdržet vodu.

Další herní prvky jsou umístěny na **mole přímo u řeky** tak, aby byla zajištěna bezpečnost při hře a děti nemohly do řeky omylem spadnout. Jedná se zejména o mlýnky a archimédovy šrouby, které **umožní přímý kontakt s vodou**. Jde o všeobecně velice oblíbený herní koncept.

VODA

Obr. 139 Voda

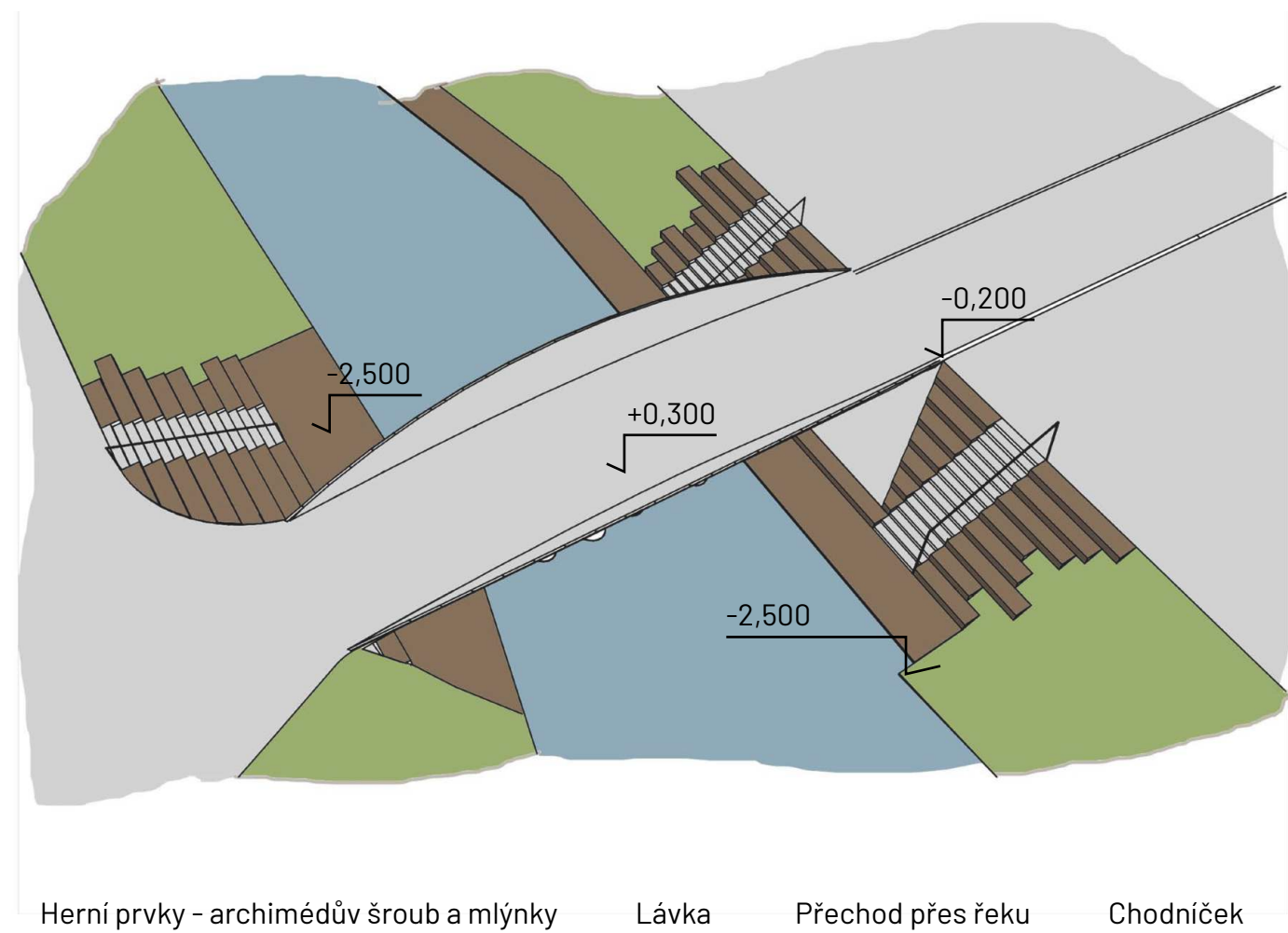

- Zasakovací plochy
- Jednotlivé stromy se zásakem
- ||||| Svejly a prohloubeniny pro zvýšení retenční kapacity

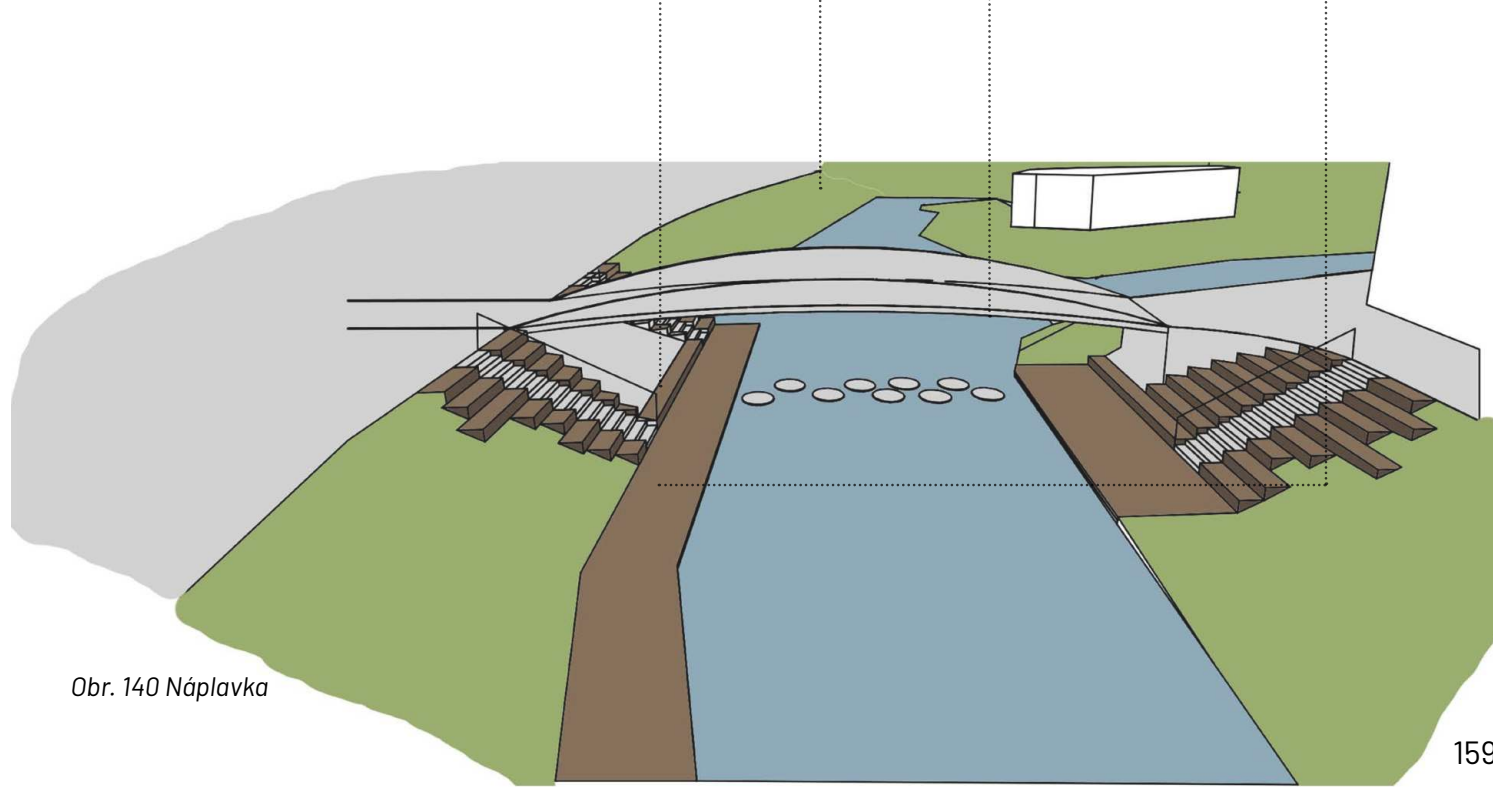
Do území jsou maximálně zakomponovány zasakovací plochy. Plochy bez přirozeného zásaku (náměstí a nádraží) jsou řešeny tak, aby byla **voda odváděna přímo ke dřevinám** případně do retenčních nádrží, odkud je možné později vodu brát pro zavlažování. U nově postavených objektů je možné využívat **systemy šedé vody a filtrace dešťové a šedé vody s jejím dalším využitím.**

NÁPLAVKA

Na schématech je zobrazené detailné řešení náplavky. **Majoritní roli hrají dřevěné posedové stupně s betonovým schodištěm se zábradlím.** Betonová lávka je navržena velice jednoduše, aby do prostoru citlivě zasahovala a zapadala do něj.

Herní prvky - archimédův šroub a mlýnky Lávka Přechod přes řeku Chodníček

Obr. 140 Náplavka

Obr. 141 Axonometrie

III. BRÁNA - LITOVEL - PŘEDMĚSTÍ

“Otec patřil k předním občanům Litovle. Bylo tedy celkem logické, že byl ohrožen v případě, že nacisté např. chtěli brát rukojmí. Protože to v celé historii hraje velmi podstatnou roli, musím vysvětlit, že před školou, kde jsme bydleli, byla dost velká předzahrádka, oddělená od ulice litinovým plotem s brankou, která se na noc zamykala. K brance vedl zvonek. Přišla heydrichiáda. Denně v noci jezdilo gestapo a zatýkalo. Po jedné takové noční razii šla maminka ráno nakupovat a na ulici ji zastavovali lidé a ptali se, zda se otec už vrátil z gestapa. Viděli totiž, jak na nás v noci gestapáci zvoní. Maminka se vrátila vyděšená domů a s otcem vydedukovali, že nám - ja se často stávalo - nezvonil zvonek u branky a Němci se nedozvonili.”

“Přes plácek před školou vedla vlečka, kudy se z pivovaru vozilo pivo na nádraží. Naší oblíbenou zábavou bylo pokládat na koleje mince a sledovat, jak je stroj stlačí na plíšky.”

J. Zapletal

ÚVOD

Třetí branou do Litovle je **území kolem ulic Palackého a Nádražní**. Ambicí úpravy tohoto prostoru je zejména vytvořit **důstojné centrum jižního předměstí Litovle**, které zatím žádné centrum nemá, a které postrádá služby, vybavenost i pevnou urbanistickou strukturu a je z velké části tvořené vylámanými zuby zbytků ulic a **areály továren a brownfieldů**.

Naprosto zásadní strukturou je hlavní průtah města - ulice Dukelská a železnice se zastávkou Litovel - předměstí. Studie pojednává centrální prostor - v současnosti poměrně nevyužívané a opuštěné "náměstí" - piazzetu před školou a přetváří ji ve fungující centrální prostor. Dále ale pracuje i s ulicí Nádražní, prostorem kolem nádraží, dále s celým územím kde se má nyní stavět Lidl a s brownfieldem na jih od něj podél železnice. Napojuje se tak na celkovou koncepci města, jak byla představena výše v této práci a zejména na **koncepci zelenomodré infrastruktury a systému parků jižního okruhu města**.

V tomto území hraje zásadní roli několik objektů:

Lidl - Současný areál MJM agro byl prodán společnosti Lidl, která zde chce vybudovat prodejnu. **Jedná se o klasický typ nízké prodejny s parkovištěm.** Projekt je dle dostupných informací ve fázi žádosti o územní rozhodnutí. Stávající objekty budou zbourány a místo nich vybudována prodejna.

Škola - Bývalá zemědělská a nyní praktická a speciální základní škola. Nachází se zde 30 pracovníků a 36 žáků. V areálu je také umístěn dětský domov s kapacitou 24 lůžek (Kupková, 2023).

Penzion - Penzion Relax je jeden ze dvou existujících ubytovacích zařízení ve městě. Nabízí 10 třílůžkových pokojů. Kromě toho se zde nachází fitness a restaurace. Na zahradě se nachází dětské hřiště (Penzion Relax, 2023)

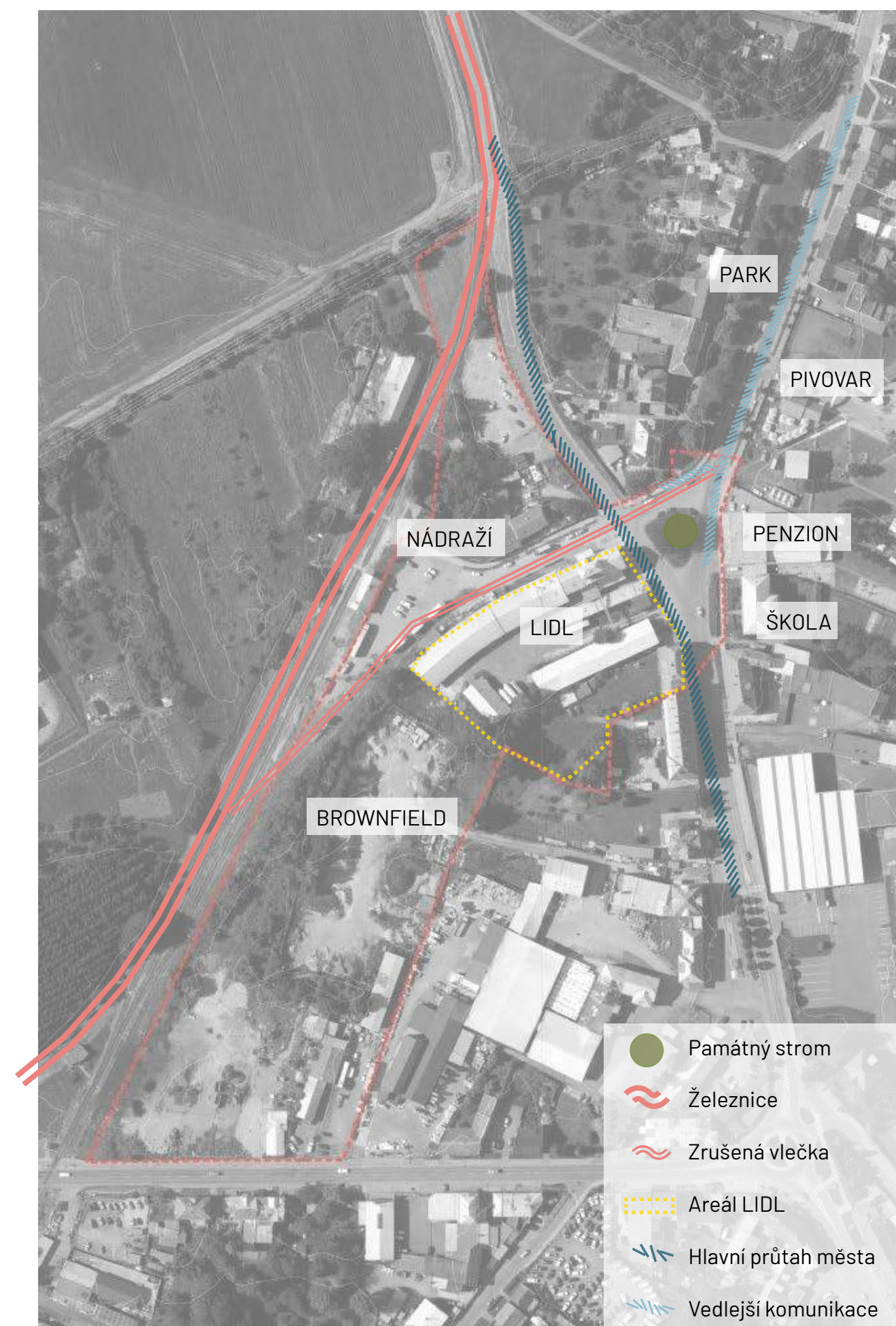
Pivovar - Pivovar Litovel je možná nejdůležitějším zaměstnavatelem ve městě. Vyrábí se zde pivo Litovel a pivovar každé léto pořádá velký **festival Litovelský otvírák v areálu pivovaru s návštěvností okolo 5 000 návštěvníků**. V areálu se nachází hospoda a naproti v parku malá prodejna pro pivovar (Pivovar Litovel, 2023).

Nádraží Litovel - Předměstí- Denně zde projede v jednom směru (Červenka) 19 vlaků (IDOS, online). Počet cestujících se udržuje v rámci nižších desítek, ve špičce okolo 70 cestujících (Šálek, 2022). V prostorech stanice se nachází WC a prodejna lístků. Z železnice se vymezuje zrušená vlečka, která původně vedla do pivovaru a nyní se nepoužívá.

Památný strom - Stoletý buk červený, vysazen při slavnostním otevření pivovaru roku 1893. V minulém století vedla alej stromů od současného kruhového objezdu až k pivovaru (Pivovar Litovel, 2023).

Průtah - Jedná se o hlavní průtah města, denně zde projede kolem 10 000 vozidel, z naprosté většiny se jedná o osobní vozidla (Interaktivní mapa. Celostátní sčítání dopravy 2016, 2017)

Brownfield - Podél železnice se nachází území brownfieldu - zanedbané plochy sloužící jako sklad sutě.

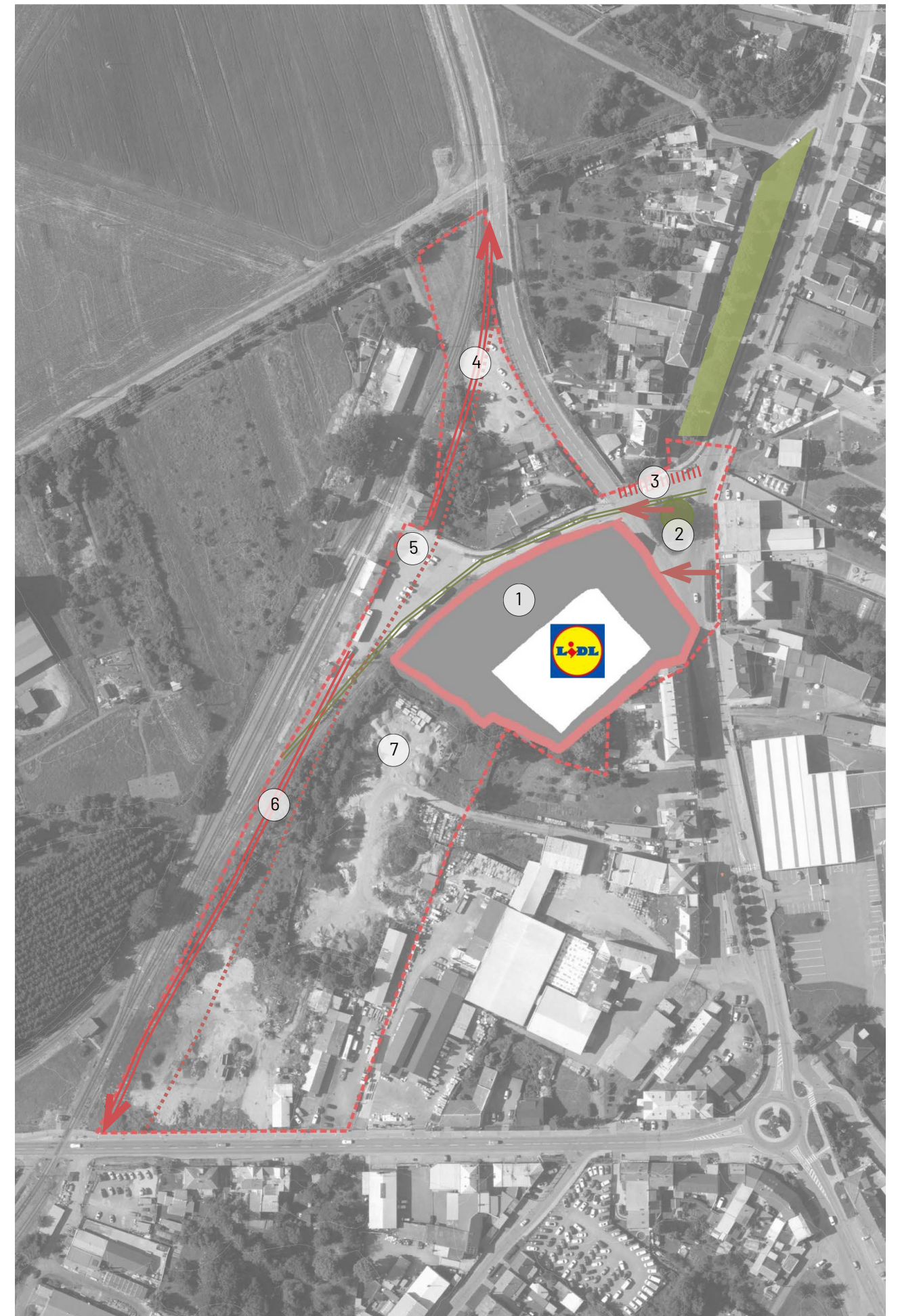

Obr. 142 Současný stav

PROBLÉMY V ÚZEMÍ

- 1) **Devastace veřejného prostoru nevhodně umístěnou prodejnou.** Společnost Lidl zde plánuje postavit standartní prodejnu s parkovištěm (přibližná podoba uvedena v problémové mapě, přesný návrh není veřejně dostupný). Čímž dojde k prakticky nezvratné devastaci veřejného prostoru a potenciálu náměstí a sekundárního jižního centra, stejně tak potenciálu práce s brownfieldem a vytvoření parku podél železnice. **Jedná se o nejzávažnější hrozbu v lokalitě.**
- 2) **Absence náměstí, piazzetty jako funkčního prostoru.** Jakýsi zárodek tvoří památný strom, který je ovšem obklopen komunikacemi. Ty od něj odřízly školu i hotel s restaurací. Ke stromu a veřejnému prostoru kolem něj se dá dostat jen velice obtížně. Potenciál centrálního veřejného prostranství s dominantou buku je prakticky utlumen v jakýsi kruhový objezd.
- 3) **Absence propojení mezi parkem před pivovarem s alejí a centrálním prostorem s bukem.** Odděluje je poměrně zbytná komunikace, kterou je zřejmě možné nahradit křižovatkou v jižním směru.
- 4) **Chybějící propojení mezi železniční zastávkou a potenciální novou zástavbou** mezi komunikacemi Dukelská a Palackého (dle celkové koncepce města), proluka
- 5) **Omezení dané ochranným pásmem železnice - 30 m,** je zde třeba omezit vysokou výsadbu, výšky a všechny úpravy projednat se Správou železnic.
- 6) **Chybějící propojení s jihem a s případným jižním zeleným okruhem města** (dle celkové koncepce města).

S	W	O	T
Vlaková stanice, hotel, škola, pivovar, nový supermarket - pohyb obyvatel	Centrální veřejný prostor odříznut silnicemi	Potřeba nové výstavby	Stavební ambice LIDL
Zrušená vlečka - zajímavý prvek	Složité majetkové poměry	Napojení na navržený jižní zelený okruh města	
Památný strom - výrazná dominanta	Ochranné pásmo železnice - omezení výsadby a staveb		
Blízkost parku před pivovarem jako zeleného prostoru, možnost na něj navázat	Absolutní přednost motoristické dopravy		
	Opuštěnost veřejného prostoru		
	Nevyužitý brownfield		

Obr. 143 Problémový výkres

VÝCHODISKA - KONCEPT

Stejně jako u celkové koncepce města se koncepce územní studie bude opírat o čtyři základní pilíře: Doprava, Bydlení, Modrozelená infrastruktura a Provoz

- **DOPRAVA**
 - 1) Zachování hlavního průtahu města (ulice Dukelská)
 - 2) Omezení dopravy na ulici Palackého, **vytvoření sdíleného zvýšeného dopravního prostoru**
 - 3) Vytvoření severního spojení
- **BYDLENÍ**
 - 4) **Alternativní návrh umístění LIDL prodejny** a její orientace na pozemku tak, aby pomáhala formovat uliční čáru a veřejný prostor
 - 5) **Dotvoření uliční fronty**
 - 6) **Práce s brownfieldem** a návrh nové zástavby
 - 7) **Doplnění proluky**
- **MODROZELENÁ INFRASTRUKTURA**
 - 8) **Vytvoření kontinuální zelené osy** - parku, podél železnice, která naváže na jižní zelený okruh města. V konceptu je vhodné pracovat se zrušenou vlečkou jako výraznou linií v prostoru.
- **PROVOZ**
 - 9) Vytvoření zvýšeného náměstí - piazzetty, která bude sloužit jako centrum pro jižní část Litovle, která dosud centrum postrádá. Tomu pomůže i blízkost prodejny LIDL

Obr. 144 Východiska - koncept

Obr. 145 Popis

POPIS

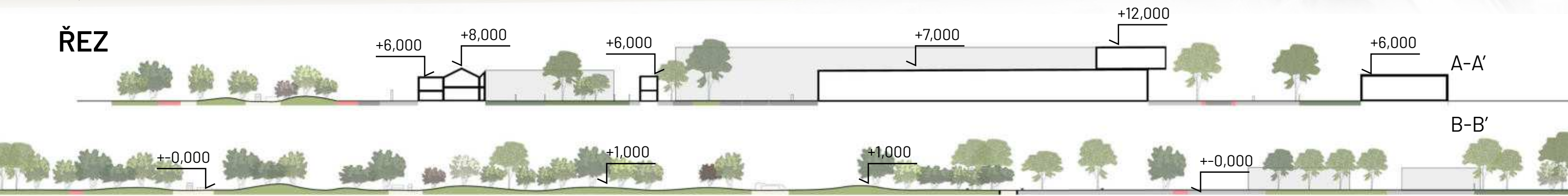
Třetí "brána" je rozdělena na několik částí, které spojuje zejména hlavní kompoziční linie - křivka bývalé vlečky. Ta nás územím provází a je návrh na ni reaguje.

- První částí je **prostor nové piazzety, srdce jižní části města**. Díky změnám v dopravě a vedení dopravy je možné vytvořit jednotnou centrální plochu. Vlečka je zde použita v původním významu - jako **koleje, na kterých je umístěna pojízdná multifunkční platforma**. Ta může sloužit jako jeviště, podstava pod stánek nebo podium. Piazzeta je tak velice multifunkčně využitelná. Dominantou je velký památný strom, kolem kterého je umístěna kruhová lavice.
- Druhou částí je území **prodejni LIDL a navazujících budov**. Právě prodejna byla jedním z určujících faktorů v lokalitě, protože její plánované umístění může nenávratně poškodit možný rozvoj. **Je proto navržena tak, aby se zachováním původních rozměrů a uspořádání veřejný prostor formovala a doplňovala**. Zároveň je navrženo **doplnění uliční řady a navýšení prodejny další hmotou** - obytnými a administrativními budovami, které pomohou zúročit pozemek a vnesou do lokality život a stálou sociální kontrolu, kterou samotná prodejna nikdy neposkytne.
- Třetí část tvoří navržená výstavba **řadových domků na ploše bývalého brownfieldu**. Uvažuje se s rozděleným blokem s centrálním společným prostorem a soukromými zahradami. Jedná se o **praktickou aplikaci principu, který byl popsán v konceptuální části této práce**.
- Poslední částí je park - **park podél železnice a dále podél prodejny až k piazzettě**. Park začíná před piazzettou a prochází kolem prodejny, kde tvoří několik zákoutí pro sezení. Křivka vlečky dále prochází před menší piazzettou před nádražím, které vévodí unikátní vodní prvek upomínající původní účel vlečky - cestu Litovelského piva z pivovaru na nádraží a odtud do celé země. Pokračuje dál a přetíná inline dráhu, v jejímž středu rozděluje dva prostory - semiformální zpevněnou plochu s roztroušenými dřevinami a lavicemi a neformální divočinu bývalého brownfieldu, která je maximálně zachována a pouze upravena a dosázena. **Charakter celého území má odkazovat na genius loci plochy vedle nádraží, na její unikátní industriální atmosféru.**

SITUACE 1:1000

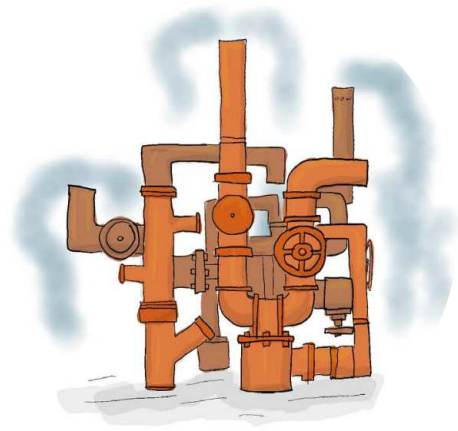
ŘEZ

	Asfalt	1	Multifunkční pojízdná platforma
	Dlažba žulová kostka	2	Vodní prvek
	Barvený asfalt	3	LIDL
	Vegetační plocha - veřejná	4	Inline dráha z propustného asfaltu
	Polosoukromá zahrada	5	Upravená plocha s maximálním zachováním původních dřevin, umístění hřišť a grilovacích ploch
	Soukromá zahrada	6	Polosoukromý blok řadových domů
	Mlat	7	Grilovací plocha
	Navržená hmota budov	8	Zásobovací rampa
	Stávající budovy	9	Parkoviště LIDL
	Dřevina	10	Přejezd po zvýšené ploše náměstí
	Mobiliář	11	Zachované těleso vlečky
	Betonové "prahy"		
	Parkovací místa		

+0,000 = 233m n.m

VODNÍ PRVEK

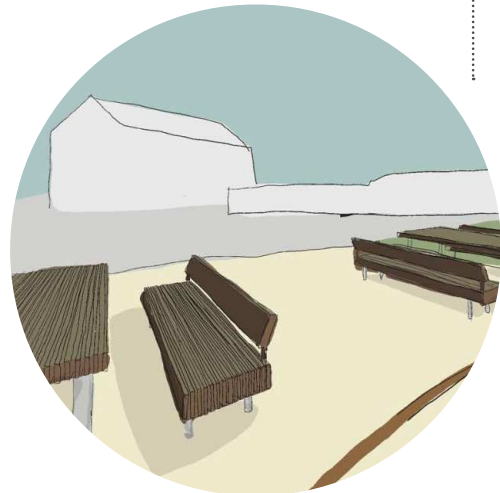

FUNKCE

POJÍZDNÁ PLATFORMA

POSEZENÍ

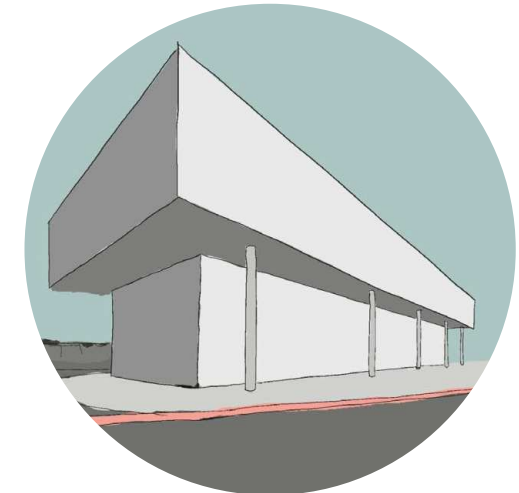
DOMINANTA PIAZETTY

INLINE DRÁHA

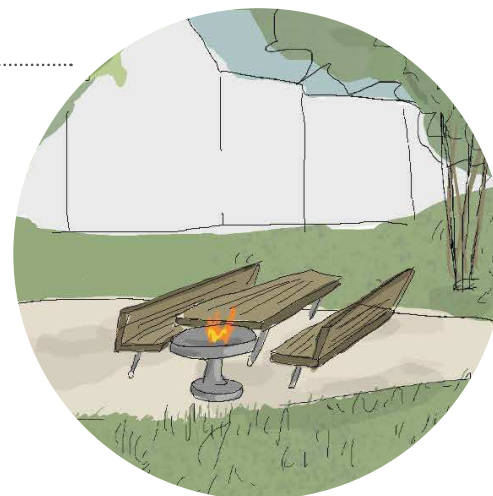
LIDL

WORKOUT

GRIL

HŘIŠTĚ

POJÍZDNÁ PLATFORMA

Vlečka na piazzetě je využita svému původnímu účelu - jako kolejnice. Na ni je možné umístit multifunkční pojízdnou platformu, která může sloužit jako podstava pro stánek - jako je patrné na vizualizaci, jako platforma pro koncertní nebo divadelní scénu apod. Jedná se o hravý prvek, který má díky pohyblivosti široké spektrum využití a uspořádání prostoru - piazzetta se tak může prakticky pořád měnit.

Obr. 148 Pojízdná platforma

INLINE DRÁHA

Nejvýraznějším prvkem plochy rozkládající se na bývalém brownfieldu je bezpochyby inline dráha. Přetíná ji bývalá vlečka, která tím také definuje dvě rozdílné plochy. Prvním jsou divoké kopce s vtroušenými herními prvky. Jde o území které maximálním způsobem zachovává genius loci, s množstvím vícekmenných dřevin. Druhým je zpevněná plocha s lavicemi pro sezení při odpočinku, kde jsou v malých ostrůvcích vtroušené vícekmenné - jednotliví a přechodový prvek mezi oběma plochami.

Obr. 149 Inline dráha

Obr. 150 Vodní prvek

VODNÍ PRVEK

Dominantou piazetty před nádražím je vodní prvek - důmyslná soustava trubíc, ze kterých vytéká zpěněná voda a mlha, odkazující na slavný Litovelský pivovar a jejich pivo. Trubice připomínají lesklé pivovarské trubky a pěna pivní pěnu. Zároveň je vodní prvek díky množství kol a převodů interaktivní a je možné si s ním hrát a nastavovat intenzitu průtoku. Piazetta je sevřená mezi plochu malého parkoviště a parku před LIDL a jsou z ní díky tomu velice atraktivní výhledy.

PARK PŘED LIDLEM

Před prodejnou se nachází menší odpočinková plocha, jejímž středem prochází vlečka. Její trasa určuje průchozí pěšinu. Po obou stranách jsou rozmístěné plochy s posezením a grilem. Vlečku přetínají betonové pražce vsazené do terénu, odkazující na původní pražce. Z jedné strany na druhou lze na několika místech přejít po mlatových pěšinách. Zbytek plochy zabírá výsadba. Jedná se o výsadbu ve stejně divokém duchu, jako je na území brownfieldu.

Obr. 151 Park před Lidlem

Obr. 152 Piazzetta

PIAZETTA

Dominantou piazzetty je buk červený, památný strom kolem kterého je umístěna kruhová lavice, sloužící pro posezení školákům, kolemjdoucím, návštěvníkům prodejny ale i účastníkům akcí odehrávajících se na piazzettě u pojízdné platformy. Je zde také vidět jakým způsobem vstupuje do prostoru nově navržená prodejna LIDL a předstupující nadstavbou, která tak tvoří "deštník" procházejícím, kryje je před nepřízní počasí a poskytuje stín.

Obr. 153 Divočina

DIVOČINA

Z jihu na sever prochází kolem inline dráhy pěší cesta, která provádí návštěvníka územím bývalého brownfieldu. Původní zvlněný charakter a dřeviny jsou v maximálním množství zachovány, jsou zde jen dosazeny další kusy. V malých ploškách se tu nachází herní a workoutové prvky, které indikují, že se nejedná o zapomenuté území, Komponovanou plochu definovanou svým divokým charakterem.

DOPRAVA

MOTOROVÁ DOPRAVA

- Hlavní provoz
- Vedlejší provoz
- Jednosměrný provoz
- Zásobování

DOPRAVA V KLIDU

- Parkoviště veřejné
- Parkoviště LIDL
- Garáže

PĚŠÍ A CYKLO DOPRAVA

- Cyklopruh
- Inline
- Pěší prostupnost
- Polosoukromý blok

Obr. 154 Doprava

Na schématech jsou vyznačené koncepty prostupnosti v řešeném území. Důraz je dán na pěší a cyklistickou dopravu.

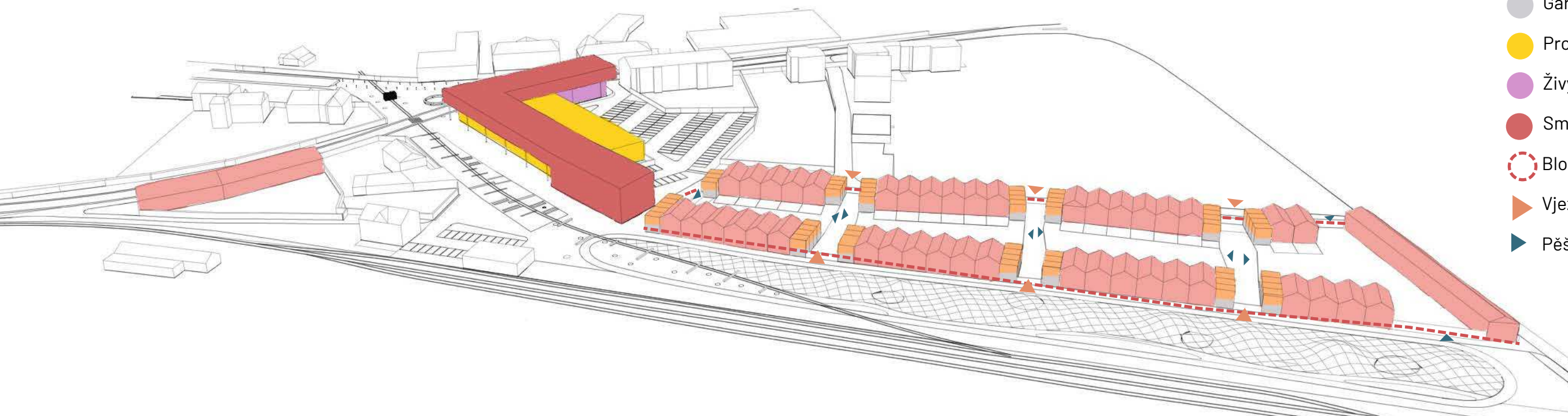
V motorové dopravě je zachován majoritní provoz na průtahu městem. Část ulice **Palackého je upravena do podoby zvýšené piazzetty, kde je koridor pro průjezd vyznačen malými sloupky.** Dojde tak ke **zklidnění dopravy a vytvoření funkční piazzetty**, což bylo hlavním úkolem celého návrhu. Dále je umožněn průjezd kolem LIDLu na malé **parkoviště u železniční stanice**, které slouží jednak obyvatelům blízkých budov a jednak cestujícím mířícím ke stanici. **Zásobování prodejny je zajištěno průjezdem parkovištěm.** Nově vzniklý obytný blok řadových domů je obslužen jednosměrnou komunikací. Blok je polosoukromý s uzavíratelnými vstupy. Průchod je umožněn pouze pro rezidenty. **V rámci každého bloku jsou zajištěny garáže.**

Jsou zachovány či nově vytvořeny cyklopruhy zajišťující plynulou cyklo dopravu. Prostor je maximálně prostupný pro pěší. Hlavní atrakcí je inline dráha (využitelná i pro běh apod), podél které vede klikatící se cesta, **zajišťující propojení v severojižním směru a návaznost na navrhovaný jižní zelený okruh města.** Výraznou linií je **zrušená vlečka, která slouží jako osa průchodu.** Pro průchod kolem nového bloku řadových domů je navržen **chodník v jedné úrovni s vozovkou v principu sdíleného dopravního prostoru.**

Kapacity:

Parkoviště LIDL:96 parkovacích míst, z toho 5 pro invalidy
 Parkoviště železniční stanice:21 parkovacích míst
 Garáže:.....57 míst

VÝSTAVBA

- Bydlení - řadové domy
- Byty nad garážemi
- Garáže
- Prodejna LIDL
- Živý parter
- Smíšené - obchod, bydlení apod.
- Blok
- ▶ Vjezd pro rezidenty
- ▶ Pěší vstup pro rezidenty

Cílem návrhu bylo ukázat, že lze postavit supermarket tak, aby vytvářel veřejný prostor a městskou strukturu. Prodejna se standardními rozměry je tak umístěna na rohu pozemku a parkoviště se zásobovací rampou až za ní. Na prodejnu navazují další stavby, které uzavírají blok a vytváří uliční čáru. Jedná se o budovy určené pro maloobchod, služby a další formy živého parteru a ze strany od nádraží o obytné budovy.

Obr. 155 Výstavba

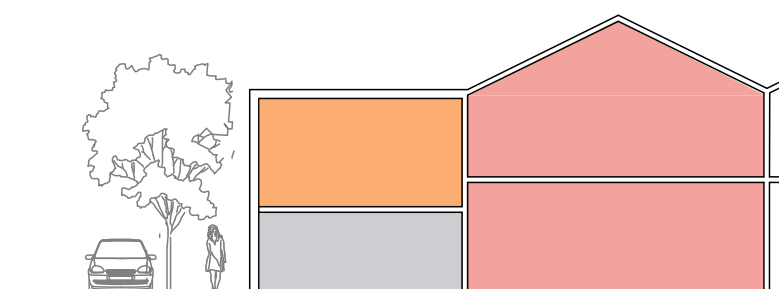
Nad prodejnou je umístěna další hmota, která ji předstupuje a tím vytváří krytý průchod. Jedná se o budovu určenou pro smíšené využití - obytné, administrativní apod. Tato hmota dotváří výškovou hladinu a celý záměr sjednocuje.

Dále je postavena jedna budova na proluce na sever od prodejny, k ní přísluší velká zahrada. Kromě obytné funkce zde může být kupříkladu umístěna i péče o seniory, tolik v Litovli potřebná.

Část brownfieldu je vyhrazena pro řadovou zástavbu. Jedná se o navazující rodinné domy, ke kterým přísluší garáže umístěné v čele. Nad garážemi jsou navrženy byty, které zajistí sociální kontrolu v tomto směru. Dvoupatrové řadové domy tvoří jakési bloky. Nejsou umístěné pravidelně, z důvodu lepšího estetického působení - vychází se z principu, že rovná ulice je vždy nudnější a víc ubíjející než ulice lomená, kde je možné objevovat a očekávat.

Směrem k hlavní ulici jsou umístěny řadové domy, které zajišťují živou uliční frontu. Celý tento velký blok řadových domů je uzavřen a vstupy jsou zde možné pouze pro rezidenty. Jedná se o polosoukromé prostory.

Navržené řešení prodejny je ideální. Pokud by nebylo možné, je minimálně nutné trvat na tom, aby byla prodejna umístěna dle návrhu - u uliční čáry a parkoviště až za ní. To je nutná podmínka pro další práci s veřejným prostorem v této části města. Pokud se nepodaří prosadit další stavby na pozemku - obě boční i hmotu nad prodejnou - není to výrazný problém. Ovšem umístění prodejny je zásadní.

Obr. 156 Schéma domu

Kapacity:

Řadový dům:	
Počet domů:.....	46
HPP domů:.....	3 450 m ²
HPP bytů nad garážemi.....	1015 m ²
Počet obyvatel cca:.....	200
Garáže:.....	57 míst
Jedna soukromá zahrada:.....	43 m ²
Dům v proluce HPP:.....	707 m ²
Prodejna LIDL HPP :.....	2500 m ²
Budova u prodejny HPP:.....	7850 m ²

MATERIÁLY

- Asfalt
- Vegetační plocha
- Dlažba
- Mlat
- Barvený beton

Obr.156 Materiály

Materiálové řešení odpovídá tomu, které se v okolí nachází v současnosti - zejména co se žulových kostek týče.

MATERIÁLY

Obr. 157 Mlat, Zdroj: Stavby Dlouhý, 2024

Obr. 158 Směs travin a jednoletých bylin, Zdroj: Vari, 2024

Obr. 159 Šedá žulová kostka štěpaná 10x10 cm, Zdroj: Granit Lipnice, 2024

Obr. 160 Vodopropustný barvený asfalt, Zdroj: Aggregate, 2024

Obr. 161 Vegetační plocha - bývalý brownfield, Zdroj: InsideEcology, 2017

Obr. 162 Kolejnice, Zdroj: Wallpaperflare, 2024

VEGETACE

- Soukromé zahrady
- Polosoukromé vnitrobloky
- Veřejné plochy

- 1 Vegetace brownfieldu
- 2 Přechodová plocha
- 3 Památný strom
- 4 Reminiscence aleje
- 5 Stromy podél silnice

Obr.163 Vegetace

Celkově se zde vyskytují tři typy vegetačních ploch - veřejné, polosoukromé a soukromé zahrady.

Polosoukromé plochy se nachází ve vnitrobloku řadových domů a slouží všem obyvatelům jako společné plochy.

Charakter veřejných ploch je primárně podmíněn železnicí a charakterem celého návrhu. Zejména faktem, že v ochranném pásmu železnice o šířce 30 m jsou preferovány nižší dřeviny. Velkou roli hraje stávající vegetace nynější plochy brownfieldu. Ta je maximálně **zachována a je navrženo její doplnění pro zachování genia loci lokality.** Celkový charakter je tedy divoký, neučesaný, s množstvím lehkých krátkověkých dřevin jako jsou kupříkladu břízy. Cílem není vytvořit uměle vypadající park, ale **citlivě vstoupit do již existujících ploch s několika málo intervencemi, které ji podpoří a ukáží lidem, že není třeba tyto opuštěné plochy kompletně přetvářet, stačí jen usměrňovat jejich vývoj.**

Stejný charakter má i plocha před LIDLem, jejíž **mlatové pokojíčky vybavené lavicemi a stoly slouží pro posezení a odpočinek před prodejnou,** při čekání na nákup nebo na vlak. Plocha označená jako (2) tvoří jakýsi přechod - jedná se o **zpevněnou plochu, do které ovšem stejným charakterem vstupují lehké vícekmenné dřeviny.**

Piazettě dominuje památný strom - velký buk. Původní alej naznačují nově vysázené dřeviny, které zároveň lemují vlečku a platformu na ní.

Kvůli bezpečnosti je důležité **oddělení železnice od řešené plochy.** To je docíleno jednak vegetačním pásem a jednak přímo u železnice **živým plotem z ostružiníku.**

Jsou preferovány druhy s přidanou ekologickou hodnotou - tedy kupříkladu **plodící keře nebo dřeviny, které poskytují dobrý úkryt pro živočichy.** Primárním objektivem je maximalizace již zmíněné ekologické hodnoty - aby plocha fungovala jako vhodný biotop pro nejrůznější druhy organismů. Dále jsou vybrány druhy se **zajímavým podzimním barevným aspektem.**

Obr. 164 Tilia cordata "Greenspire", Zdroj: VdBerk, 2024

Obr. 165 Salix caprea, Zdroj: Wikipedia, 2022

Obr. 166 Acer campestre, Zdroj: Woerlein, 2024

Obr. 167 Betula sp., Zdroj: Native Trees From Seed, 2024

Obr. 168 Amelanchier sp., Zdroj: RootsPlants, 2024

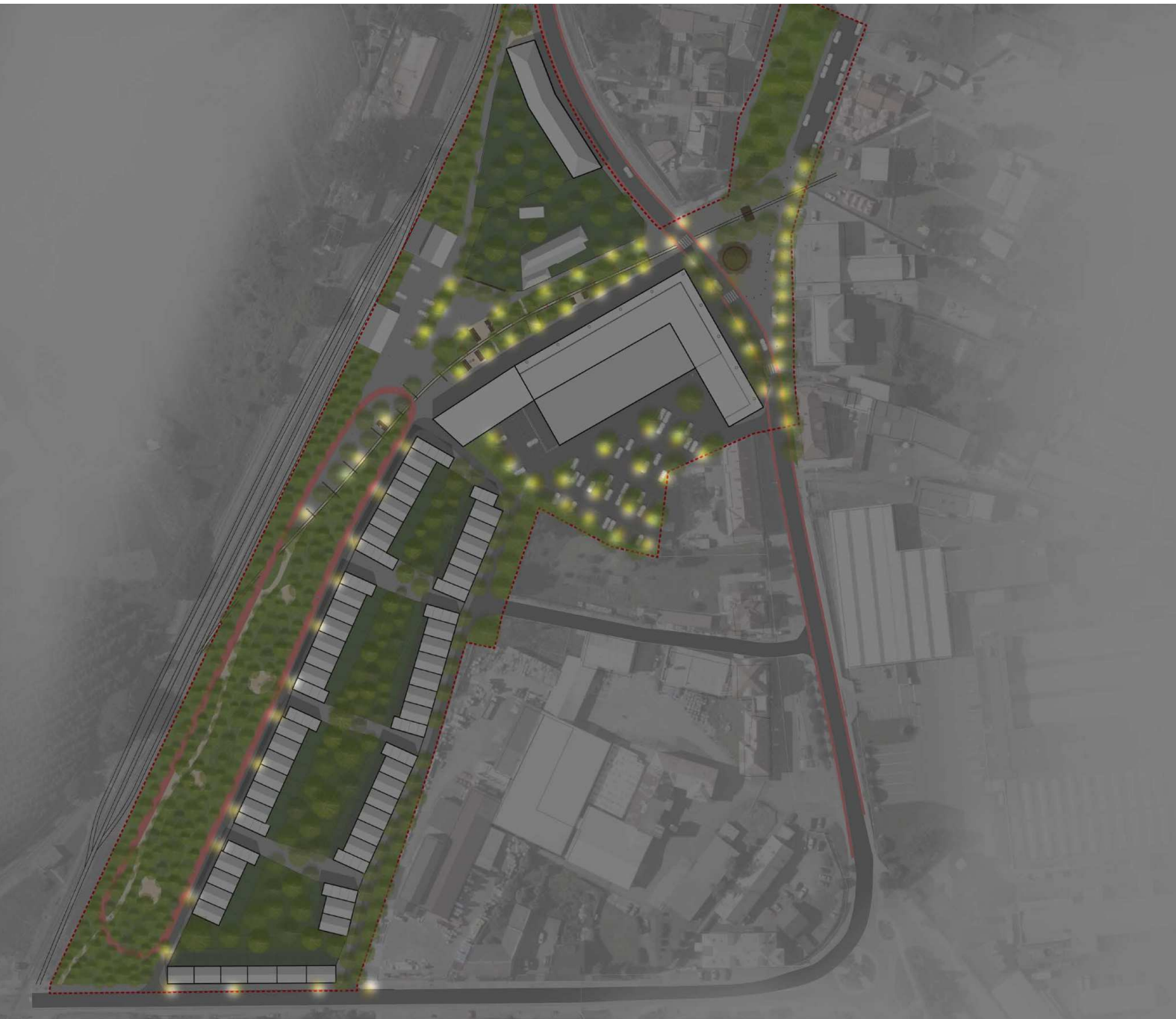

Obr. 169 Crateagus sp., Zdroj: Garten.cz, 2011

OSVĚTLENÍ

Osvětlení je navázáno na frekventované veřejné prostory – především se jedná o **lampy podél hlavní silnice**, na piazzetě, před prodejnou a před železniční stanicí. Dále je nasvětlena silnice podél nového bloku řadových domů. Také je osvětleno parkoviště. Obecně je voleno spíše **tlumenější osvětlení a jsou osvětleny jen nezbytně nutné plochy** – lokalita zřejmě není tak frekventovaná, aby bylo potřeba větší osvětlení. Lze také uvažovat se spouštěním na fotobuňku. Voleny jsou lampy CAMPO (Hess).

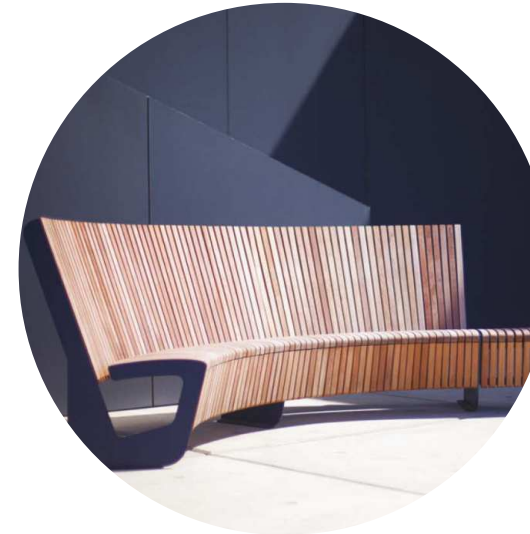

Obr. 170 Osvětlení

MOBILIÁŘ

Dominantou prostoru je **kruhová lavice kolem památného stromu**. V "pokojičkách" v parku jsou umístěna sezení. Na dvou místech je umístěn také veřejný gril. K posezení slouží i velké **masivní dřevěné lavice v prostoru kolem inline dráhy**. Zcela specifický prvek mobiliáře tvoří pojízdná platforma, zde je zobrazena varianta se stánkem.

Obr. 171 Kruhová lavice, Zdroj: Mmcité, 2024

Obr. 173 Venkovní gril, Zdroj: TopRecepty, 2024

Obr. 175 Odpadkový koš NANUK, Mmcité, 2024

Obr. 172 Sezení, Zdroj: Mmcité, 2024

Obr. 174 Dřevěná lavice masiv, Zdroj: Majstrštych, 2024

Obr. 176 Modul - market na kolejnici, Zdroj: Egoe, 2024

HERNÍ PRVKY

Herní prvky umístěné v ploše bývalého brownfieldu by měly být nenápadné, přirozené a co nejvíc ladit s charakterem lokality. Budou umístěné na nezpevněných plochách. Jedná se o prvky pro děti, workout a workout pro seniory. Kromě toho jsou drobné jednotlivé velice přirozeně vypadající herní prvky umístěny i mimo vyhrazené plochy v kopečcích a zarůstající ploše. Zvou tak děti k objevování "divočiny" a hře mimo designované prvky.

Obr. 177 Lezecká struktura, Zdroj: Výlety – Zábava, 2017

Obr. 178 Workout pro seniory, Zdroj: Hřiště.cz, 2024

Obr. 179 Herní prvky mimo hřiště, Zdroj: Adobe Stock, 2024

Obr. 180 Workout, Zdroj: Savvymonkey, 2024

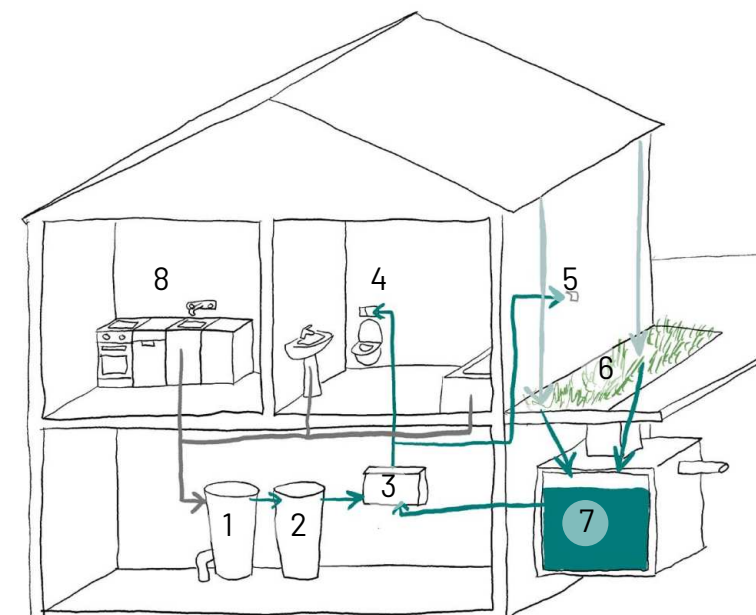
VODA

- Zasakovací plochy
- Jednotlivé stromy se zásakem

Obr. 181 Voda

Naprostá většina ploch je navržena jako zasakovací. Voda ze střech je svedena do nejbližších zelených ploch, případně do akumulčních nádrží, odkud je ji možné využít pro zalévání. Parkoviště LIDL je navrženo s prvky zelenomodré infrastruktury - se **systemem stromů a zasakovacích ploch**. Voda z piassety je majoritně svedena ke stromům. Velký potenciál je u nové výstavby, kde je možné **vodu zachytávat a pracovat s ní jako se šedou vodou**. V případě nových řadovek lze využít celý systém **zachytávání, čištění a znovuvyžívání vody ve vnitrobloku**.

- 1 Čištění šedé vody
- 2 Akumulace přečištěné vody
- 3 Řídicí jednotka
- 4 Voda na splachování
- 5 Voda na zalévání
- 6 Biologická filtrace dešťové vody
- 7 Akumulace srážkové vody
- 8 Jímání šedé vody

Obr. 182 Koloběh šedé vody

Obr. 183 Axonometrie

D. ZÁVĚR

ZÁVĚR

Tato závěrečná práce navazuje na téma mé bakalářské práce - Proluky v sídelních útvarech, a rozvíjí je.

Má za úkol ukázat potenciál malého města, které je výrazně ovlivněné blízkostí krajského města. Navrhuje možná řešení problémů takového sídla a ukazuje, jakým způsobem může práce s veřejným prostorem zvýšit kvalitu a obytnost. Proto byla vytvořena série pravidel a principů, které k tomuto cíli směřují. Přínosem této práce je snaha o komplexní pohled na řešené území od toho nejšířšího měřítká až po detail. Díky vypracování celkové koncepce bylo možné dílčí územní studie zpracovávat již se zřetelem k vytyčeným cílům. Pro praktickou ukázkou byly zvoleny tři lokality, na kterých byly principy představeny a testovány.

Diplomová práce má ukázat, že je možné navrhnout takový rozvoj města, který bude ekologicky, ekonomicky i esteticky přínosný. Ukazuje, jak důležité je chránit volnou krajinu (zejména v území CHKO) a že stavební parcely lze pohodlně nalézt i uvnitř města. Předkládá, že není dobré řešení rozšiřovat město do krajiny, ale že je naopak nutné snažit se vytvořit kompaktní sídlo krátkých vzdáleností, vysoce provázané, dostupné a obytné a ukazuje, jak je toho možné dosáhnout.

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala zejména vedoucímu práce Ing. Vladimíru Sittovi za cenné rady a komplexní pohled na prostor. Dále asistentce ateliéru Ing. arch. Adéle Chmelové, která mě k tématu Litovle přivedla a umožnila mi tak věnovat se takřkajíc "rodinnému" tématu.

V této souvislosti patří můj díky i oběma mým dědečkům a celé rodině za jejich neutuchající podporu a pomoc. Jmenovitě Jaroslavu Zapletalovi, který vyrůstal v Litovli a jehož vzpomínky na město mi byly cennou inspirací a dávaly mi novou perspektivu práce. I Vlastimilu Teskovi, za to, že u něj moje láska k architektuře prakticky začala a za podporu během studia.

Děkuji Tomáši Benčíkovi a protetice Medica za pomoc s modelem.

Děkuji i vedení města Litovel, které mi poskytlo konzultace a odpovědi na nejrůznější otázky.

A v neposlední řadě děkuji Ing. arch. Přemyslu Kokešovi a doc. Ing. Zuzaně Ambrožové Ph.D. za externí konzultace a za to, že nejvíc jsem se o prostoru a architektuře naučila právě od nich.

E. ZDROJE

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR. 2016. Rybí přechody a jiné migračně přístupné objekty [online]. [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://vodnitoky.ochranaprirody.cz/migrace-ryb-a-rybi-prechody-rybi-prechody-a-jine-migracne-prostupne-objekty/>

BEDNÁŘOVÁ, Dita. 2022. Litovel se hodlá bránit energetické krizi odvážnými projekty [online]. [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://www.litovel.eu/cs/urad/uredni-deska/aktualni-informace/litovel-se-hodla-branit-energeticke-krizi-odvaznymi-projekty.html>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Počet osob v bytě. Sčítání lidu [online]. 2021 [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://scitani.gov.cz/pocet-osob-v-byte>

DAVIES S. a kol. 2024. Squares are the Hearts of Communities, Markets Their Soul: How Three Cities Put Them Together and Thrive [online]. 2024 [cit. 2024-03-08]. Dostupné z: <https://www.sociallifeproject.org/squares-are-the-hearts-of-communities-and-markets-their-soul/>

DOPRAVNÍ SPOJENÍ LITOVEL – OLOMOUC [online]. Praha, 2022 [cit. 2024-04-14]. Dostupné z: https://dspace.cvut.cz/bitstream/handle/10467/103956/F6-BP-2022-Salek-Vit-Dopravni_spojzeni_Litovel-Olomouc.pdf?sequence=-1&isAllowed=y. Bakalářská práce. České vysoké učení technické.

DREISEITL, Herbert. 2012. Arkadien Winnenden is a Family & Earth Friendly Eco Village Near Stuttgart, Germany [online]. [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://inhabitat.com/arkadien-winnenden-is-a-family-earth-friendly-eco-village-near-stuttgart-germany/arkadian-winnenden-atelier-dreiseitl-1/>

Dům soukenického cechu - knihovna. Litovel [online]. 2011 [cit. 2024-04-14]. Dostupné z: <https://www.litovel.eu/404.php?r=/cs/turistika/prochazka-litovli/dum-soukenickeho-cechu-knihovna.html>

GEHL, J. 2012. Města pro lidi. Brno: Partnerství. ISBN 978-80-260-2080-6.

HNILÍČKA, P. 2015. Sídelní kaše. Brno: era21. ISBN 80-7366-028-8

IDOS [online]. [cit. 2024-04-14]. Dostupné z: <https://idos.idnes.cz/vlakyautobusymhdvse/spojeni/>

Interaktivní mapa. Celostátní sčítání dopravy 2016 [online]. Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2017 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <http://scitani2016.rsd.cz/pages/map/default.aspx>

JUST, Tomáš. 2022. AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR. Revitalizace vodních toků také v intravilánech. Vodní hospodářství [online] [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://vodnihospodarstvi.cz/revitalizace-vodnich-toku-take-v-intravilanech/>

Kaple sv. Jiří. Litovel [online]. 2011 [cit. 2024-04-14]. Dostupné z: <https://www.litovel.eu/404.php?r=/cs/turistika/prochazka-litovli/kaple-sv-jiri.html>

KOKEŠ P., 2024, Urbanistický rozvoj obcí

KOKEŠ P., DREISEITL H. 2022. Bruntál - Bridging the Gap [online] [cit. 2024-03-08]. Dostupné z: <https://www.dreiseitlconsulting.com/bruntal-czechia>

KOSTEL SV. MARKA. Litovel [online]. 2011 [cit. 2024-04-14]. Dostupné z: <https://www.litovel.eu/cs/turistika/prochazka-historickou-litovli/kostel-sv-marka.html>

KUPKOVÁ, Lucie. VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI ŠKOLY 2022/2023 [online]. 2023 [cit. 2024-04-14]. Dostupné z: http://www.zsaddlitovel.cz/_data/section-1/5659-vyr-22-23-finalni-verze-1.pdf

LIBOSVÁR, Tomáš. 2010. Ekodukty [online]. [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://www.ceskedalnice.cz/dalnicni-sit/ekodukty/>

MOON, C. (2015). A Study on the Floating House for New Resilient Living. Journal of the Korean Housing Association, 26(5), 97-104. <https://doi.org/10.6107/jkha.2015.26.5.097>

NOVOTNÝ, Vojtěch. 2021. Konceptní omezení tranzitní dopravy přes obec Dobřejovice [online]. In: Dobřejovice.cz. [cit. 2024-03-02]. Dostupné z: https://www.dobrejovice.cz/e_download.php?file=data/editor/270cs_1.pdf&original=VONO_Dobrejovice_final_2021-09-14.pdf

Nový park na Staré městě. Litovelské noviny. 2013. [online]. Dostupné z: <https://www.litovel.eu/cs/urad/uredni-deska/aktualni-informace/novy-park-na-starem-meste.html>. [cit. 2024-05-03].

Participace. 2022. IPR Praha [online]. [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://iprpraha.cz/stranka/72/participace>

Penzion Relax [online]. 2023 [cit. 2024-04-14]. Dostupné z: <https://www.relaxlitovel.cz/>

Pivovar Litovel [online]. 2023. [cit. 2024-04-14]. Dostupné z: <https://www.litovel.cz/cs/>

Průměrná plocha bytu – pronájem. RealityMix.cz [online]. [cit. 2024-03-03]. Dostupné z: <https://realitymix.cz/statistika-nemovitosti/byty-pronajem-prumerna-plocha-bytu.html>

ŘEDITELSTVÍ SILNIC A DÁLNIC. Sčítání dopravy 2020 [online]. [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://www.rsd.cz/silnice-a-dalnice/scitani-dopravy#zalozka-celostatni-scitani-dopravy-2020>

SEYMOUR, W. N. 1969. Small urban spaces : the philosophy, design, sociology and politics of vest - pocket parks and other small urban open spaces. New York: New York University Press. ISBN 978- 0814703816.

SÝKOROVÁ, M. a kol. 2021. VODA VE MĚSTĚ Metodika pro hospodaření s dešťovou vodou ve vazbě na zelenou infrastrukturu. Praha: České vysoké učení technické

ŠLÉZAR, Pavel. Kostely a sakrální stavby v Litovli. 1. vyd. Olomouc: Archeologické centrum Olomouc, 2008. ISBN 978-80-86989-12-9

VACEK, Oldřich. 2018. Zemědělská krajina [online]. [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://home.czu.cz/en/vacek/zemedelska-krajina>

Výsledky sčítání 2021 - otevřená data. [online]. 2021. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vysledky-scitani-2021-otevrena-data>. [cit. 2024-05-04].

WALSH, Patrick. Hello Wood's POP-UP Park Adds a Splash of Color to an Underused Square in Budapest [online]. [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://www.archdaily.com/900943/hello-woods-pop-up-park-adds-a-splash-of-color-to-an-underused-square-in-budapest>

WHYTE, W. H. 1980. The social life of small urban spaces. Washington DC: The Conservation Foundation.

WILLIAMS, Jeremy. How Rotterdam is designing for future floods. THE EARTHBOUND REPORT. [online]. 2012. Dostupné z: <https://earthbound.report/2012/05/18/building-of-the-week-rotterdam-water-plaza/>. [cit. 2024-05-06].

WORLD FUTURE COUNCIL. 2016. Sponge Cities: What is it all about? [online]. [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://www.worldfuturecouncil.org/sponge-cities-what-is-it-all-about/>

ŽENOŽIČKA, Pavel. 2013. Cykloturistika [online]. [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://www.litovel.eu/cs/turistika/dovolena-v-pohybu/cykloturistika/>

SEZNAM VYOBRAZENÍ

- Obr.1 Neprojojenost
- Obr.2 Suburbanizace
- Obr.3 Voda
- Obr.4 Utlumení dějů
- Obr.5 Propojení
- Obr.6 Promyšlená výstavba
- Obr.7 Zelené město
- Obr.8 Komunita
- Obr.9 Městská centra
- Obr. 10 Městská centra s příslušnými částmi města
- Obr. 11 Propojení s jihem
- Obr. 12 Trasa vede kolem opuštěných božích muk a dálnici překonává lávkou
- Obr. 13 Propojení se západem
- Obr. 14 Mapa Pomoraví
- Obr. 15 Trasa přejezdí jez a kolem cukrovaru se napojuje na stávající směr
- Obr. 16 Schéma jízdních pruhů
- Obr. 17 Chybějící přechod v místě křížení Dukelské s NS Hvězda
- Obr. 18 Zasadovací záhon s perforovaným obrubníkem pro svod vody z komunikace
- Obr. 19 30 km/h
- Obr. 20 Zklidnění dopravy
- Obr. 21 Změna uspořádání jízdního prostoru
- Obr. 22 Aplikace pro půjčení kol
- Obr. 23 Schéma zátkové zastávky
- Obr. 24 Schéma parkovací věže
- Obr. 25 Schéma proluk ve městě
- Obr. 26 Polovina starého města
- Obr. 27 Proluka v uličce za radnicí
- Obr. 28 Schéma struktury zástavby řadovými domy, KOKEŠ P., 2024, Urbanistický rozvoj obcí
- Obr. 29 Schéma řadového domu
- Obr. 30 Schéma nové zástavby
- Obr. 31 Schéma garáží
- Obr. 32 Přeměna zahrádkářských kolonií
- Obr. 33 Zahušťování sídlišť
- Obr. 34 Průmyslové areály
- Obr. 35 Schéma jižního vnějšího okruhu
- Obr. 36 Schéma návaznosti na nové jižní propojení
- Obr. 37 Řeky
- Obr. 38 Úpravy říčních toků
- Obr. 39 Břehová vegetace
- Obr. 40 Komorový rybí přechod
- Obr. 41 Zpřístupnění řeky u vily G. Frištenského.
- Obr. 42 Rozvolnění koryta
- Obr. 43 Nové molo
- Obr. 44 Promenáda kolem hlavního toku
- Obr. 45 Muzejní park u garáží

Obr. 46 Malé parky
Obr. 47 Pohled na prázdný prostor před supermarketem Hruška
Obr. 48 Schéma zasakovacích ploch - trávnik a propustná dlažba se širokou spárou
Obr. 49 Schéma svejlu a dešťového záhonu
Obr. 50 Akumulační nádrž
Obr. 51 Využití popínavých rostlin pro vytvoření zelené fasády, Green facade. Online. Sksteeltw. 2024. Dostupné z: <https://sksteeltw.com/case-study/green-facade/>. [cit. 2024-05-11].
Obr. 52 Parkoviště před továrnou
Obr. 53 Kildegården v Roskilde, HJORTSHØJ, Rasmus. Kildegården. [online]. Landezine. 2018. Dostupné z: <https://landezine.com/kildegarden/>. [cit. 2024-05-06].
Obr. 54 Zídka ve West Kirby, Mayor's praise for partnership working on West Kirby flood wall. [online]. Wirral View. 2023. Dostupné z: <https://wirralview.com/sustainable-environment/mayors-praise-partnership-working-west-kirby-flood-wall/>. [cit. 2024-05-06].
Obr. 55 Trhy, Miami Design District Market for Makers: Valentine's Market. Miami ART scene [online]. 2023 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.themiamiartscene.com/event/miami-design-district-market-for-makers-valentines-market/>
Obr. 56 Mlžidla na náměstí, MAREŠ, Jan. 2021. Hradiště mlží. Participativní rozpočet města Mnichovo Hradiště [online]. [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://melounprohradiste.cz/galerie-2021/jan-mares-hradiste-mlzi/>
Obr. 57 Sousedský festival, WESTMEATH EXAMINER. Get together with your neighbours for Street Fest [online]. 2023 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.westmeathexaminer.ie/2023/06/13/get-together-with-your-neighbours-for-street-fest/>
Obr. 58 Lidl na náměstí, BRNOTODAY. Strážníci našli ztraceného školáka, tátu vyhlížel z jejich služebního auta. [online]. 2020 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.brnotoday.cz/straznici-nasli-ztraceneho-skolaka-tatu-vyhlizel-z-jejich-sluzebniho-auta/>
Obr. 59 Lavička před výlohou, BBC. 'Street seats' aim to revolutionise cities through sitting. [online]. 2017 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-39083338>
Obr. 60 Venkovní šachy, ADOBE STOCK. Giant chess [online]. [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://stock.adobe.com/cz/images/outdoor-chess-board-with-big-plastic-pieces-giant-size-chess-in-public-area-zone-close-up-big-pieces-and-giant-chess-board-of-street-chess-in-the-park/386609521>
Obr. 61 POP UP Park, FERGUSON, Dan. 2018. Pop-up park planned for vacant Fort Langley lot. Langley Advance Times [online]. [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://www.langleyadvancetimes.com/news/pop-up-park-planned-for-vacant-fort-langley-lot-2509556>
Obr. 62 Zázemí
Obr. 63 Participace
Obr. 64 Celková situace
Obr. 65 Bývalá Olomoucká brána, BEZDĚK, Alois. Olomoucká brána. 1931. akvarel
Obr. 66 Brány Litovle
Obr. 67 Hřbitov, Kostel sv. Filipa a Jakuba. Litovel [online]. 2011 [cit. 2024-04-14]. Dostupné z: <https://www.litovel.eu/404.php?r=/cs/turistika/prochazka-historickou-litovli/kostel-sv-filipa-a-jakuba.html>
Obr. 68 Kaple na hřbitově, KOLLMANN, Kostel svatého Jakuba a Filipa (Litovel). (2023, December 11). In Wikipedia. [https://cs.wikipedia.org/wiki/Kostel_svat%C3%A9ho_Jakuba_a_Filipa_\(Litovel\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Kostel_svat%C3%A9ho_Jakuba_a_Filipa_(Litovel))

Filipa_(Litovel)
Obr. 69 Současný stav
Obr. 70 Problémový výkres
Obr.71 Východiska - Koncept
Obr. 72 Popis řešení
Obr. 73 Situace
Obr. 74 Řez
Obr. 75 Funkce
Obr. 76 Náměstí
Obr. 77 Výtvarný concept
Obr. 78 Autobusová zastávka
Obr. 79 Pobytová louka
Obr. 80 Doprava
Obr. 81 Zástavba
Obr.82 Materiály
Obr. 83 Mlat, Šterkové a mlatové povrchy. Online. Stavby Dlouhý. 2024. Dostupné z: <https://www.stavby-dlouhy.com/sterkove-a-mlatove-plochy/>. [cit. 2024-05-03].
Obr. 84 Směs travin a jednoletých bylin, Květnatá louka. Online. Vari. 2022. Dostupné z: <https://www.vari.cz/rady-a-navody/rady-do-zahrady/kvetnata-louka-pastva-nejen-pro-oci-a-ducha/art:41614/>. [cit. 2024-05-07].
Obr. 85 Černá žulová kostka řezaná 10x10 cm, Černá kostka žuly. Online. Stonetra. 2024. Dostupné z: <https://www.stonetra.cz/cerna-zula-kostky-rezane-10-10-6-cm/>. [cit. 2024-05-03].
Obr. 86 Bílá žulová kostka řezaná 10x10 cm, Žula dlažba kostky řezané. Online. Stonetra. 2024. Dostupné z: <https://www.stonetra.cz/zula-dlazba-kostky-4-6-cm-1-t-9-m2-2/>. [cit. 2024-05-03].
Obr. 87 Kruhy v dlažbě
Obr. 88 Vegetace
Obr. 89 Louka, Květnatá louka. Online. Vari. 2022. Dostupné z: <https://www.vari.cz/rady-a-navody/rady-do-zahrady/kvetnata-louka-pastva-nejen-pro-oci-a-ducha/art:41614/>. [cit. 2024-05-07].
Obr. 90 Platanus x acerifolia, Platanus acerifolia. Online. Archipro. 2024. Dostupné z: <https://archipro.co.nz/product/platanus-acerifolia-london-plane-tree-easy-big-trees/>. [cit. 2024-05-03].
Obr. 91 Tilia cordata 'Greenspire', Tilia cordata 'Greenspire'. Online. VdBerk. 2024. Dostupné z: <https://www.vdberk.cz/stromy/tilia-cordata-greenspire/>. [cit. 2024-05-03].
Obr. 92 Osvětlení
Obr. 93 Svítlna CAMPO, Lighting CAMPO. Online. Hess. 2024. Dostupné z: <https://www.hess.eu/en/products/lighting/series/campo-ml>. [cit. 2024-05-03].
Obr. 94 Spodní nasvětlení soch, Osvětlení obnoveného francouzského parku zámku Dobříš. Online. Pro Památky. 2022. Dostupné z: <https://www.propamatky.info/cs/zpravodajstvi/stredocesky-kraj/opravene-pamatky/osvetleni-obnoveneho-francouzskeho-parku-zamku-dobris/6307/>. [cit. 2024-05-03].
Obr. 95 Lavička VERA, Vera. Online. Mmcité. 2024. Dostupné z: https://www.mmcite.com/vera?gad_source=1&gclid=CjwKCAjwouexBhAuEiwAtW_ZxzoUu6Amrtgh_

uBY5zX7Za7q0TYKULjp0N3SL4nT3ylcoPqHel2cLxoC3KwQAvD_BwE. [cit. 2024-05-07].
Obr. 96 Odpadkový koš NANUK, Nanuk. Online. Mmcite. 2024. Dostupné z: <https://www.mmcite.com/nanuk>. [cit. 2024-05-05].
Obr. 97 Zemní tampoliny, Park U Vršovického nádraží. Online. CKA. 2014. Dostupné z: <https://www.cka.cz/svet-architektury/architekti-a-projekty/seznam-architektu/ing-forejtova-vlnasova-martina>. [cit. 2024-05-04].
Obr. 98 Multifunkční herní prvek, Na dětských hřištích jsou nové herní prvky. Online. Město Pelhřimov. 2022. Dostupné z: <https://www.mestopelhřimov.cz/na-detskych-hristich-jsou-nove-herni-prvky/d-38474>. [cit. 2024-05-04].
Obr. 99 Skluzavka s herním prvkem, Cringila hills. Online. Moduplay. 2022. Dostupné z: <https://moduplay.com.au/project/cringila-hills-recreation-park>. [cit. 2024-05-07].
Obr. 100 Balanční talíř, Playground Spring Rides. Online. IStock. 2024. Dostupné z: <https://www.istockphoto.com/cs/fotky/playground-spring-rides?page=2>. [cit. 2024-05-04].
Obr. 101 Voda
Obr. 102 Axonometrie
Obr. 103 Císařské otisky, Císařské otisky stabilního katastru 1:2280. Online. Archiv CUZK. 1836. Dostupné z: <https://ags.cuzk.cz/archiv/>. [cit. 2024-05-07].
Obr. 104 Současný stav
Obr. 105 Problémová mapa
Obr. 106 Východiska – koncept
Obr. 107 Popis
Obr. 108 Situace
Obr. 109 Řez
Obr. 110 Funkce
Obr. 111 Výtvarné prvky
Obr. 112 Piazzetta před knihovnou
Obr. 113 Lávka s náplavkou
Obr. 114 Herní plocha
Obr. 115 Doprava
Obr. 116 Zástavba
Obr. 117 Materiály
Obr. 118 Mlat, Štěrkové a mlatové povrchy. Online. Stavby Dlouhý. 2024. Dostupné z: <https://www.stavby-dlouhy.com/sterkove-a-mlatove-plochy>. [cit. 2024-05-03].
Obr. 119 Směs travin a jednoletých bylin, Květnatá louka. Online. Vari. 2022. Dostupné z: <https://www.vari.cz/rady-a-navody/rady-do-zahrady/kvetnata-louka-pastva-nejen-pro-oci-a-ducha/art:41614/>. [cit. 2024-05-07].
Obr. 120 Černá žulová kostka řezaná 10x10 cm, Černá kostka žuly. Online. Stonetra. 2024. Dostupné z: <https://www.stonetra.cz/cerna-zula-kostky-rezane-10-10-6-cm/>. [cit. 2024-05-03].
Obr. 121 Bílá žulová kostka řezaná 10x10 cm, Žula dlažba kostky řezané. Online. Stonetra. 2024. Dostupné z: <https://www.stonetra.cz/zula-dlazba-kostky-4-6-cm-1-t-9-m2-2/>. [cit. 2024-05-03].
Obr. 122 Betonové schodiště, Karlovy Vary – Náplavka Ohře. Online. Stavby Karlovarska. 2023. Dostupné z: <https://www.stavbykarlovarska.cz/cz/hlasovani/karlovy-vary-naplavka-ohre-571>. [cit. 2024-05-04].

Obr. 123 Kovový pás, Zdroj: Metal rails in cobble/square stone pavement make a pattern. Online. Alamy. 2024. Dostupné z: <https://www.alamy.com/stock-photo-metal-rails-in-cobblesquare-stone-pavement-make-a-pattern-104996313.html>. [cit. 2024-05-04].
Obr. 118 Vegetace
Obr. 119 Tilia cordata 'Greenspire', Tilia cordata 'Greenspire'. Online. VdBerk. 2024. Dostupné z: <https://www.vdberk.cz/stromy/tilia-cordata-greenspire/>. [cit. 2024-05-03].
Obr. 120 Gleditsia triacanthos 'Skyline', Gleditsia triacanthos 'Skyline'. Online. VdBerk. 2024. Dostupné z: <https://www.vdberk.cz/stromy/gleditsia-triacanthos-skyline/>. [cit. 2024-05-04].
Obr. 121 Celtis occidentalis, Břestovec západní. Online. Blanokřídli v Praze. 2024. Dostupné z: <https://www.blanokridlivpraze.cz/rostliny/detail/?roslid=78&razeni=abc>. [cit. 2024-05-08].
Obr. 122 Tilia cordata, Lipa malolistá. Online. MaxGarden. 2024. Dostupné z: <https://maxgarden.sk/d/lipa-malolista-tilia-cordata-greenspire-na-vysokokmeni-6-8-1005221/>. [cit. 2024-05-04].
Obr. 123 Acer campestre, ACER CAMPESTRE ELSRIJK. Online. Woerlein. 2024. Dostupné z: <https://woerlein.de/produkt/acer-campestre-elsrijk-feld-ahorn-elsrijk/>. [cit. 2024-05-04].
Obr. 124 Aesculus carnea 'Briotii', Aesculus carnea 'Briotii'. Online. Franc. 2024. Dostupné z: <https://zahrady-rostliny.inshop.cz/aesculus-carnea-briotii>. [cit. 2024-05-08].
Obr. 125 Osvětlení
Obr. 126 Svítidla CAMPO, Lighting CAMPO. Online. Hess. 2024. Dostupné z: <https://www.hess.eu/en/products/lighting/series/campo-ml>. [cit. 2024-05-03].
Obr. 127 Podsvícení schodů, 7 things you didn't know about the Chicago Riverwalk. Online. Choose Chicago. 2024. Dostupné z: <https://www.choosechicago.com/articles/parks-outdoors/7-things-you-didnt-know-about-the-chicago-riverwalk/>. [cit. 2024-05-08].
Obr. 128 Podsvícení pruhu – hradby, Openbare ruimtes. Online. DMIBV. 2024. Dostupné z: <https://www.dmibv.nl/openbare-ruimtes/domplein-utrecht/>. [cit. 2024-05-04].
Obr. 129 Světelný prstenec
Obr. 130 Kruhová lavice ve středu
Obr. 131 Lavička VERA, Vera. Online. Mmcité. 2024. Dostupné z: https://www.mmcite.com/vera?gad_source=1&gclid=CjwKCAjwouexBhAuEiwAtW_ZxzoUu6Amrtgh_uBY5zX7Za7q0TYKULjp0N3SL4nT3ylcoPqHel2cLxoC3KwQAvD_BwE. [cit. 2024-05-07].
Obr. 132 Posedové schody dřevěné, Whitehall Riverside, Leeds. Online. ReformLandscape. 2016. Dostupné z: <https://re-formlandscape.com/projects/72/whitehall-riverside-leeds>. [cit. 2024-05-04].
Obr. 133 Posezení, Vera Solo. Online. Mmcité. 2024. Dostupné z: https://www.mmcite.com/vera?gad_source=1&gclid=CjwKCAjwouexBhAuEiwAtW_ZxzoUu6Amrtgh_uBY5zX7Za7q0TYKULjp0N3SL4nT3ylcoPqHel2cLxoC3KwQAvD_BwE. [cit. 2024-05-07].
Obr. 134 Odpadkový koš NANUK, Nanuk. Online. Mmcite. 2024. Dostupné z: <https://www.mmcite.com/nanuk>. [cit. 2024-05-05].
Obr. 135 Workout, Best Outdoor Gyms On The Gold Coast. Online. Savvymonkey. 2024. Dostupné z: <https://savvymonkey.com.au/best-outdoor-exercise-gyms-gold-coast/>. [cit. 2024-05-04].
Obr. 136 Multifunkční herní soustavy, DĚTSKÉ HŘIŠTĚ A SPORTOVIŠTĚ. Online. Hřiště.cz. 2024. Dostupné z: <https://www.hriste.cz/aktuality/detske-hriste-a-sportoviste-v-arealu-vystaviste-floria-v-kromerizi>. [cit. 2024-05-04].
Obr. 137 Obr. 137 Mlýnek na náplavce u vody, Architectural Playground Equipment. Online.

Pinterest. 2024. Dostupné z: <https://id.pinterest.com/pin/428545720785011121/>. [cit. 2024-05-08].

Obr. 138 Archimédův šroub na náplavce u vody, Vodní mlýnky Bratčice. Online. Malí výletníci. 2020. Dostupné z: https://www.malivyletnici.cz/l/vodni-mlynky-bratcice/?fbclid=IwZXh0bGhZW0CMTAAAR3ePlnzhgKuxBUvRWR6DK3shhG3kX_OVB-7aMdnwhn3Dt0i2feFQAQrgIU_aem_ASpFMw71tA85_-GcBDutSnDbPw7qftEO-otGnhVglUDdjxGs3p3sl_o8X9yXe7kRi7V-X8dvnW5yxBkCK1ESXqU9. [cit. 2024-05-04].

Obr. 139 Voda

Obr. 140 Náplavka

Obr. 141 Axonometrie

Obr. 142 Současný stav

Obr. 143 Problémový výkres, LIDL - Lidl Logo. Online. Wikipedia. 2024 Dostupné z: <https://cs.m.wikipedia.org/wiki/Soubor:Lidl-Logo.svg>. [cit. 2024-05-05].

Obr. 144 Východiska - koncept

Obr. 145 Popis

Obr. 146 Celková situace

Obr. 147 Funkce

Obr. 148 Pojízdna platforma

Obr. 149 Inline dráha

Obr. 150 Vodní prvek

Obr. 151 Park před Lidlem

Obr. 152 Piazzetta

Obr. 153 Divočina

Obr. 154 Doprava

Obr. 155 Výstavba

Obr. 156 Schéma domu

Obr. 156 Materiály

Obr. 157 Mlat, Štěrkové a mlatové povrchy. Online. Stavby Dlouhý. 2024. Dostupné z: <https://www.stavby-dlouhy.com/sterkove-a-mlatove-plochy>. [cit. 2024-05-03].

Obr. 158 Směs travin a jednoletých bylin, Květnatá louka. Online. Vari. 2022. Dostupné z: <https://www.vari.cz/rady-a-navody/rady-do-zahrady/kvetnata-louka-pastva-nejen-pro-oci-a-ducha/art:41614/>. [cit. 2024-05-07].

Obr. 159 Šedá žulová kostka štípaná 10x10 cm, Štípaná kostka vel. 8/11 cm, šedá. Online. Granit Lipnice. 2024. Dostupné z: <http://eshop.granit-lipnice.cz/stipana-kostka-vel-8-11-cm-2/>. [cit. 2024-05-04].

Obr. 160 Vodopropustný barvený asphalt, SUPERCOLOUR® ULTRA. Online. Aggregate. 2024. Dostupné z: <https://www.aggregate.com/products-and-services/asphalt/supercolour-ultra>. [cit. 2024-05-04].

Obr. 161 Vegetační plocha - bývalý brownfield, Connecting people with nature - Brownfield gardening. Online. InsideEcology. 2017. Dostupné z: <https://insideecology.com/2017/08/25/connecting-people-with-nature-brownfield-gardening/>. [cit. 2024-05-04].

Obr. 162 Kolejnice, HD wallpaper. Online. Wallpaperflare. 2024. Dostupné z: <https://www.wallpaperflare.com/city-porto-rails-tourist-ground-pavement-road-tram-rail-transportation-wallpaper-zvkyo>. [cit. 2024-05-04].

Obr. 163 Vegetace

Obr. 164 Tilia cordata "Greenspire, Tilia cordata 'Greenspire'. Online. VdBerk. 2024. Dostupné z: <https://www.vdberk.cz/stromy/tilia-cordata-greenspire/>. [cit. 2024-05-03].

Obr. 165 Salix caprea, Salix caprea. Online. Wikipedia. 2022. Dostupné z: https://sk.m.wikipedia.org/wiki/S%C3%BAbor:%28ms%29_Salix_caprea_15.jpg. [cit. 2024-05-04].

Obr. 166 Acer campestre, ACER CAMPESTRE ELSRIJK. Online. Woerlein. 2024. Dostupné z: <https://woerlein.de/produkt/acer-campestre-elsrijk-feld-ahorn-elsrijk/>. [cit. 2024-05-04].

Obr. 167 Betula sp., How to identify Silver Birch. Online. Native Trees From Seed. 2024. Dostupné z: <https://nativetreesfromseed.com/identify/silver-birch>. [cit. 2024-05-04].

Obr. 168 Amelanchier sp., Amelanchier Tree. Online. RootsPlants. 2024. Dostupné z: <https://www.rootsplants.co.uk/products/juneberry-tree-amelanchier-lamarckii>. [cit. 2024-05-04].

Obr. 169 Crateagus sp., Řez dřevin - hloh. Online. Garten.cz. 2011. Dostupné z: <https://www.garten.cz/a/cz/7261-%C5%99ez-d%C5%99evin-hloh/>. [cit. 2024-05-08].

Obr. 170 Osvětlení

Obr. 171 Kruhová lavice, Landscape compact. Online. Mmcité. 2024. Dostupné z: <https://www.mmcite.com/landscape-compact>. [cit. 2024-05-04].

Obr. 172 Sezení, Woody Table. Online. Mmcité. 2024. Dostupné z: <https://www.mmcite.com/woody-table>. [cit. 2024-05-04].

Obr. 173 Venkovní gril, Grilování v Česku. Online. TopRecepty. 2024. Dostupné z: <https://www.toprecepty.cz/clanky/4867-grilovani-v-cesku-velky-prehled-kde-a-za-kolik-si-zagrilovat-ve-meste-nekde-to-jde-zadarmo-jinde-od-50-korun-na-hodinu/fotogalerie-3338>. [cit. 2024-05-04].

Obr. 174 Dřevěná lavice masiv, Zahradní lavice Vrána. Online. Majstrštych. 2024. Dostupné z: <https://www.majstrstych.cz/zahradni-lavice-vrana/>. [cit. 2024-05-04].

Obr. 175 Odpadkový koš NANUK, Nanuk. Online. Mmcite. 2024. Dostupné z: <https://www.mmcite.com/nanuk>. [cit. 2024-05-05].

Obr. 176 Modul - market na kolejnici, Market. Online. Egoe. 2024. Dostupné z: <https://www.egoe-life.eu/cz/market/>. [cit. 2024-05-04].

Obr. 177 Lezecká struktura, Dětská hřiště, Praha - Vyšehrad. Online. Výlety - Zábava. 2017. Dostupné z: <https://www.vylety-zabava.cz/detska-hriste-koutky-a-herny/praha/293-detska-hriste-praha-vysehrad>. [cit. 2024-05-04].

Obr. 178 Workout pro seniory, Bía natura. Online. Hřiště.cz. 2024. Dostupné z: <https://www.hriste.cz/produkty/program-pro-seniory/bia-natura-program-pro-seniory>. [cit. 2024-05-04].

Obr. 179 Herní prvky mimo hřiště, Forest playground. Online. Adobe Stock. 2024. Dostupné z: https://stock.adobe.com/cz/search?k=forest+playground&asset_id=501554808. [cit. 2024-05-04].

Obr. 180 Workout, Best Outdoor Gyms On The Gold Coast. Online. Savvymonkey. 2024. Dostupné z: <https://savvymonkey.com.au/best-outdoor-exercise-gyms-gold-coast/>. [cit. 2024-05-04].

Obr. 181 Voda

Obr. 182 Koloběh šedé vody

Obr. 183 Axonometrie

DIPLOMOVÁ PRÁCE
KRISTÝNA TESKOVÁ
LITOVEL - VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ MĚSTA